

NOKUTs tilsynsrapporter

Fagskulen i Sogn og Fjordane

Revidering av Maskinteknikk og Elkraft

Mars 2015

NOKUT

Tilbyder/Utdanningssted:	Fagskulen i Sogn og Fjordane, avdeling Førde
Utdanningstilbudets navn:	Maskinteknikk og elkraft
Nivå/fagskolepoeng:	Maskinteknikk:120 fagskolepoeng. Elkraft: 120 fagskolepoeng
Undervisningsform:	Maskinteknikk: Stedbasert. Elkraft: Stedbasert og nettbasert med samlinger
Sakkyndige:	Bjørn Engebretsen, Gunnar Visnes, Thomas Haugen, Kai Esten Dale, Inger Vagle
Dato for vedtak:	23. mars 2015
NOKUTs saksnummer	14/241

Forord

Denne tilsynsrapporten er resultat av NOKUTs revidering av fagskoleutdanningene *maskinteknikk* og *elkraft* ved Fagskulen i Sogn og Fjordane. Revideringen er utført som en del av NOKUTs tilsyn med eksisterende virksomhet. NOKUTs styre fattet 4. april 2014 vedtak om revidering. Revidering av tidligere godkjente utdanningstilbud er den strengeste formen for tilsyn.

Revidering skal alltid innebære vurdering av dokumenterte resultater hvor det skal fremgå hvordan utdanningstilbudet oppfyller gjeldene bestemmelser. Tilsynsrapporten består av den administrative vurderingen av de grunnleggende forutsetningene for å drive fagskole, og de sakkyndiges faglige vurdering. Tilbyder har levert et tilsvarende svar på utkastet til rapport. I tilsvaret har tilbydere mulighet til å dokumentere at nødvendige endringer er utført samt kommentere feil, mangler eller misforståelser i vurderingene. Det har blitt foretatt en tilleggsvurdering av tilsvaret fra skolen, og den endelige konklusjonen etter tilleggsvurderingen er grunnlaget for vedtaket fattet av NOKUTs styre.

Det er konkludert med at de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning er tilfredsstillende oppfylt, men må dokumenteres ytterligere i fremtiden. Det er tiltak som må gjøres av tilbyder i løpet av 2015 og resultatet vil først vise seg når årsrapporten for 2015 foreligger i første kvartal 2016. Dette innebærer at tilfredsstillende dokumenterte resultater ikke kan fremlegges før i 2016.

I utkastet til rapport konkluderte komiteen med at kun 4 av i alt 16 vurderte faglige kriterier var oppfylte på en tilfredsstillende måte for *maskinteknikk* og 3 av i alt 16 for *elkraft*. Etter vurdering av tilsvaret har komiteen konkludert med at kun to krav fortsatt ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte: utdanningens innhold og utdanningens emner.

Vilkårene for godkjenning av fagskoleutdanning er ikke oppfylt. Fagskulen i Sogn og Fjordane gis frist til 23. juni 2015 til å dokumentere at de faglige kravene tilfredsstillende er satt i fagskoletilsynsforskriften. Dersom ikke alle forholdene blir utbedret på en tilfredsstillende måte innen fristen, vil NOKUTs styre trekke tilbake godkjenningene av utdanningene.

Oslo 23. mars 2015

Terje Mørland
direktør

Innhold

Forord	i
Sammendrag	1
1 Innledning	3
1.1 Styrets vedtak om revidering	3
1.2 Om revidering.....	3
1.3 Overgangsordninger	4
1.4 Sakkyndig komité og institusjonsbesøket.....	4
2 Om tilbyder og utdanningene som revideres	4
2.1 Gjennomstrømning	5
2.2 Organisasjonskart	6
2.3 Om tilbyders hjemmeside.....	6
3 Innledende vurdering	8
3.1 Oppsummering	8
3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	8
3.3 System for kvalitetssikring (§ 5-1)	14
4 Sakkyndig vurdering av fagskoleutdanningen maskinteknikk	22
4.0 Oppsummering	22
4.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	23
4.2 Læringsutbytte (§ 3-2).....	26
4.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	27
4.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	31
4.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	33
4.6 Eksamen og sensur (§ 3-6)	35
4.7 Infrastruktur (§ 3-7).....	37
4.8 Konklusjon etter sakkyndige vurdering.....	38
5 Sakkyndig vurdering av fagskoleutdanningen elkraft	40
5.0 Oppsummering	40
5.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	41
5.2 Læringsutbytte (§ 3-2).....	44
5.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	45
5.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	49

5.5	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	51
5.6	Eksamen og sensur (§ 3-6)	53
5.7	Infrastruktur (§ 3-7)	55
5.8	Konklusjon etter sakkyndige vurdering.....	56
6	Tilsvarsrunden og tilleggsvurderingene	58
6.1	Tilsvar og tilleggsvurdering: NOKUTs innledende vurdering.....	58
6.2	Tilsvar og tilleggsvurdering: Maskinteknikk	71
6.3	Tilsvar og tilleggsvurdering: Elkraft	85
Vedlegg 1	98

Sammendrag

Vurdering av de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning

Revideringen avdekket vesentlige mangler i de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, særlig i reglementet og systemet for kvalitetssikring.

I tilsvaret gjorde tilbyder rede for at alle manglene er eller vil bli utbedret. Det er tiltak som må gjøres i løpet av 2015 og resultatet vil først vise seg når årsrapporten for 2015 foreligger i første kvartal 2016. Dette innebærer at tilfredsstillende dokumenterte resultater ikke kan fremlegges før i 2016.

Fagskolen i Sogn og Fjordane har på en tillitsvekkende måte utbedret forholdene vi påpekte i den innledende vurderingen. Vi har tiltro til at tilbyder vil rette opp, implementere og dokumentere det som gjenstår for å drive i tråd med gjeldende lov og forskrifter.

Faglig vurdering

I utkastet til rapport konkluderte komiteen med at kun 4 av i alt 16 vurderte faglige kriterier var oppfylte på en tilfredsstillende måte for *maskinteknikk* og 3 av i alt 16 for *elkraft*.

Tilbyder har utbedret nær alle forholdene den sakkyndige komiteen påpekte. Etter vurdering av tilsvaret har komiteen konkludert med at kun to krav fortsatt ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte: utdanningens innhold og utdanningens emner.

Den sakkyndige komiteen setter krav til at tilbyder må gjøre ytterligere utbedringer i læringsutbyttebeskrivelser, på overordnet og på emnenivå, og innholdet i utdanningen som skal lede til disse utbyttene. Komiteen har påpekt ulikheter mellom det fagskolen beskriver og det som er gjeldende for nasjonale planer for utdanningene. Komiteen viser til at fagskolens tilnærming ikke er like optimal som de nasjonale planene, og tilbyder må derfor rette seg etter de nasjonale planene. Komiteen påpeker også at deler av utdanningene er lite ivarettatt i forhold til krav fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), som årlig opplæring i henhold til sikkerhetsforskriften (FSE) og til dokumentert relevant kompetanse (FEK).

Komiteen har uttrykt at de har tillit til at tilbyder vil utbedre de gjenstående punktene og dermed tilby fagskoleutdanninger med tilfredsstillende faglig kvalitet.

Opprettingsfrist

I henhold til forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (heretter kalt NOKUT-forskriften) skal tilbyder gis en frist på inntil seks måneder til å iverksette forbedrende tiltak. Fristen skal sees i sammenheng med utdanningens lengde. Utdanningen er på to år, men det er ikke store korrigeringer som gjenstår. Vi anser at en frist på tre måneder er tilstrekkelig for å kunne gjennomføre og styrebehandle nødvendige endringer. Endringene vil da være implementert dersom det settes i gang oppstart for nye studenter høsten 2015. Dersom ikke alle de faglige forholdene blir utbedret på en tilfredsstillende måte innen fristen, vil NOKUTs styre trekke tilbake godkjenningene av *maskinteknikk* og *elkraft* ved Fagskolen i Sogn og Fjordane, jf. NOKUT-forskriften § 5-4 (6).

Ansvar for studentene

En tilbyder som har mistet godkjenning for et utdanningstilbud skal iverksette tiltak, godkjent av NOKUT, som gjør det mulig for studentene å fullføre den påbegynte fagskoleutdanningen, jf. NOKUT-forskriften § 5-4 (7). Tilbyder må ta høyde for at NOKUT kan trekke tilbake de godkjente fagskoleutdanningene. Tilbyder må, innen 23. juni 2015, legge frem en plan for hvordan de skal sikre at alle studentene som har påbegynt *maskinteknikk* og *elkraft* får anledning til å fullføre utdanningen, i tilfelle NOKUTs styre trekker tilbake godkjenningene.

Forslag til vedtak hos NOKUTs styre 23. mars 2015

- Fagskulen i Sogn og Fjordane, avdeling Førde, gis frist til 23. juni 2015 til å dokumentere at de faglige kravene tilfredsstillers fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 til 3-7. Dersom ikke alle de faglige forholdene blir utbedret på en tilfredsstillende måte innen fristen, vil NOKUTs styre trekke tilbake godkjenningene av *maskinteknikk* og *elkraft* ved Fagskulen i Sogn og Fjordane, jf. NOKUT-forskriften § 5-4 (6).
- Fagskulen i Sogn og Fjordane, avdeling Førde, gis frist til 29. februar 2016 til å dokumentere at de grunnleggende forutsetningene tilfredsstillers kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-1 og 5-1. Dersom ikke alle kravene er oppfylte, vil NOKUTs administrasjon gjenoppta revideringen.

1 Innledning

1.1 Styrets vedtak om revidering

NOKUTs styre fattet 4. april 2014 vedtak om at fagskoleutdanningene *maskinteknikk* og *elkraft* ved Fagskulen i Sogn og Fjordane, avdeling Førde skulle revideres.

Vedtaket om revidering ble fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56, § 2 (fagskoleloven)
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96, § 5-4 (1)

Bakgrunn for revideringen¹

Med innføringen av NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26. januar 2009, ble det innført nye krav til styringsordning, reglement og system for kvalitetssikring (KS). Fem år etter innføringen av retningslinjene oppfylder ikke Fagskulen i Sogn og Fjordane NOKUTs krav til KS, reglement og styringsordning. NOKUT ønsket derfor å sette i gang revidering av to fagskoleutdanninger ved skolen. *Maskinteknikk* og *elkraft* ble valgt da dette er de utdanningene med flest registrerte studenter.

1.2 Om revidering

Revidering av tidligere godkjente utdanninger er den strengeste formen for tilsyn. I en revidering kontrollerer NOKUT om utdanningskvaliteten tilfredsstillende gjeldende bestemmelser for kvalitet i fagskoleutdanningen, slik det beskrives i forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (heretter kalt fagskoletilsynsforskriften). Alle tilbydere skal til enhver tid drive sine godkjente utdanninger i tråd med de bestemmelsene som gjelder for godkjent fagskoleutdanning.

Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (heretter kalt NOKUT-forskriften) gir NOKUT fullmakt til å revidere allerede godkjente utdanninger. NOKUT kan trekke tilbake godkjenning av utdanninger på grunnlag av revidering uten bruk av sakkyndige hvis én eller flere av de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning ikke er oppfylt. Det samme gjelder hvis en revidering avdekker klar kvalitetssvikt i én utdanning, og NOKUT finner at kvalitetssvikten gjelder for andre utdanninger hos samme tilbyder.

Denne faglige vurderingen gjøres av en sakkyndig komité. Ved revidering skal det være en studentrepresentant i den sakkyndige komiteen. Komiteen gjør sin vurdering basert på tilbyders egenrapport og et institusjonsbesøk. De faglige kravene som skal vurderes fremkommer i fagskoletilsynsforskriften, kapittel tre. NOKUT vurderer administrativt om tilbyder oppfylder de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, som angitt i fagskoletilsynsforskriften § 3-1 og om kravene til system for kvalitetssikring i kapittel 5 er tilfredsstillende oppfylt. En revidering kan også være begrenset til kun å gjelde de grunnleggende forutsetningene.

Alle de faglige og administrative kravene må være oppfylt på en tilfredsstillende måte for at fagskoleutdanningen skal gis fortsatt godkjenning. De sakkyndige vurderingene inngår, sammen med den administrative vurderingen av styringsordning, reglement og kvalitetssikring, i en revideringsrapport som behandles av NOKUTs styre.

¹ Fra styrets vedtak av 4. april 2014.

1.3 Overgangsordninger

Forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (fagskoletilsynsforskriften) ble vedtatt av NOKUTs styre 12. desember 2013. Forskriften trådte i kraft umiddelbart og erstatter Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning, fastsatt av NOKUTs styre 26. januar 2009. Revideringer behandles etter kravene i fagskoletilsynsforskriften. Når det gjelder kravene til fagmiljøet i §§ 3-5 (1) b) og 3-5 (4) er det ett års overgangsordning for tilbydere som allerede har godkjente utdanninger. Dette innebærer at disse kravene må være oppfylt innen 12. desember 2014.

Læringsutbyttebeskrivelser i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring skal være implementert i alle godkjente fagskoleutdanninger senest innen utgangen av 2014.

1.4 Sakkyndig komité og institusjonsbesøket

Den sakkyndige komiteen som er oppnevnt til å foreta den faglige vurderingen av fagskoleutdanningene *maskinteknikk* og *elkraft* ved Fagskulen i Sogn og Fjordane, avdeling Førde er:

- Gunnar Visnes
- Bjørn Engebretsen
- Kai Esten Dale
- Inger Vagle
- Thomas Haugen

Det ble gjennomført et institusjonsbesøk med intervjuer og omvisning i skolens lokaler mandag 15. september 2014. Komiteen intervjuet ledelsen ved skolen, studenter, studentråd, lærere og styreleder, samt to eksterne interessenter, og fikk en omvisning i undervisningslokalene. Erfaringene fra dette institusjonsbesøket utgjør, sammen med egenrapporteringen med tilhørende dokumentasjon og ettersendt dokumentasjon, grunnlaget for de sakkyndiges vurdering som er nedfelt i denne revideringsrapporten.

2 Om tilbyder og utdanningene som revideres

Fagskulen i Sogn og Fjordane hadde 59 studenter våren 2013 ved avdelingen i Måløy, som tilbyr *skipsoffiser*-, *dekksoffiser*- og *maskinoffiser*-utdanning. Avdelingen i Førde hadde 77 studenter fordelt over ti utdanninger: *anlegg*; *bilbransjens fagskule*, *serviceteknikar lette kjøretøy*; *bilbransjens fagskule*, *verkstadleiring*; *bilteknikk*; *bygg*; *elkraft*; *helse*, *aldring og aktiv omsorg*; *maskinteknikk*; *miljøarbeid*; *psykisk helsearbeid*. Alle utdanningene ved Fagskulen i Sogn og Fjordane ble godkjent før NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26. januar 2009 trådte i kraft.

Maskinteknikk ble godkjent av NOKUT 12. juli 2006 (NOKUTs saksnr. 05/362). Utdanningen er på 120 fagskolepoeng som gis på heltid over to år. Undervisningen gis ved avdeling Førde.

Maskinteknikk hadde 21 registrerte studenter høsten 2013.

Elkraft ble godkjent av NOKUT 18. august 2006 (NOKUTs saksnr. 05/362). Utdanningen er på 120 fagskolepoeng som gis stedbasert på heltid over to år og nettbasert på deltid over fire år. Undervisningen gis ved avdeling Førde. *Elkraft* hadde 28 registrerte studenter høsten 2013.

2.1 Gjennomstrømning

I tabell 4 og 5 fra skjema for egenrapportering har tilbyder oppført følgende opptaksdata:

Tabell 1 Opptak og gjennomføring: maskinteknikk

År	Opptak			Gjennomføring				
	På grunnlag formell kompetanse	På grunnlag av realkompetanse	Totalt	Normert tid	Ikke normert tid	Aktive studentar	Frafall	Totalt
2008	5	0	5					
2009	13	0	13	4	0	4	0	5
2010	11	0	11	3	0	13	2	11
2011	6	0	6	11	0	11	1	10
2012	14	0	14	10	0	6	1	5
2013	6	0	6	5	0	14	0	14

Tabell 2 Opptak og gjennomføring: elkraft

År	Opptak			Gjennomføring				
	På grunnlag formell kompetanse	På grunnlag av realkompetanse	Totalt	Normert tid	Ikke normert tid	Aktive studentar	Frafall	Totalt
2008	17	0	17	4	0	4	0	4
2009	6	0	6	7	0	7	0	7
2010	12	0	12	19	1	20	8	12
2011	15	0	15	5	2	7	0	7
2012	14	0	14	14	2	16	1	15
2013	5	0	5	15	0	15	4	11

egenrapport. Det som står på hjemmesidene om opptakskrav til utdanningene stemmer imidlertid ikke overens med informasjonen NOKUT har. Punktene som oppgis som opptakskrav til utdanningene er ikke i tråd med opptakskravene som fremgår av reglementet. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

Ikke alle internettsidene som beskriver utdanningene som tilbys er like informative. Hjemmesidene bør være tydeligere på hva slags kompetanse studentene sitter igjen med etter endt utdanning, og hva som forventes av dem gjennom studiet. Vi ser dette som en forutsetning for at søkere skal kunne vurdere om de skal ta en fagskoleutdanning eller ikke. Under følger eksempler på forhold som bør tydeliggjøres.

Oppsettet på sidene som beskriver de ulike utdanningene er svært forskjellig. På sidene for fagskoleutdanningene *anlegg* og *automatisering* står det lite informasjon om tilbudene sammenlignet med de andre sidene, og det står henvist til en «kurskode». Tilbyder har for øvrig ingen godkjent fagskoleutdanning ved navn automatisering. Vi anbefaler at oppsettet på hjemmesidene som beskriver de ulike fagskoleutdanningene er likt, slik at søkerne får all nødvendig informasjon, og slik at utdanningene ikke kan forveksles med kortere kurs.

Under «Mål for fagskoleutdanningen» på sidene som beskriver utdanningene finnes kun én beskrivelse av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse hentet fra Nasjonalt kvalifikasjonsverk for livslang læring (heretter kalt NKR). På noen av sidene, f.eks. siden for *maskinteknikk*, står det også noen punkter om hva studenten skal ha oppnådd etter fullført utdanning. Dersom dere skal oppgi mål for utdanningene, hvilket dere bør, må det være målene eller læringsutbyttet for den enkelte utdanningen som oppgis. Beskrivelsene av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse sier ikke noe om det læringsutbyttet studentene sitter igjen med etter fullført fagskoleutdanning. Læringsutbyttet som er oppgitt (for eksempel på siden for *maskinteknikk*) er veldig generelt, og tilsvarer det som står på hjemmesiden for bygg. På sidene for psykisk helsearbeid og eldreomsorg er det derimot oppgitt et læringsutbytte som vil gi mening for søkere og studenter.

På siden for *maskinteknikk* står det kun om mappevurdering og eksamen under overskriften «Karakterer/vitnemål». Overskriften fremstår som misvisende i forhold til innholdet.

På flere av sidene som beskriver de ulike utdanningene er det henvist til de nasjonale planene for tekniske utdanninger. Disse gir ikke tilstrekkelig informasjon til studentene og søkerne. Det er skolens studieplan for hver enkelt utdanning (forutsatt at denne er utformet i tråd med NOKUTs krav) som bør ligge på fagskolens hjemmesider.

Vi anbefaler at dere går grundig gjennom hvilken informasjon dere bør ha på hjemmesidene, og oppdaterer hjemmesidene i tråd med dette.

Konklusjon

Tilbyder må

- sørge for at informasjonen om opptakskrav på hjemmesidene samsvarer med opptakskravene i skolereglementet
- forklare hva tallene som presenteres i tabellen om opptak og gjennomføring for hver av utdanningene betyr.

Tilbyder bør

- sørge for at oppsettet på internettsidene som beskriver de ulike fagskoleutdanningene er likt og gir nødvendig informasjon
- oppgi læringsutbyttebeskrivelser for hver enkelt utdanning på hjemmesidene
- rette på overskriften «Karakterer/vitnemål» på siden for *maskinteknikk* slik at den samsvarer med innholdet
- legge studieplanen for hver enkelt utdanning på fagskolens hjemmesider

3 Innledende vurdering

Teksten i dette kapittelet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i dette kapittelet, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.1 Oppsummering

Tilbyders styringsordning, reglement og system for kvalitetssikring har vesentlige mangler og tilfredsstillende ikke kravene i fagskoleloven med tilhørende forskrifter. Bestemmelsene for opptak oppfyller ikke gjeldende krav, og vitnemålet inneholder heller ikke all nødvendig informasjon. Tilbyder har ikke utarbeidet noen rutine for klagebehandling. Tilbyder må gjøre omfattende endringer på alle de nevnte områdene for å tilfredsstillende kravene i fagskoleloven med tilhørende forskrifter. Når det gjelder samarbeid med yrkesfeltet samt arbeidsmengde for studentene, viser vi til de sakkyndiges vurdering.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - b) System for kvalitetssikring
 - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - e) Vitnemål.
 - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

Grunnlag for opptak

Grunnlag for opptak til fagskoleutdanningene *maskinteknikk* og *elkraft* er i følge reglementet «fullført og bestått videregående opplæring med relevant fagbrev/sveinebrev eller realkompetanse». Under står det spesifisert hvilke fagbrev som er relevante for utdanninger til de ulike fagretningene; henholdsvis bygg og anlegg, elektro og teknikk og industriell produksjon (heretter kalt TIP). For *elkraft* kreves «fagbrev i elektro eller tilsvarende». For *maskinteknikk* kreves «fagbrev TIP eller tilsvarende». Med hensyn til begrepet «tilsvarende» vises det til retningslinjer for realkompetansevurdering.

De som søker på grunnlag av realkompetanse «må levere dokumentasjon på realkompetanse i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i grunnkurs/VG1 og videregående kurs 1/VG2 i yrkesfaglege studieprogram/programområde». I tillegg skal de være 19 år eller eldre og ha minst fem års praksis med et innhold som er relevant for den utdanningen det søkes på. Intervju av søkeren kan benyttes dersom det er tvil om hvorvidt realkompetansen er god nok. Av studieplanen går det frem at søkere som har fagbrev/svennebrev fra før Reform-94, eller som bare har praksis, må dokumentere realkompetanse i de allmenne fagene som ikke er eldre enn ti år. Dette fremgår ikke av reglementet.

I følge hjemmesidene må søkere kvalifisere for minst ett av kriteriene under:

- Fagbrev, relevant for linjen/fordypningen.
- Minst fem års relevant praksis.
- Søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan tildeles plass på vilkår om bestått prøve.

Det er ikke noe i veien for å gi et betinget vedtak om opptak til søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen. Forutsetningen er i så fall at det kommer tydelig frem at søkeren må legge frem dokumentasjon på bestått prøve før utdanningen starter. Dersom tilbyder ønsker å ha en slik ordning, må dette reguleres i reglementet. Dette skal imidlertid ikke stå som et eget opptakskrav, da søkeren vil fylle det formelle opptakskravet ved studiestart.

Det formelle grunnlaget for opptak er relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i NKR, og det formelle opptakskravet tilfredsstillende krav i fagskoleloven med forskrifter. Tilbyder tilfredsstillende også kravet om å ha bestemmelser om opptak på grunnlag av realkompetanse. Det fremgår imidlertid ikke av reglementet hvem som vurderer realkompetanse og hvordan denne vurderes. Opptakskravene på hjemmesidene må endres slik at disse er i tråd med kravene i reglementet, og informasjonen i studieplanen og reglementet må også være samsvarende.

Ut fra egenrapporten ser det ut til at skolen ikke tar opp studenter på bakgrunn av realkompetanse. Ved institusjonsbesøket kom det imidlertid frem at de har tatt opp studenter på bakgrunn av realkompetanse. De som har blitt tatt opp på grunnlag av realkompetanse har hatt fem års praksis, og skolen har kun vurdert praksisens relevans. Søkerne har ikke vært nødt til å levere dokumentasjon på at de har realkompetanse i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i grunnkurs/VG1 og videregående kurs 1/VG2 i yrkesfaglige studieprogram/programområde slik det står i reglementet. Skolen har heller ikke intervjuet søkerne i forbindelse med vurdering av realkompetansen. I studieplanen står det at realkompetansen i allmenne fag ikke skal være eldre enn ti år. Det fremgår ikke om dette kravet har blitt fulgt.

Skolen har ingen ordning for å registrere hvem og hvor mange som tas opp på grunnlag av realkompetanse.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har tidligere ikke funnet styringsordningen ved Fagskulen i Sogn og Fjordane tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 13/667. Tilbyder har endret styringsordningen, og på vedtektene som er vedlagt egenrapporten står det «justerte vedtekter fylkesutvalget juli 2014». Ettersom egenrapporten ble sendt inn 16. juni, antok vi at vedtektene ikke var vedtatt av fylkesutvalget. I e-post den 27. august mottok vi imidlertid bekreftelse på at styrevedtektene ble vedtatt av fylkesutvalget i et møte den 11. juni 2014.

Styrets sammensetning oppfylder lovens krav, og det fremgår tydelig hvordan representanter for studentene og ansatte velges, og hvilke rettigheter representantene har. Styrets ansvar for fagskoleutdanningen fremgår i hovedsak klart av styrevedtektene, men noen forhold er uklare og bestemmelsene er ikke i tråd med bestemmelsene i fagskoleloven.

I henhold til fagskoleloven, § 3 annet ledd, er styret ansvarlig for at studentene får den utdanningen som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen. I henhold til § 5 har styret også det overordnede ansvaret for at det foreligger en plan for innholdet i utdanningen og hvordan denne gjennomføres. I § 3 i styrevedtektene står det at styret har det overordnede ansvaret for planlegging og oppfølging av fagskolens virksomhet og at styret vedtar det faglige tilbudet. I § 8 står det at «i løpet av første semester skal styret utarbeide plan for innholdet i utdanninga til studentane. Planen skal også vise korleis utdanninga skal gjennomførast og kva plikter studentane har mot skulen og medstudentane.» Det fremgår altså tydelig at styret har det overordnede ansvaret for det faglige tilbudet ved skolen. Det er imidlertid uklart hva som menes med at styret «i løpet av det første semester» skal utarbeide en plan for utdanningen. Studieplanen som ligger til grunn for godkjenningen hos NOKUT skal være vedtatt av styret, og skal forelegges studentene før de begynner på utdanningen. Styret er også ansvarlig for at studentene får denne utdanningen, og for at den gjennomføres som forutsatt i godkjenningen fra NOKUT. Dette kommer ikke tydelig nok frem i styrets vedtekter.

Styret har ansvar for selv å behandle klager, eller for å oppnevne en særskilt klagenemnd. Dette innebærer at det er styret som skal avgjøre hvem som skal behandle klager. I styrevedtektene som vedtas av fylkesutvalget står det at klager over enkeltvedtak skal avgjøres av en særskilt klagenemnd. Det er dermed fylkesutvalget som har bestemt hvem som skal behandle klager, ikke styret. I styrevedtektene står det også at klagenemnda skal ha tre medlemmer. Vi gjør oppmerksom på at fagskoletilsynsforskriften § 3-1 (1) g) krever at det skal være en studentrepresentant i klagenemnda.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder ikke all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstillende ikke kravene i fagskoleloven med forskrifter. I reglementet er det beskrevet hva vitnemålet skal inneholde. Dersom vitnemålsmalen hadde vært i tråd med denne beskrivelsen hadde vitnemålets innhold vært tilfredsstillende.

Reglement

Reglementet som fulgte med egenrapporten har tittelen *Skulereglement for Fagskulen i Sogn og Fjordane* og gjelder fra 1. august 2014. Reglementet tilfredsstillende ikke kravene i fagskoleloven og tilhørende forskrifter.

I § 3 om opptak vises det til «NOKUT sine retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskuleutdanning». NOKUT fastsatte fagskoletilsynsforskriften 12. desember 2013, og dere må henvisne til de til enhver tid gjeldende bestemmelser.

Reglene for opptak er behandlet over, under «Grunnlag for opptak», og blir derfor ikke vurdert her. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at det må komme tydelig frem at søkere med utenlandsk utdanning, i tillegg til tilfredsstillende norskkunnskaper, har tilstrekkelig faglig kompetanse for opptak i de ulike utdanningene.

I § 4.7 står det at studentene har rett til å opprette studentråd. I vedtektene brukes ordet studentorgan. Dere bør benytte samme begrep dersom studentråd og studentorgan er det samme.

I § 8 står det at brudd på reglementet vil resultere i «refsingstiltak eller særskilte tiltak». I resten av paragrafen står det kun om utvisning. Dersom skolen benytter andre disiplinære tiltak enn utvisning, må det komme klart frem hvilke tiltak som benyttes, og når de ulike tiltakene benyttes. Det skal være tydelig for studentene hvilke konsekvenser ulike brudd på skolens reglement får. I § 9 vises det også til bortvisning. Det er uklart om dette er det samme som utvisning. I § 26 henvises det også til «bortvisning, utestengning og andre disiplinære sanksjoner».

I § 14 om fritak og innpassing bruker dere begrepene emne, eksamen og arbeidskrav om hverandre. Det blir derfor uklart om studenten kan få innpassing og fritak fra et helt emne, eller om han/hun kun kan få fritak fra eksamen og andre arbeidskrav i emnet. Det må komme tydelig frem at fritak og innpassing gjelder emnet som helhet. Dersom dere gir fritak for arbeidskrav og eksamen, mens studenten følger undervisningen for øvrig, må dere ha en egen bestemmelse om dette.

I reglementet henvises det til studiepoeng. Fagskoleutdanning gir fagskolepoeng og ikke studiepoeng, og dere må derfor fjerne alle henvisninger til studiepoeng i reglementet.

I § 13 og § 18 står det at arbeidskravene skal gå frem av fag- eller studieplanen. Det står også i § 17 at omfanget og vektning av de ulike delene som utgjør eksamen skal være nevnt i studieplanen. Studieplanen har imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon om arbeidskrav og omfang og vektning av eksamen. I egenrapporten står det at studieplanen er et utgangspunkt for årsplan og arbeidskrav som dere utarbeider for hvert tema. Dere har også et dokument for vurdering i modul som viser arbeidskravene.

Skolen har i tidligere vurderinger av reglementet fått tilbakemelding om at det må fremgå at studentene kan klage på arbeidskrav som studentene har underveis i et emne. Dette fremgår nå av § 18, og det henvises til §§ 28 og 29. Riktig henvisning skal være § 26. Dere bør vurdere om dere skal sette en siste frist for når sykemelding på eksamensdagen må leveres. Det bør også komme frem når studenter som ønsker å forbedre eksamen må søke om dette.

Det henvises til «skulen/tilbyderen» blant annet i § 18. Det er uklart om dere mener avdelingen (ettersom tilbyderen har to avdelinger) eller om dette henger igjen fra et standardreglement. Det står også i § 21 at planlagt studieprogresjon skal fremgå av «studieplanen for den einskulde student». Det er uklart hva som menes med studieplan i denne sammenhengen. Dere må være konsekvente med hensyn til bruk av begreper, slik at reglementet og skolens dokumenter for øvrig ikke fremstår som motstridende og forvirrende for studenter og søkere.

Det er uklart hva slags disiplinære sanksjoner skolen benytter ved fusk ved eksamen. Det nevnes både at studenten selv velger om han/hun vil avbryte eksamen, at eksamen annulleres og at rektor kan bortvise studenten fra den aktuelle eksamen. Det står også at «vurderinga på arbeidskravet dette gjeld vert annullert, og kan medføre at arbeidskravet ikkje vert godkjent». Det er uklart hva dere mener med denne setningen: Dersom en vurdering er annullert kan vel ikke arbeidskravet være godkjent? Tilbyder må bestemme seg for hvilken/hvilke disiplinære sanksjoner skolen skal benytte ved fusk og være konsekvent i reglementets bestemmelser om dette. Vi anbefaler at tilbyder lar studenter som tas i fusk

fullføre eksamen, og at skolen heller annullerer eksamen i etterkant. Dersom en student klager på vedtaket og får medhold, må studenten ta eksamen på nytt dersom vedkommende er bortvist. Dersom eksamen kun er annullert, vil medhold i en klage føre til at studentens karakter på eksamen gjøres gjeldende.

Studenter skal ha klagerett på disiplinære sanksjoner. Det fremgår ikke av § 24 at de kan klage på vedtak om annullering og/eller bortvisning fra eksamen ved fusk. Det står imidlertid i § 26 at studentene kan klage på disiplinære sanksjoner, men fusk er ikke nevnt som en av disse. Det må komme frem av § 24 at studentene har klagerett. Ved vedtak om disiplinære sanksjoner skal studentene også kunne forklare seg, og dette må komme frem av bestemmelsen. Dersom dere ønsker å henvise videre til § 26 for informasjon om når studenten må fremsette klagen, hvem de skal stille klagen til, og hvem som behandler klagen, må det komme frem at § 26.5 ikke bare gjelder for sensurvedtak. Det må også fremgå hva slags rett til hjelp og støtte studenten har i en eventuell klagesak.

Vi anbefaler at dere ikke kaller sensorene som skal foreta ny sensur ved klage på karakterfastsetting for «klagenemnda» eller «klagenemnda for ny sensur». Dette begrepet kan lett forveksles med klagenemnda som skal behandle klager på de andre enkeltvedtakene. Det må komme frem hvordan klager på enkeltvedtakene som nevnes i § 26.1 behandles. § 26.3 – 9 omhandler kun klage på karakterfastsetting.

Det er uklart hva som menes med at en student som tar eksamen i flere emner som overlapper hverandre kan få reduksjon av fagskolepoeng, jf. § 27. NOKUT forutsetter at et utdanning er satt sammen slik at emnene ikke overlapper hverandre.

I reglementet står det beskrevet hva vitnemålet skal inneholde av informasjon. Beskrivelsen stemmer ikke med den malen som er lagt ved egenrapporten.

Klageinstans

I styrevedtektene står det at klager på enkeltvedtak fattet av rektor eller styret behandles av en særskilt klagenemnd som består av tre medlemmer.

Klagenemndas sammensetning og kompetanse kommer ikke frem av innsendt dokumentasjon. Styret er ansvarlig for å fastsette dette, og å utarbeide rutinen for klagebehandling. I fagskoletilsynsforordningen stilles det krav om at det skal være en studentrepresentant med personlig vara i klageinstansen. Det kommer ikke frem om dette kravet er tilfredsstillende oppfylt.

På spørsmål om rutine for klagebehandling i egenrapporten har dere kun vist til § 26 i reglementet. § 26 i skolereglementet gir en detaljert beskrivelse av klage på fastsetting av karakter ved eksamen. Det nevnes også kort at avgjørelser om opptak, innpassing og fritak fra emner, bortvisning, utestenging og andre disiplinære tiltak skal håndteres etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Skolereglementet beskriver imidlertid ikke studentenes klagerett på slike enkeltvedtak på en tilstrekkelig måte, ei heller saksbehandlingen av slike klager. Det er i skolereglementet kun henvist til «klagenemnda for ny sensur», og ettersom klager på karakterfastsetting skal behandles av nye sensorer kan ikke dette være den samme klagenemnda som omtales i styrevedtektene.

Siden det ikke foreligger noen rutine for klagebehandling, kommer det heller ikke frem hvordan klagenemnda behandler klager på enkeltvedtak når disse er mottatt. Tilbyder må utarbeide en rutine for klagebehandling ved skolen som legges ved søknaden.

Tilbyder må beskrive studentenes klagerett på enkeltvedtak (fattet av rektor eller styret), og saksbehandlingen av slike klager, på en tilstrekkelig måte. Reglementet må som minimum omfatte hva studenten har adgang til å klage på, hvordan en klage skal fremmes, hvordan en klage behandles, hvilke tidsfrister som gjelder og hvem som behandler klagen.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravene ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- sikre at bestemmelsene rundt opptak på grunnlag av realkompetanse er det samme i reglementet, studieplanen og på hjemmesidene (§ 3-1 (1))
- legge inn en bestemmelse om betinget opptak i reglementet, dersom tilbyder ønsker å benytte dette (§ 3-1 (1))
- angi hvem som vurderer realkompetanse og hvordan dette foregår i reglementet (§ 3-1 (1))
- dokumentere bruk av realkompetansekriterier for den enkelte student (§ 3-1 (1))
- registrere hvor mange studenter som tas opp på grunnlag av realkompetanse (§ 3-1 (1))
- vise i styrevedtektene at styret har ansvar for studieplanen som ligger til grunn for godkjenningen hos NOKUT
- vise i styrevedtektene at styret er ansvarlig for at utdanningen gjennomføres som forutsatt
- vise i styrevedtektene at det er styret som er ansvarlig for å bestemme hvem som skal behandle klager
- sikre at vitnemålet inneholder nødvendig informasjon og tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter
- henwise til de til enhver tid gjeldende bestemmelser
- sørge for at det kommer tydelig frem at det også stilles faglige krav til søkere med utenlandsk utdanning
- gjøre det klart hvilke disiplinære sanksjoner som benyttes ved brudd på reglementet og når disse benyttes
- klargjøre bestemmelsene om fritak og innpassing
- fjerne alle henvisninger til «studiepoeng» i reglementet
- sørge for at reglementet stemmer overens med virkeligheten når det gjelder bestemmelsene om hvilken informasjon som skal gis i studieplanen
- sikre at henvisningene i reglementet er riktige
- være konsekvente med begrepsbruken i reglementet og skolens andre dokumenter
- klargjøre hvilke disiplinære sanksjoner som benyttes dersom en student tas i fusk
- sikre at det fremgår i reglementet at studentene har klagerett på alle enkeltvedtak, også på disiplinære sanksjoner ved fusk
- vise i reglementet at studentene har rett til å forklare seg før vedtak om disiplinære sanksjoner fattes
- informere om hvilken rett til hjelp og støtte en student har ved klage på vedtak om disiplinære sanksjoner
- ha klagebestemmelser som omfatter mer enn klage på karakterfastsetting
- beskrive hvordan klager på enkeltvedtak behandles
- endre sammensetningen av klagenemden slik at den inkluderer en studentrepresentant med personlig vara
- utarbeide en rutine for klagebehandling ved skolen

Tilbyder bør

- benytte samme begrep dersom studentråd og studentorgan er det samme (gjelder § 4.7 i reglementet)
- vurdere om det skal settes en siste frist for når sykmelding på eksamensdagen må leveres
- sørge for at det fremgår av reglementet når studenter som ønsker å forbedre eksamen må søke om dette
- la studenter som tas i fusk fullføre eksamen og heller annullere eksamen i etterkant
- skille klart mellom klagenemnda som behandler klager på enkeltvedtak og nye sensorer som behandler klager på karakterfastsetting

3.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Se sakkyndig vurdering i kapitlene 4.1.2 og 5.1.2

3.2.3 Fagskolepoeng

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

Vurdering

Maskinteknikk er på 120 fagskolepoeng som gis på heltid over to år. *Elkraft* er på 120 fagskolepoeng som gis stedbasert på heltid over to år og nettbasert på deltid over fire år.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.4 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Se sakkyndig vurdering i kapitlene 4.1.5 og 5.1.5

3.3 System for kvalitetssikring (§ 5-1)

Systemet for kvalitetssikring ved Fagskulen i Sogn og Fjordane har tidligere blitt vurdert, men ikke godkjent. NOKUT vedtok 25. september 2013 at systemet ikke oppfyller kravene som stilles.

3.3.1 Systembeskrivelse

(1) Tilbyder skal ha en systembeskrivelse som består av de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og viser sammenhengen mellom disse. Beskrivelsen skal omfatte ansvarsforhold og rapporteringslinjer, og det skal fremgå hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene.

Vurdering

Det fremgår tydelig av systembeskrivelsen hvilke ansvarsforhold og rapporteringslinjer som gjelder i arbeidet med innhenting av tilbakemeldinger fra tidligere og nåværende studenter, undervisningspersonell, sensorer og aktører i yrkeslivet. Det fremgår også at kvalitetsarbeidet og den informasjonen systemet fremskaffer skal samles i årsrapporten, og være grunnlag for ledelsens vurdering av utdanningskvaliteten og hvilke områder det ønskes utvikling på.

Tilbyders system er organisert etter en ISO-standard. Systemet for kvalitetssikring av utdanningen går i ett med dokumenter for virksomhetsstyring, utdanningsplaner, drifts- og nødsprosedyrer, og systemet er svært omfattende. Kvalitetssikringssystemet er organisert på denne måten fordi Sjøfartdirektoratet krever at tilbydere av maritime utdanninger skal ha et system med ISO-standard. Fagskulen i Sogn og Fjordane gir maritime utdanninger i Måløy, og det er det en av de ansatte ved Måløy som har utviklet systemet. Ledelsen har vurdert at det er hensiktsmessig at systembeskrivelsen gjelder også for utdanningene i Førde.

Tilbydere står fritt til å utforme et system som passer sin virksomhet. Det er en fare for at system som er så omfattende ikke er oversiktlige nok og derfor brukes i mindre grad enn ønskelig. På institusjonsbesøket kom det frem at tidligere rektor var godt kjent med innholdet i kvalitetssikringssystemet, men at både styreleder, nåværende ledelse og lærerne i liten grad er kjent med innholdet i systembeskrivelsen. Flere ga også uttrykk for at systemet er for omfattende og lite hensiktsmessig.

Systembeskrivelsen inneholder de nødvendige rutinene for innhenting av informasjon om utdanningenes kvalitet. Rutinene, systematikken og sammenhengen mellom de ulike delene av systemet er imidlertid vanskelig å finne ettersom det er svært mye informasjon i systemet som ikke er relevant for kvalitetssikring av utdanningene. For en forenklet fremstilling av kvalitetsarbeidet, må tilbyder som et minimum lage et årshjul. Årshjulet må inneholde når informasjon hentes inn, ansvarsfordelingen i kvalitetsarbeidet, når ulike fora behandler kvalitetsinformasjonen og følger opp tiltak, og hvordan dette inngår i annet planarbeid, for eksempel studieplanrevisjoner. Vi anbefaler imidlertid at tilbyder utarbeider et forenklet kvalitetssikringssystem som kun gjelder for utdanningene i Førde. Systemet bør kun beskrive de rutinene som gjelder kvalitetssikring av utdanningene, og bør på en tydelig måte beskrive sammenhengen mellom disse, ledelsens vurdering og tiltak for forbedring av utdanningene.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må lage et årshjul som på en tydelig måte beskriver når informasjon hentes inn, ansvarsfordelingen i kvalitetsarbeidet, når ulike fora behandler kvalitetsinformasjon og følger opp tiltak og hvordan dette inngår i annet planarbeid.

Tilbyder bør utvikle et mindre system for kvalitetssikring av utdanningene i Førde.

3.3.2 Mål for kvaliteten

(2) Tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningene. Kvantitativ informasjon skal indikere om målene er nådd.

Vurdering

Det fremgår av dokument 2.1.7.4 at det i årsrapporten skal legges frem hvilke særlige områder det ønskes utvikling på, og forslag til tiltak på disse områdene. Det står videre at det skal fastsettes mål for neste periode. Det fremgår altså av systembeskrivelsen hvordan målene for kvaliteten i utdanningene fastsettes, og dette er tilfredsstillende. Systembeskrivelsen er imidlertid uklar på hvordan kvantitativ informasjon skal indikere i hvilken grad mål oppnås.

I dokument 5.1.1.1.1 *Generelt* står det at det i systemet er lagt opp til «fleire forskjellige kvalitetsindikatorar.» Videre i dokumentet nevnes: «Viktige styringsdata om søking, gjennomstrømming, resultat, karakternivå, mv. skal inngå i den årlige rapporten...» Dokumentene 5.1.1.1.2.1–5 omhandler faktorene *alder, opptakspoeng, karakterer frå tidligare skulegang, praksis og studievilkår*. Disse virker ikke som kvalitetsindikatorer, men heller som ulike generelle faktorer som påvirker planlegging og gjennomføring av studieløpet. Dette er uklart, da det av dokument 5.1.1.1.2.6 fremgår at «dei andre indikatorane nevnt ovenfor... kan være variabler som forklarer variasjonen i hoved indikatorene [sic].»

Dokument 5.1.1.1.2.6 omtaler *gjennomstrømming og sluttkarakterer* som hovedindikatorer på kvaliteten i utdanningen. I forbindelse med disse er det nevnt noen kritiske verdier som skal utløse tiltak. Det fremgår imidlertid ikke av systembeskrivelsen hvordan disse indikatorene fastsettes. Det fremgår heller ikke hvordan målene som indikatorene skal gi informasjon om er fastsatt.

Årsrapporten angir i kapittel 2.1.3. kvalitetsmålene for henholdsvis avdelingen i Førde og i Måløy.

I kapittel 3.5 er det oppgitt kvantitative tall på søkere, eksamensresultat og gjennomstrømning. Det står at dette er «viktige faktorer i vurdering av utdanningstilbudet». Ettersom det ikke er angitt noen kritiske verdier for tallet på søkere, eksamensresultat eller gjennomstrømning, er det ikke mulig å se om skolen oppnår sine egne mål. Det foreligger heller ingen analyse fra ledelsen av om resultatet er tilfredsstillende, og hvis ikke, hva årsaken til dette kan være. Det antydes at ledelsen ikke er fornøyd med gjennomstrømningen i formuleringen «*leiinga har sett i gang tiltak med sikte på at fleire skal fullføre på normert tid*». Det kommer ikke frem hva slags tiltak det er snakk om.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- la det fremgå av systembeskrivelsen hvordan de kvantitative indikatorene for kvalitet i utdanningen fastsettes
- tydeliggjøre hvilke kvantitative indikatorer som benyttes for å se om målene er nådd
- tydeliggjøre hvilke mål de kvantitative indikatorene belyser

3.3.3 Tilbakemeldinger om kvaliteten

- (3) Tilbyder skal innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra:
- a) Studenter.
 - b) Undervisningspersonalet.
 - c) Sensorer.
 - d) Aktører i yrkesfeltet.

Vurdering

Det angitte formålet med innhenting av tilbakemeldinger – fra næringslivet, tidligere og nåværende studenter, sensorer og undervisningspersonalet – er identisk på tvers av de ulike dokumentene som omhandler rutinene for tilbakemeldingene, 5.1.2.2.1.1–6: Tilbakemeldingene skal sikre at skolen har et tilbud som er relevant for studentene og som passer behov og forventninger til aktører i næringslivet.

I dokumentene fremgår det tydelig hvem som har ansvaret for gjennomføringen av de spesifikke rutinene. I et av dokumentene brukes «utføring», men i de andre brukes «ansvar». Dersom disse begrepene ikke innebærer en forskjell, bør tilbyder være konsekvent i begrepsbruken.

Det fremgår tydelig av dokumentene når undersøkelsene skal finne sted. Innhentingene av tilbakemeldinger fra både tidligere studenter og næringslivet er satt til å gjøres hvert andre år. Det er uklart om det innhentes tilbakemeldinger fra begge grupper det samme året, eller om det alternerer. Tilbyder må sørge for at det *hvert år* innhentes tilbakemeldinger fra enten næringslivet eller tidligere studenter. Rutinene samsvarer for øvrig ikke med dokument 5.1.2.1.1 *generelt*, der det står at undersøkelser blant næringslivet og tidligere studenter skal gjennomføres hvert 2.–3. år. Tilbyder må sørge for at informasjonen i systembeskrivelsen er konsekvent og i tråd med NOKUTs krav.

Det fremgår videre i dokumentene, under *gjennomføring*, hvilke tema de ulike undersøkelsene skal omhandle. Det fremgår ikke av noen av dokumentene hvordan tilbakemeldingene konkret skal innhentes. Dokumentene 5.1.2.2.2.1–6 viser at det benyttes spørreskjema utarbeidet i Questback. Dette må imidlertid tydeliggjøres i rutinene, gjerne med ytterligere informasjon om hvorvidt det svares på nett eller papir.

Det fremgår også tydelig av rutinene hvordan tilbakemeldingene skal benyttes i kvalitetsarbeidet.

Tilbyder kan i liten grad dokumentere at systemet er i bruk. Før institusjonsbesøket etterspurte NOKUT eksempler på utfylte spørreskjema, referater fra møter med eksterne eller tilsvarende som viser hvordan kvalitetssikringssystemet brukes. Vi mottok et referat fra møte med aktører i yrkesfeltet innen elektro, og en mal for referat fra et møte med eksterne aktører innen maskinfag. Denne hadde imidlertid ikke noe innhold. Vi mottok også en oppsummering av evaluering foretatt av sensorer. Ved institusjonsbesøket kom det frem at studentene hadde evaluert oppstarten av utdanningen cirka to måneder etter skolestart. Lærerne kunne også bekrefte at de hadde foretatt evalueringer i sine klasser. I rutinen står det at det skal utarbeides en rapport fra tilbakemeldingene, og i årsrapporten står det at resultater fra undersøkelsen inngår i kontaktlærer sin rapport til pedagogisk leder. NOKUT har imidlertid ikke fått tilgang til slike rapporter. Det fremkom heller ikke at de tilsatte har gitt tilbakemelding på utdanningenes kvalitet, slik det står omtalt i rutine 5.1.2.2.1.6. Det står imidlertid i årsrapporten at lærerne har gjennomført spørreundersøkelse på slutten av skoleåret. For at dette kravet

skal være tilfredsstillende oppfylt, må tilbyder kunne dokumentere at systemet er i bruk, og at det innhentes tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra studenter, undervisningspersonale, sensorer og aktører i yrkesfeltet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sørge for at informasjonen i systembeskrivelsen er konsekvent
- organisere innhenting av tilbakemeldinger fra næringslivet og tidligere studenter, slik at det hvert år kommer tilbakemeldinger fra minst én av grupperingene
- tydeliggjøre hvordan tilbakemeldingene innhentes
- kunne dokumentere at de har innhentet tilbakemeldinger fra de ulike gruppene slik det er beskrevet i rutinene i kvalitetssikringssystemet

3.3.4 Vurdering av utdanningskvaliteten

(4) For hver utdanning skal tilbyder årlig gjennomgå utdanningskvaliteten basert på den informasjonen som fremkommer gjennom kvalitetssikringssystemet. Tilbyder skal også vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter.

Vurdering

Det fremgår av rutinene for innhenting av tilbakemeldinger at tilbakemeldingene fra de ulike gruppene skal inngå i en rapport. Det spesifiseres ikke om det er en rapport per rutine, eller en samlerapport. Rapporten skal gjennomgås og brukes aktivt av ledelsen, som så utarbeider forslag til nødvendige tiltak. Resultatet fra undersøkelsene skal også brukes i forbindelse med planleggingsdager før skolestart. Videre står det at rapporten, som omhandler tilbakemeldingene, skal legges frem for styret i en årsmelding, sammen med tiltaksforslag. I forbindelse med revideringene av *maskinteknikk* og *elkraft* har NOKUT kun mottatt én rapport med sensorenes vurderinger, og referat fra ett møte med aktører i yrkesfeltet.

Årsrapporten skal vise at ledelsen har foretatt en årlig gjennomgang av utdanningskvaliteten. Kapittel 4 i årsrapporten har overskriften «leinga si vurdering». Her trekkes det frem resultater fra tilbakemeldingene som ikke har kommet frem tidligere i rapporten. Kapitlet inneholder i liten grad en analyse av hva tilbakemeldingene som har kommet frem forteller om utdanningenes kvalitet. Det er heller ingen sammenstilling av resultatene fra de ulike gruppene. Gjennomgangen av utdanningskvaliteten skal danne grunnlag for eventuell justering av studieplaner og andre tiltak for å bedre utdanningskvaliteten. Det fremkommer ikke av årsrapporten at den vurderingen som foretas danner grunnlag for forslag til tiltak, eller hvilke tiltak ledelsen foreslår for å forbedre kvaliteten i de enkelte utdanningene.

Det fremgår ikke av vedlagt informasjon hvordan skolen jobber med å vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- sikre at ledelsen årlig foretar en gjennomgang av utdanningskvaliteten i de enkelte utdanningene på bakgrunn av informasjonen som er innhentet gjennom kvalitetssikringssystemet
- vise at gjennomgangen danner grunnlag for forslag til tiltak for forbedring av utdanningene
- vise hvordan skolen vurderer om utdanningene tilfredsstillende gjeldende krav i lov og forskrifter

3.3.5 Årsrapport

(5) Ledelsen skal årlig utarbeide en rapport til styret med en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene.

Vurdering

Årsrapporten gjør rede for virksomheten ved begge avdelingene og beskriver blant annet hva som er gjennomført av spørreundersøkelser og studentsamtaler. I fremstillingen av tilbakemeldingene fra undervisningspersonalet, sensorene og næringslivet (jf. kapittel 3) er det et tydelig skille mellom de to studiestedene, men ikke mellom de ulike utdanningene. Det er uklart hvorfor dette skillet ikke også gjøres for tilbakemeldingene fra studentgruppene. Uten et skille mellom de ulike avdelingene og utdanningene, blir det for eksempel uklart om tilbakemeldingene studentene har gitt om at de ønsker en bedre samordning mellom de ulike fagene/modulene, og at det i noen fag/moduler er en utfordring med utdatert læremateriell/lærebøker, gjelder én eller flere utdanninger. Det er viktig at det kommer frem av årsrapporten at ledelsen har vurdert utdanningskvaliteten ved alle utdanningene, og hvilke tilbakemeldinger studentene, undervisningspersonalet, sensorene og aktører i yrkesfeltet har gitt om hver enkelt utdanning.

Av kapittel 3 «vurdering av utdanningen» fremgår det kun i liten grad hva resultatene av tilbakemeldingene fra studentene, lærerne, sensorene og de eksterne interessentene er. Studentenes tilbakemelding om kvaliteten i utdanningen kommer tydeligere frem under kapittel 4 «leinga si vurdering».

I forbindelse med spørreundersøkelsen blant studentene står det: «Resultat frå undersøkinga og tiltak inngår i kontaktlærer sin rapport til pedagogisk leiar. Administrasjonen seier seg nøgd undersøkinga og tiltak som vert sett i gang.» Dette er ikke forenlig med den aktuelle rutinen, der det fremgår at rapport fra undersøkelsen skal legges frem i årsmelding til styret, med forslag om tiltak. I en årsrapport skal det tydelig fremgå hvilke tiltak som er gjort, og eventuelle tiltak styret skal ta stilling til. I årsrapporten for 2012 står det også at studentene ønsker en bedre samordning mellom de ulike fagene/modulene, og at det i noen fag/moduler er en utfordring med utdatert læremateriell/lærebøker. Det fremkommer ikke hverken av årsrapporten for 2012 eller 2013 hva som skal gjøres eller er gjort av tiltak for å utbedre disse forholdene.

Resultatene fra spørreundersøkelsene oppsummeres veldig kort under hvert punkt i kapittel 3. I forbindelse med noen undersøkelser påpekes det forbedringspotensial, men det fremgår ikke at tiltak vurderes og eventuelt iverksettes på bakgrunn av tilbakemeldingene. Kapittel 4 i årsrapporten har

overskriften «leiinga si vurdering». Her trekkes det frem resultater fra tilbakemeldingene som ikke har kommet frem tidligere i rapporten. Kapittelet inneholder i liten grad en analyse av hva tilbakemeldingene som har kommet frem forteller om utdanningenes kvalitet. Det er heller ingen sammenstilling av resultatene fra de ulike gruppene. Kunnskapen kvalitetsarbeidet fremskaffer skal ligge til grunn for tiltak og utvikling av kvaliteten på utdanningen. Begrunnede forslag, og vedtak om tiltak, må fremgå i dokumentene til styret. Vi mener at dette ikke fremgår tilstrekkelig i årsrapporten for 2013. Dette var også tilfellet de to forhenværende årene.

I årsrapporten er det listet opp tall for søkere, eksamensresultat og gjennomstrømming, men det gjøres ingen vurdering av den kvantitative informasjonen opp mot mål. Det står kun at ledelsen har satt i gang tiltak med sikte på at flere skal gjennomføre på normert tid, uten at det fremgår hva tiltaket eller tiltakene består i.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- sikre at årsrapporten i større grad viser ledelsens analyse av de tilbakemeldingene som er innhentet om utdanningskvaliteten
- se tilbakemeldingene fra de ulike gruppene i sammenheng når ledelsen vurderer utdanningskvaliteten
- vise at kvalitetsarbeidet danner grunnlag for forslag til tiltak, og vise hvilke tiltak ledelsen vil sette i gang for å forbedre utdanningenes kvalitet
- skille mellom tilbakemeldingene på de ulike utdanningene, slik at det kommer frem hvordan kvaliteten i de ulike utdanningene er
- vise i årsrapporten hva som er iverksatt av tiltak for forbedring av kvaliteten i utdanningene i året som har gått
- skille tilbakemeldingene fra studentgruppene mellom studiestedene dersom studentenes tilbakemeldinger ikke samsvarer

Tilbyder bør vurdere å skille tilbakemeldingene fra studentgruppene mellom studiestedene.

3.3.6 Konklusjon

Systemet for kvalitetssikring godkjennes ikke.

Vi anbefaler at tilbyder nedskalerer kvalitetssikringssystemet sitt betraktelig.

Tilbyder må

- lage et årshjul som på en tydelig måte beskriver når informasjon hentes inn, ansvarsfordelingen i kvalitetsarbeidet, når ulike fora behandler kvalitetsinformasjon og følger opp tiltak og hvordan dette inngår i annet planarbeid
- la det fremgå av systembeskrivelsen hvordan de kvantitative indikatorene for kvalitet i utdanningen fastsettes
- tydeliggjøre hvilke kvantitative indikatorer som brukes for å se om mål er nådd
- tydeliggjøre hvilke mål de kvantitative indikatorene belyser
- sørge for at informasjonen i systembeskrivelsen er konsekvent

- organisere innhenting av tilbakemeldinger fra næringslivet og tidligere studenter, slik at det hvert år kommer tilbakemeldinger fra minst én av grupperingene
- tydeliggjøre hvordan tilbakemeldingene innhentes
- kunne dokumentere at de har innhentet tilbakemeldinger fra de ulike gruppene slik det er beskrevet i rutinene i kvalitetssikringssystemet
- sikre at ledelsen årlig foretar en gjennomgang av utdanningskvaliteten i de enkelte utdanningene på bakgrunn av informasjon innhentet gjennom kvalitetssikringssystemet
- vise at gjennomgangen danner grunnlag for forslag til tiltak for forbedring av utdanningene
- vise hvordan skolen vurderer om utdanningene tilfredsstillende gjeldende krav i lov og forskrifter
- sikre at årsrapporten i større grad viser ledelsens analyse av de tilbakemeldingene som er innhentet om utdanningskvaliteten
- se tilbakemeldingene fra de ulike gruppene i sammenheng når ledelsen vurderer utdanningskvaliteten
- vise at kvalitetsarbeidet danner grunnlag for forslag til tiltak, og vise hvilke tiltak ledelsen vil sette i gang for å forbedre utdanningenes kvalitet
- skille mellom tilbakemeldingene på de ulike utdanningene, slik at det kommer frem hvordan kvaliteten i de ulike utdanningene er
- vise i årsrapporten hva som er iverksatt av tiltak for forbedring av kvaliteten i utdanningene i året som har gått
- skille tilbakemeldingene fra studentgruppene mellom studiestedene dersom studentenes tilbakemeldinger ikke samsvarer

Tilbyder bør

- utvikle et mindre system for kvalitetssikring av utdanningene i Førde
- vurdere å skille tilbakemeldingene fra studentgruppene mellom studiestedene

4 Sakkyndig vurdering av fagskoleutdanningen *maskinteknikk*

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

4.0 Oppsummering

Sakkyndig utvalg har vurdert *maskinteknikk* ved Fagskolen i Sogn og Fjordane og funnet følgende:

Studenter, ansatte og samarbeidspartnere gir fagskolen utelukkende positive tilbakemeldinger. Dette gjelder både faglig kvalitet og miljø. Vi tolker det til at fagskolens studier er tilpasset næringslivets behov for kompetanse, at studentene er fornøyd med faglig kvalitet og at de ansatte og studentene trives.

Vi finner imidlertid en rekke avvik når det gjelder de formelle kravene for godkjenning og drift av fagskoleutdanning. Fagskolens hovedutfordring synes primært å være forankret i fagskolens system for kvalitetssikring og de ansattes forhold til dette.

Fagskolen i Sogn og Fjordane, avdeling Førde, har adoptert et kvalitetssystem som fagskolens maritime avdeling bruker. Dette er et stort og detaljert kvalitetssystem som er tilpasset den maritime avdelingens krav til ISO-sertifisering. Vi vurderer ikke dette kvalitetssystemet som optimalt for en liten avdeling som i Førde, da vi ser at systemets størrelse og detaljeringsgrad gjør at kvalitetssikringssystemet ikke er tilstrekkelig implementert i den daglige driften. Dette gjelder både for ledelsen, administrasjonen og undervisningspersonalet.

Fagskolens drift og undervisning er i vesentlig grad forankret i de ansattes erfaring og at de gjør som forrige år. Fagskolen har rutiner for innsamling av tilbakemelding fra ulike grupper. I kvalitetssikringssystemet til Fagskolen i Sogn og Fjordane er det beskrevet rutiner for hvordan innsamlede data skal benyttes som grunnlag for å forbedre utdanningen. Våre funn viser at dataene blir samlet inn, men i liten grad blir brukt videre i arbeidet med å forbedre utdanningen.

Eksempler på dette er at kvalitetssikringssystemet beskriver krav til årlige oppdateringer av studieplaner, men studieplanene som ligger til grunn for studietilbudene er ikke oppdatert de siste årene. Det samme gjelder samarbeidsavtaler med næringslivet. Ulike dokumenter knyttet til gjennomføring av *maskinteknikk*-utdanningen er ikke samordnet. Rutiner for varsling og oppfølging av avvik blir ikke fulgt opp slik kvalitetssikringssystemet beskriver.

Studieplanene som er lagt frem er ikke endret siden utdanningene ble godkjent i 2006, og disse planene tilfredsstiller ikke NOKUTs krav. I tillegg til studieplanene opererer skolen med en rekke årsplaner for emner som utarbeides og oppdateres av lærere som underviser i emnet. Årsplanene er lagt opp etter samme mal, de er likevel svært forskjellige. Det fremkommer ikke om det har vært et samarbeid mellom lærerne for å utarbeide årsplanene. Det blir også vanskelig for både lærere og studenter å se helheten i utdanningene, dersom lærerne opererer med egne planer for de enkelte emnene. Tilbyder må utarbeide studieplaner som tilfredsstiller NOKUTs krav.

Det er krav om at læringsutbyttebeskrivelser skal være implementert i all fagskoleutdanning innen 31. desember 2014. Fristen for å få plass pedagogisk og faglig ansvarlig er 14. desember 2014. Vi har

ikke vurdert kravene som omhandler dette som tilfredsstillende, da dette skal være implementert før fristen for tilsvar går ut. Tilbyder må i sitt tilsvar dokumentere at kravene er innfridd.

Vi vurderer at fagskolen har kompetanse og kapasitet til å tilby en god fagskoleutdanning som er i overensstemmelse med gjeldende krav. Utvalget finner imidlertid mange og store avvik i forhold til gjeldende kvalitetskrav, og anbefaler at fagskolen utarbeider et enkelt kvalitetssikringssystem, som er godt tilpasset en liten fagskole som Førde. Kvalitetssikringssystemet må tilpasses nye læringsutbyttebeskrivelser, og det må tas i aktiv bruk av ledelse, ansatte og samarbeidspartnere.

4.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

4.1.1 Opptak

(1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:

- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Opptak er beskrevet i Fagskolen i Sogn og Fjordane egenrapport 1 med henvisning til skolereglementet § 3. Kriteriene er der beskrevet som «gammel» ordning med henvisning til bestått relevant videregående utdanning.

For *maskinteknikk* kreves fagbrev TIP eller tilsvarende. Med tilsvarende vises det til retningslinjer for realkompetansevurdering som er beskrevet i skolereglementet.

Kriteriene for realkompetansevurdering er beskrevet som dokumentert kompetanse i felles allmenne fag tilsvarende nivået i relevante læreplaner. Det kreves i tillegg fem års dokumentert praksis som er relevant for valgt fagretning. Det kan gjennomføres intervju i de tilfelle dokumentasjonen ikke gir tilfredsstillende informasjon. Dette vurderes som tilfredsstillende kriterier.

Søkere med fagbrev/svennebrev fra før Reform -94 eller bare praksis må i tillegg ha realkompetanse i allmenne fag ikke eldre enn ti år, tilsvarende VK1 nivå. Beskrivelsen av relevant realkompetanse i studieplan og studiereglement er ikke helt samsvarende.

Opptakskravene til fagskolen tilfredsstiller krav i fagskoleloven.

Det mangler en beskrivelse av hvordan realkompetanse blir vurdert og hvem som vurderer det. Ut fra innsendt egenrapport ser det ut til at fagskolen ikke tar opp studenter på bakgrunn av realkompetanse. Ved institusjonsbesøket kom det imidlertid frem at fagskolen har tatt opp studenter på bakgrunn av realkompetanse. Søkere som har blitt tatt opp på grunnlag av realkompetanse har hatt fem års praksis, og fagskolen har kun vurdert praksisens relevans. Søkerne har ikke vært nødt til å dokumentere at de har realkompetanse i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i grunnkurs/VG1 og videregående kurs 1/VG2 i yrkesfaglige studieprogram/programområde, slik det står i reglementet. Fagskolen har heller ikke intervjuet søkerne i forbindelse med vurdering av realkompetansen. I studieplanen for *maskinteknikk* står det videre at realkompetansen i allmenne fag ikke skal være eldre enn ti år. Det fremgår ikke om dette kravet blir fulgt.

Fagskolen har ingen ordning for å registrere hvem og hvor mange som tas opp på grunnlag av realkompetanse.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at bestemmelsene rundt opptak på grunnlag av realkompetanse er det samme i reglementet og studieplanene
- benytte reglementet ved opptak av søkere på grunnlag av realkompetanse
- dokumentere bruk av realkompetansekriterier for den enkelte student
- registrere hvor mange studenter som tas opp på grunnlag av realkompetanse

4.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

I «Årsrapport 2013 Fagskolen i Sogn og Fjordane» er det vedlagt flere samarbeidsavtaler fagskolen har inngått med bedrifter i nærmiljøet. I egenrapporten for Fagskolen i Sogn og Fjordane gitt av tilbyder er det i seksjon 5 *Fagleg rapportering for utdanninga Maskinteknikk* gitt informasjon om hvilke bedrifter fagskolen samarbeider med.

Alle de vedlagte avtalene er av foreldet dato. Den nyeste avtale gikk ut på dato 31. juli 2013. Fagskolen dokumenterer derfor ikke gyldige samarbeidsavtaler med næringslivet.

Samarbeid med lokalt næringsliv skal sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet. Noen av avtalene er veldig generelle, og det fremkommer ikke i oversendt dokumentasjon hvordan samarbeidet fungerer og hva som i praksis blir gjort. Noen av avtalene er detaljerte og beskriver hvordan samarbeidet fungerer og hva bedriftene bidrar med. Dersom samarbeidet fungerer slik det er beskrevet i de detaljerte avtalene, vurderes samarbeidet som faglig tilfredsstillende.

Ved institusjonsbesøket snakket vi med to av samarbeidspartnerne til fagskolen. Disse hadde et udelt positivt inntrykk av fagskolen, fagskolens arbeid og studenter. Samarbeidspartnerne beskrev at de samarbeider med fagskolen om studentenes hovedprosjekter, og diverse ad hoc aktiviteter som åpen dag, bedriftsbesøk med mer. De har ikke gitt direkte innspill til innholdet i utdanningen. Samarbeidspartnerne understreket at Førde er en liten by og at de har mye uformell kontakt med fagskolens ansatte. På spørsmål om de ønsket å ha formell kontrakt med fagskolen om samarbeid, var svaret at de i så fall ønsket en «lett» formell kontrakt.

Av kvalitetssikringssystemet fremgår det at fagskolen skal innhente tilbakemeldinger fra eksterne interessenter hvert annet år, og fra kandidater ett år etter endt utdanning. Det kom frem ved institusjonsbesøket at fagskolen hadde sendt ut over hundre henvendelser til eksterne interessenter for å få tilbakemeldinger, og kun fått en håndfull svar tilbake.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at fagskolen har mer samarbeid enn det som fremgår av skriftlig dokumentasjon. Samarbeidet er imidlertid basert på uformelle personlige kontakter. Fagskolen må formalisere sitt samarbeid med næringslivet og sørge for at de benytter samarbeidspartnerne til å verifisere at utdanningen er i tråd med næringslivets behov. Det vil være hensiktsmessig å få tilbakemeldinger fra de bedriftene som har ansatt studenter etter endt utdanning, og fra de bedriftene der studentene har utført hovedprosjekter.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- inngå oppdaterte formelle samarbeidsavtaler
- dokumentere hvordan samarbeidet fungerer og resultatet av samarbeidet
- bruke samarbeidspartnerne aktivt til å forbedre utdanningene

Tilbyder bør

- særlig benytte bedrifter der studentene har utført hovedprosjekt til å gi tilbakemeldinger på utdannings innhold og kvalitet
- få tilbakemeldinger fra bedrifter/bransjer som har ansatt tidligere studenter cirka ett år etter endt utdanning

4.1.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillere kravene i disse.

Det foreligger ingen nasjonale krav og eller internasjonale forpliktende avtaler som er førende for utdanningen.

4.1.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Utdanningen inneholder ikke praksis.

4.1.5 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

I studieplanen er det beskrevet at studiet har et omfang på 120 fagskolepoeng. I egenrapporten, avsnitt 5.1.4, er det gitt en kort beskrivelse av arbeidsmengden til studentene. Timeplanen til fagskolen har 35 timer hver uke. Dette blir 1330 timer på et skoleår med styrt aktivitet. Fagskolen har lagt opp til ca. 10 timer hver uke med egenstudier, noe som utgjør ca. 400 timer. Den totale arbeidsmengden til studentene inklusiv egenstudier blir da ca. 1700 timer per skoleår. Dette er i tråd med kravet om at arbeidsmengden skal ligge mellom 1500-1800 timer per år.

I studieplanen er utdanningen delt inn i moduler og fag slik det er brukt i nasjonal plan fra 2005. Moduler er det samme som emner i de nyere nasjonale planer, og vi vil i denne rapporten benytte emner for det fagskolen kaller moduler. I tillegg til studieplanen som beskriver emner og fag er det laget årsplan for de fleste fag. Fordeling av emnene kan vi kun lese ut fra antall fagskolepoeng for hvert emne i studieplanen. Det er et krav at arbeidsbelastningen for hvert emne skal oppgis, inkludert fordelingen mellom egeninnsats og undervisning. Dette er ikke gjort for noen av emnene. I tillegg til studieplanen som beskriver emner og fag, er det laget opplæringsplan for de fleste fag. I studie/opplæringsplanen er det for enkelte emne gitt en beskrivelse av arbeidsformer for og krav til obligatoriske innleveringer og øvinger. For de fleste er det kun listet opp pensum og oppgaver som skal løses.

Fagskolen har heller ikke beskrevet antall arbeidstimer eller fordelingen av styrte aktiviteter og egenarbeid for den samlingsbaserte utdanningen som går over tre år, eller fire år på deltid. På hjemmesidene til Fagskolen i Sogn og Fjordane oppgir fagskolen at de kan tilpasse et treårig opplegg for de som ønsker det. Dette er ikke beskrevet noen annen plass.

De ansatte beskrev ved institusjonsbesøket at den treårige utdanningen har tre samlinger i semesteret à tre dager, hvorav undervisningen varer i 10 timer. Fagskolen mente at den treårige utdanningen var mer hensiktsmessig enn den fireårige, da studentene mistet motivasjonen når det gikk over så lang tid. Det er for tiden ingen studenter på den fireårige utdanningen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive omfanget og arbeidsmengden for hvert emne som inngår i studiet og hvordan arbeidstimene er fordelt mellom undervisning/veiledning og egenarbeid
- beskrive hvordan den samlingsbaserte utdanningen er lagt opp, inkludert fordelingen av arbeidstimer for studentene

4.2 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vurdering

Kravet om at utdanningene skal beskrives med læringsutbyttebeskrivelser gjelder fra 31. desember 2014. Studieplanen for *maskinteknikk* mangler imidlertid også beskrivelse av læringsmål, noe som har vært et krav siden 2009. Både i denne planen og i planen for *elkraft* står det under mål med utdanningen at «*studiet skal utvikle studentene til reflekterte yrkesutøvere. Studentene skal etter gjennomført utdanning ha lagt et grunnlag for livslang læring og kontinuerlig omstilling*». Det kommer noe bedre frem i beskrivelsen av hvorfor tilbudene er etablert hva studentene skal kunne arbeide med etter endt utdanning. Det er imidlertid ikke formulert læringsmål eller læringsutbytte.

I noen av årsplanene for *maskinteknikk* kommer det frem hva læringsmålene for hvert emne er. Mange av årsplanene er imidlertid kun en beskrivelse av hvilke tema som skal gjennomgås og hvilke kapitler studentene skal lese.

I egenrapporten og ved institusjonsbesøket kom det frem at fagskolen er i dialog med NUTF (Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning) om fremdriften i arbeidet med de nasjonale planene. De ønsker å bruke de nasjonale planene og venter på at disse skal bli klare. Rektor understreket at de vil bruke de nasjonale planene som utgangspunkt og gjøre lokale tilpasninger.

Ettersom dette kravet gjelder fra 31. desember 2014 for eksisterende utdanninger, må fagskolen utarbeide læringsutbyttebeskrivelser. For at fagskolen skal tilfredsstillere kravet om læringsutbyttebeskrivelser innen nyttår anbefales det at fagskolen ikke venter på nye nasjonale planer, men at de selv utarbeider læringsutbyttebeskrivelser for utdanningene som i ettertid kan tilpasses de nasjonale planene. Læringsutbyttebeskrivelsene må utformes enhetlig for utdanningen og den skal komme tydelig frem i hver enkelt studieplan.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- utarbeide læringsutbyttebeskrivelse i henhold til NKR
- sikre at fremstillingen av læringsutbytte er enhetlig for alle utdanningene

Tilbyder bør justere sine læringsutbyttebeskrivelser i tråd med nasjonale planer når disse foreligger

4.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

4.3.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

I studieplanen står utdanningens navn som «2-årig teknisk fagskule linje for teknikk og industriell produksjon». I egenrapporten blir utdanningen navngitt «Maskinteknikk» og i årsrapporten er den navngitt «Maskinfag». Tilbyder må være konsekvent i bruken av navn på utdanningen, i ulike dokumenter og på fagskolens hjemmesider.

NOKUT tillater ikke bruk av navn som inneholder elementer som beskriver utdanningen, slik som utdanningens lengde og at det er en «teknisk fagskule linje». Dette er imidlertid irrelevant, ettersom utdanningene må nevnes ved navn slik de er godkjent av NOKUT, ellers må det søkes om godkjenning av navneendring.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må konsekvent bruke *maskinteknikk* som navn på utdanningen.

4.3.2 Utdanningens innhold

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

Vurdering

Etttersom det ikke foreligger læringsmål eller læringsutbytte for utdanningene, er det vanskelig å vurdere om dette kravet er tilfredsstillende oppfylt.

Utdanningens innhold er kort beskrevet i studieplanen. Der er det gitt en kort oppstilling av alle emner med totalt antall fagskolepoeng for hvert emne og antall fagskolepoeng for hvert semester. Det er også listet opp lærestoff/delmål og organisering/arbeidsform for hvert enkelt emne. Det er ikke gitt informasjon om hvilke lærebøker som er brukt eller hva som er læringsutbytte.

Temaene i studieplanene følger de nasjonale planene, og det er derfor rimelig å anta at innholdet er tilfredsstillende.

Tilbyder bør vurdere å gjøre emnet «*Styringsteknikk- Hydraulikk/Pneumatikk*» obligatorisk. I dag er emnet lagt under valgfag. Dette med tanke på at emnet er meget sentralt i industrien, skipsfart og anleggsmaskinbransjen mfl.

Ny studieplan må på plass før innholdet kan vurderes på en god måte.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må beskrive læringsutbytte for utdanningen slik at komiteen kan vurdere om innholdet er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

Tilbyder bør gjøre emnet «*Styringsteknikk- Hydraulikk/Pneumatikk*» obligatorisk.

4.3.3 Utdanningens emner

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Vurdering

Studieplanen er delt inn i ulike emner med beskrivelse av fag som inngår. Fordeling av fagskolepoeng for de ulike emner og fag som inngår i disse er listet opp i tabell.

Hvert emne beskrives med en årsplan og «*vurdering i emne*». Det mangler opplysninger om arbeidskrav, arbeidsmetoder og vurderingsformer for de ulike emnene. Det er heller ikke gitt utfyllende opplysninger om pensum for de ulike emnene.

Ny studieplan som inneholder beskrivelse av de ulike emnene og modulene som samsvarer med LUB krav må utarbeides. Vi anbefaler at tilbyder bruker begrepet emne for minste resultatbærende enhet, da det er dette som samsvarer med NOKUTs krav og som brukes ved rapportering til Database for høyere utdanning – fagskole (DBH-F).

Studieplanen, årsplaner og vurdering i modul gir lite grunnlag for å vurdere om de ulike emnene bidrar til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte, da det hverken er beskrevet læringsmål eller læringsutbytte for utdanningen som helhet eller for de ulike emnene.

I noen årsplaner er det kun henvisning til lærebøker og kapitler, i noen er det temaer og lærebokhenvisninger, mens andre har formuleringer som grenser mot beskrivelse av læringsmål. I noen av årsplanene er det henvist til mål 1 og 3, og så videre. Det fremgår ikke hvor disse målene er angitt. De fleste årsplanene angir uker for innleveringer og prøver, og noen har også en beskrivelse av hvilke arbeidsformer som skal benyttes.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at årsplanene stort sett blir revidert før semesterstart, mens andre blir justert i løpet av første semester. Lærerne fortalte også at årsplanene justeres underveis i året for å tilpasses reell fremdrift i undervisningen.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at studentene ikke vet hva de skal kunne etter endt utdanning eller etter endt emne. De forholder seg kun til det de får presentert av læreren i klasserommet, og årsplanene som viser hva de skal gjennom de ulike ukene. Eksempelvis svarte studentene på spørsmål om de hadde hatt undervisning i sikkerhetskrav at de ikke hadde det, og at de regnet med at det kanskje kom i andre året.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive læringsutbytte for hvert emne på en enhetlig måte
- beskrive faglig innhold for hvert emne
- sikre at læringsutbytte og faglig innhold for emnene bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte for utdanningen som helhet

4.3.4 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Fagskolen skriver i sin egenrapport at studieplanen (vedlegg 10) er utgangspunkt for årsplan og arbeidskrav som lages for hvert tema. Årsplan, arbeidskrav og vurdering i modul skal bli revidert hvert år. De blir lagt på Fronter slik at studentene har tilgang til det. Studieplanen ser ikke ut til å ha vært endret/revidert siden utdanningen ble godkjent i 2006. Studieplaner og årsplaner skal alltid være oppdatert og skal være skrevet slik at studentene kan kontrollere at de får det tilbudet som de er lovet. Disse planer er ikke oppdatert.

Denne planen følger i hovedsak den nasjonale planen, men synes ikke å være oppdatert i henhold til den siste revisjon av den nasjonale planen. Det at fagskolen bruker studieplanen som lå til grunn for godkjenningen av utdanningen i 2006, tyder på at planene ikke gjennomgår rutinemessige oppdateringer. Fagskolen har heller ikke lagt ved annen dokumentasjon som viser systematisk årlig revisjon og oppdatering.

Informasjon om utdanningens innhold og oppbygning er spredt mellom studieplanen (godkjent i 2006), årsplaner og vurdering i modul. Sammenlignet med studieplanen, inneholder utdanningens årsplan for skoleåret 2013/2014 en bedre beskrivelse av flere av utdanningens emner.

Årsplanene viser hvilke tema og kapitler som det skal undervises i de ulike ukene, og er det verktøyet studentene benytter for å orientere seg om utdanningens fremdrift. For de fleste emnene mangler det imidlertid beskrivelse av undervisningsformer, læringsaktiviteter, arbeidskrav og vurderingsformer. Det er gitt en kort beskrivelse av arbeidskrav og vurderingsordninger for enkelte emner. Studieplanen mangler også pensumliste og læremidler for emnene.

Studieplanene som er lagt frem benytter ikke en enhetlig terminologi. Begrepene tema, studieenhet, modul og emne benyttes om hverandre. I studieplanene står det noen steder at studentene skal få studiepoeng, mens andre steder står det fagskolepoeng. Fagskoleutdanning gir ikke studiepoeng. Studentene omtales også visse steder som elever. I tertiær utdanning skal de betegnes som studenter.

Det foreligger ingen enhetlig studieplan for *maskinteknikk* som viser utdanningens innhold og oppbygning. Studieplanen som er lagt ved tilfredsstillende ikke NOKUTs krav til utforming. De ettersendte årsplanene for de ulike emnene tilfredsstillende heller ikke NOKUTs krav.

Det må utarbeides studieplan som inneholder:

- utdanningens navn
- opptakskrav
- omfang (fagskolepoeng) og forventet arbeidsmengde (for utdanningen som helhet og for hvert emne)
- oppbygning/organisering av utdanningen
- læringsutbyttebeskrivelser og faglig innhold for utdanningen som helhet
- læringsutbytte og faglig innhold for hvert emne, inkludert eventuell praksis (se § 3-4(2))
- beskrivelse av den indre sammenhengen i utdanningen (se § 3-3 (3))
- undervisningsformer og læringsaktiviteter (se § 3-4)
- arbeidskrav og vurderingsordninger
- litteraturliste/læremidler

Studieplanen skal ifølge merknaden til dette kravet vise utdanningens innhold og gjennomføring. Studieplanen som er levert viser kun innholdet i og gjennomføring av fulltidsutdanningen på to år.

Det er ikke lagt frem dokumentasjon som viser hvordan de treårige og fireårige samlingsbaserte utdanningene gjennomføres. Tilbyder må være konsekvent i benevnelsen av de ulike utdanningene, og beskrive i studieplanen hvordan de ulike utdanningene som fulltids- og samlingsbaserte studier gjennomføres.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- utarbeide studieplan for *maskinteknikk* i tråd med NOKUTs krav
- beskrive gjennomføringen av de treårige og fireårige utdanningsløpene i studieplanen
- definere hvilke typer gjennomføring de kan tilby, og kommunisere dette entydig
- konsekvent bruke *maskinteknikk* som navn på utdanningen

4.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

4.4.1 Det pedagogiske opplegget

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

I egenrapporten er det en kort beskrivelse av det pedagogiske opplegget for *maskinteknikk*. Studentene får undervisning på skolen, jobber med oppgaver i grupper og individuelt, prosjektarbeid og problembasert læring. Fagskolen har mappevurdering i alle emner. Studentene får jevnlig oppfølging og veiledning av lærerne.

I egenrapport skriver fagskolen at de evaluerer undervisningen med studentene. Det foreligger ingen informasjon om hvordan denne evalueringen blir brukt i etterkant.

Det pedagogiske opplegget skal være utformet slik at studentene kan oppnå læringsutbytte for utdanningen. Studieplanen gir i liten grad innføring i det pedagogiske opplegget og den er ikke oppdatert. Ettersom studieplan og årsplaner i liten grad beskriver læringsutbytte for de ulike emnene er det vanskelig å vurdere om den veiledning og oppfølging som gis er tilstrekkelig til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

På fagskolens hjemmeside fremgår det at fagskolen tilbyr treårig deltidsstudium. Dette er ikke nevnt i studieplanen, følgelig er det pedagogiske opplegget for deltidsstudiet heller ikke beskrevet.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at de små klassene på *maskinteknikk* gjør at studentene får mye individuell veiledning og oppfølging. Både lærere og studenter er opptatt av at fremdriften i utdanningen skal tilrettelegges med utgangspunkt i hele klassens nivå. Begge parter er fornøyd med hvordan dette fungerer i praksis. Hver fredag er det studiedag, og studentene sitter enten alene eller i

grupper og jobber med emnene. Tidligere fikk de egne oppgaver som skulle løses på fredagene, men nå kan de arbeide med de emnene de ønsker. Fagskolen har en plan for hvilke lærere som er tilgjengelige for studentene på de ulike studiedagene.

I praksis ser det ut som studentene får tilstrekkelig veiledning og oppfølging. Dette kommer imidlertid ikke frem i fagskolens dokumentasjon. Vi anser det som særlig viktig at det pedagogiske opplegget og den veiledning og oppfølging som tilbys er beskrevet i studieplanen, ettersom fagskolen også tilbyr samlingsbaserte studier der studentene ikke har daglig kontakt med lærerne.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive i studieplanen det pedagogiske opplegget for veiledning og oppfølging som fagskolen allerede har
- beskrive hvordan veiledning og oppfølging av studentene som går 3-årig deltidsstudium blir gjort
- sikre at det pedagogiske opplegget er egnet for at studentene skal oppnå læringsutbyttet for utdanningen

Tilbyder bør gjøre rede for hvor store ressurser som er avsatt til veiledning og oppfølging for alle studieoppleggene.

4.4.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Studieplanen mangler beskrivelse av undervisningsformer og læringsaktiviteter for nesten alle emner. Det er i starten på studieplanen gitt en veldig kortfattet og generell beskrivelse av undervisningsopplegget.

Det er for enkelte emner beskrevet at arbeidsformer består av undervisning, oppgaveløsning, innlevering, praktiske oppgaver og Fronter. Studentene mener undervisningsopplegget er godt tilrettelagt i forhold til deres behov.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås. Dette kan vi ikke vurdere, ettersom beskrivelse av læringsutbyttet for hele studiet mangler.

Det er nevnt i egenrapporten at fagskolen benytter seg av eksterne forelesere, uten at det fremgår noe mer om omfang og til hvilke emne eller deler av emner. Ved institusjonsbesøket kom det frem at personer fra næringslivet gjerne stiller opp som vikarer eller gjesteforelesere i undervisningen. Det fremgår imidlertid ikke at fagskolen har noen plan for systematisk bruk av eksterne forelesere.

Det foreligger ingen informasjon om fagskolen bruker læringsplattformer som It's Learning eller Fronter til læringsaktiviteter. På institusjonsbesøket kom det frem at Fronter kun benyttes til å dele

informasjon. Studentene nevnte at forelesninger som ble gjennomgått på Smartboard er tilgjengelig på Fronter. Dette er en fin ordning, særlig for de studentene som har et spesielt tilrettelagt utdanningsløp. Studentene synes også at det er lett å finne den informasjonen de trenger på Fronter.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive undervisningsformer og læringsaktiviteter i studieplanen
- sikre at undervisningsformene og læringsaktivitetene er tilpasset læringsutbyttebeskrivelsene for de ulike emnene

Tilbyder bør beskrive omfanget av bruk av eksterne forelesere i årsrapporten for kvalitet, for å synliggjøre fagskolens kontakt med lokalt næringsliv.

4.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

4.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

I egenrapporten er det listet opp navn på fire lærere som er knyttet til utdanningen. Vedlegg 14 til 16 inneholder CV-er for lærerne som er knyttet til utdanningen. Ut fra de vedlagte CV-ene ser det ut til at undervisningspersonalet har variert bakgrunn og utdanning, noe som er positivt.

Før institusjonsbesøket ettersendte fagskolen en ny tabell for undervisningspersonalet. Denne viser at NOKUTs krav til undervisningspersonalet er tilfredsstillende oppfylt. Tilbyders kravspesifikasjon for lærernes kompetanse er imidlertid ikke tilfredsstillende og må korrigeres. Kravspesifikasjonen viser til opplæringsloven. Opplæringsloven gjelder ikke for fagskoleutdanning, men de faglige og pedagogiske kravene som stilles kan være relevante for ansettelse i fagskolen også. Kravspesifikasjonen sier ikke noe om krav til relevant yrkeserfaring og digital kompetanse.

Kravet til at alle utdanningene skal ha en pedagogisk ansvarlig gjelder fra 12. desember 2014.

Fagskolen har identifisert at pedagogisk leder skal være avdelingsleder for avdeling Førde. Tilbyder må lage en instruks for den pedagogisk ansvarlige før fristen utløper.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- korrigere kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet på *maskinteknikk*
- utforme en instruks for den pedagogisk ansvarlige

4.5.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Utdanningen inneholder ikke praksis.

4.5.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Det er i egenrapporten oppgitt fire lærere som er knyttet til *maskinteknikk*. Det er også beskrevet stillingsprosent både hos tilbyder og i utdanningen for disse fire lærerne. I følge tabellen, underviser de i realfag, automasjon og maskin. Undervisningspersonell til de andre emnene er ikke beskrevet.

I ettersendt dokumentasjon for *maskinteknikk* er det en tabell med seks lærere som er knyttet til linjen. Det er kort listet opp hvilke emne de underviser i og hvilken yrkeserfaring lærerne har. Digital kompetanse til hver lærer er også beskrevet. Det mangler imidlertid en oversikt som viser stillingsprosent til hver av lærerne både hos tilbyder og i utdanningen.

Fagskolen har ikke beskrevet hvordan fagskolen tar høyde for sykdom blant lærerne. Det fremgår ikke av oversendt dokumentasjon om fagskolen har tilgang på vikarer med nødvendig kompetanse ved sykdom. Det kom frem på institusjonsbesøket at det var god overlapp av kompetanse blant lærerne og at de henter hjelp fra næringslivet ved behov.

I samtaler med fagskolens ledelse og undervisningspersonale ble undervisningspersonalets størrelse drøftet. Ut fra informasjonen som fremkom på institusjonsbesøket, anser vi at undervisningspersonalets størrelse og stabilitet er tilstrekkelig til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter. Tilbyder bør likevel dokumentere at undervisningspersonalet er stort nok og stabilitet nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør dokumentere undervisningspersonalets størrelse og stabilitet i forhold til fastsatte læringsaktiviteter.

4.5.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Det er i egenrapporten nevnt at en lærer har hovedansvar for *maskinteknikk*, men at fagskolen ikke har en faglig ansvarlig ennå. Avdelingsleder har det pedagogiske ansvaret for utdanningen. Fagskolen skriver videre at faglig ansvarlig vil være på plass innen fristen 12. desember 2014.

Kravet om å ha faglig ansvarlig gjelder fra 12. desember 2014. Tilbyder må utpeke en faglig ansvarlig for *maskinteknikk*, og beskriver stillingens ansvar og oppgaver i en instruks.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- utpeke faglig ansvarlige for *maskinteknikk*
- utarbeide en instruks for faglig ansvarlig

4.6 Eksamen og sensur (§ 3-6)

4.6.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

I egenrapporten er det en god beskrivelse av vurderingsordninger ved fagskolen. Det blir brukt mappevurdering for hvert emne i tillegg til fast eksamen i to emner. Minst ett emne blir trukket ut til eksamen i tillegg. Mappevurdering er godt beskrevet i egenrapporten. Mappevurderingen består av vurdering av prøver, innleveringer, refleksjonsnotat og annet som er med på å belyse studentens helhetlige kompetanse. Studieplanen nevner ikke noe under de ulike emnene.

Informasjonen som er gitt i egenrapporten samsvarer ikke med beskrivelsen som er gitt i skolereglementet, studieplanen og «vurdering i modul».

I studieplanen for *maskinteknikk* er det en kortfattet beskrivelse av eksamens- og vurderingsordningen. Det er ingen beskrivelse av hvor stor del av mappinnleveringene som inngår i vurderingsgrunnlaget for hvert emne.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at studentene får emnekarakterer. Lærerne benyttet imidlertid også begrepet standpunkt karakter. Det kom også frem at lærerne til en viss grad vurderer elementer som faglig interesse og aktivitet i timene når de setter emnekarakterene.

I «vurdering i modul»-dokumentene står det at studentene skal få standpunktkarakter, og at vurderingen skal inkludere faglige interesse og aktivitet i timene med mer. Dette fremgår ikke av reglementet der det står at studentene skal få en emnekarakter i tillegg til eventuell eksamenskarakter. Hensikten med emnekarakterene er å vise hva de kan når de avslutter et emne. Vurdering av elementer som faglig interesse, aktivitet i timene eller lignende skal ikke påvirke denne karakteren.

Fagskolen må gå gjennom skolereglementet og studieplanen og sikre at disse samsvarer med beskrivelsen i egenrapporten.

Ettersom det ikke er identifisert læringsutbyttebeskrivelser eller læringsmål for utdanningen som helhet og for de ulike emnene, er det vanskelig å se om eksamens- og vurderingsordningene er egnet til å vurdere om læringsutbytte er oppnådd.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at eksamens- og vurderingsordningene er beskrevet riktig og likt i reglementet og studieplanen (og i eventuelle andre dokumenter) og er egnet for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd
- tydeliggjøre hvor stor del av mappeinnleveringene som inngår i vurderingsgrunnlaget for hvert emne
- sikre at elementer som faglig interesse eller aktivitet i timene ikke påvirker emnekarakter

4.6.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Krav til sensorene er beskrevet i avsnitt 5.6.2 i egenrapporten. Dette avsnittet henviser også til skolereglementet § 25. Vedlegg 18 viser CV til sensorer som er benyttet ved fagskolen.

Interne sensorer er lærere som underviser i emnet på fagskolen. Eksterne sensorer skal ikke være knyttet til fagskolen i vesentlig grad eller ha hatt undervisningsoppgaver i vesentlig grad ved fagskolen.

Kvalifikasjonene til eksterne sensorer er vurdert til å være tilfredsstillende oppfylt. Det er ikke et krav at fagskoletilbydere benytter eksterne sensorer. Vi anser det likevel som positivt at fagskolen benytter eksterne sensorer.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at det i hovedsak blir brukt eksterne sensorer som kommer fra andre høyskoleinstitusjoner og at fagskolen i liten grad bruker sensorer fra lokalt næringsliv. Fagskolen dokumenterer ikke rutiner for oppnevning av eksterne sensorer, og de har ikke har vurdert å bruke lærere fra andre fagskoler som sensorer. De nåværende kravene utelukker også å bruke lærere fra andre fagskoler som eksterne sensorer, dette vurderer vi som lite hensiktsmessig.

Det er vanskelig å vurdere kompetanse til de interne sensorene, ettersom det er uklart hvilke lærere som underviser i flere av fagene. Ettersom kompetansen til lærerne ansees som tilfredsstillende, mener vi imidlertid at de interne sensorene også har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør:

- utarbeide rutiner for oppnevning av sensorer
- vurdere å bruke lærere fra andre fagskoler som eksterne sensorer

4.7 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

I egenrapporten til skolen er det gitt beskrivelse av rom og romstørrelse. Dette er den samme som i søknaden fra 2005. Fagskolen opplyser at den holder til i samme lokaler som i 2005. Det er oppgitt i egenrapporten at tilgang til byggene er tilpasset rullestolbruker.

Det er også opplyst om IKT-tjenester og at fagskolen har en egen IT-ansvarlig i 48 % stilling. Det opplyses at all programvare er etter dagens standard. Det er ingen beskrivelse av hvordan nett-/samlingsbasert undervisning ivaretas med tanke på infrastruktur, programvare og fjernundervisning.

Det er ingen opplysninger om eventuelle spesialrom til *maskinteknikk* med tilhørende utstyr i egenrapporten. Ved institusjonsbesøket fikk vi omvisning på fagskolen og var innom de ulike rommene som fagskolen benytter i undervisningen. Klasserommene har en størrelse som er tilpasset betydelig flere studenter enn de som går på *maskinteknikk* i dag. Fagskolen har et laboratorium som blir benyttet for *maskinteknikk*. Der blir det gjort enkle materialprøver som for eksempel strekkprøving, slagseighetsprøving og strekkklappmåling. I tillegg er det en del utstyr til blant annet pneumatikk og regulering, pumper, hydraulikkbenk og PID-reguleringsbenk. Utstyret ser ut til å fungere for å kunne vise enklere prinsipper og funksjoner.

Arbeidsrommet til lærerne er lite, og enkelte lærere har til dels liten arbeidsplass ut fra sine behov. Oppholdsrommet er også i minste laget når alle lærerne er på jobb.

Fagskolen jobber med å skaffe andre lokaler. Flere alternativer er under vurdering, men ingenting er avklart enda.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør utarbeide rutiner for oppfølging av samlings- og nettbaserte studier med hensyn til bruk av fagskolens infrastruktur som IKT tjenester, programvare og bruk av fagskolens utstyr.

4.8 Konklusjon etter sakkyndige vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent. Tilbyder må gjøre omfattende utbedringer i utdanningen.

Tilbyder må

- sikre at bestemmelsene rundt opptak på grunnlag av realkompetanse er det samme i reglementet og studieplanene (Krav § 3.1.1)
- benytte reglementet ved opptak av søkere på grunnlag av realkompetanse (Krav § 3.1.1)
- dokumentere bruk av realkompetansekriterier for den enkelte student (Krav § 3.1.1)
- registrere hvor mange studenter som tas opp på grunnlag av realkompetanse (Krav § 3.1.1)
- ha oppdaterte formelle samarbeidsavtaler (Krav § 3.1.2)
- dokumentere hvordan samarbeidet med aktører i yrkesfeltet fungerer og resultatet av samarbeidet (Krav § 3.1.2)
- bruke samarbeidspartnere aktivt til å forbedre utdanningene (Krav § 3.1.2)
- beskrive hvordan den samlingsbaserte utdanningen er lagt opp, inkludert fordelingen av arbeidstimer for studentene (Krav § 3.1.5)
- utarbeide læringsutbyttebeskrivelse i henhold til NKR (Krav § 3.2)
- sikre at fremstillingen av læringsutbytte er enhetlig for alle utdanningene (Krav § 3.2)
- konsekvent bruke *maskinteknikk* som navn på utdanningen (Krav § 3.3.1)
- beskrive læringsutbytte for utdanningen slik at komiteen kan vurdere om innholdet er egnet for at studentene kan oppnå læringsutbyttet (Krav § 3.3.2)
- beskrive læringsutbytte for hvert emne på en enhetlig måte (Krav § 3.3.3)
- beskrive faglig innhold for hvert emne (Krav § 3.3.3)
- sikre at læringsutbytte og faglig innhold for emnene bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte for utdanningen som helhet (Krav § 3.3.3)
- utarbeide studieplan for *maskinteknikk* i tråd med NOKUTs krav (Krav § 3.3.4)
- beskrive gjennomføringen av de treårige og fireårige utdanningsløpene i studieplanen (Krav § 3.3.4)
- definere hvilke typer gjennomføring de kan tilby, og kommunisere dette entydig (Krav § 3.3.4)
- beskrive det pedagogiske opplegget som fagskolen allerede har for veiledning og oppfølging i studieplanen (Krav § 3.4.1)
- beskrive hvordan veiledning og oppfølging av studentene som går 3-årig deltidsstudium blir gjort (Krav § 3.4.1)
- sikre at det pedagogiske opplegget er egnet for at studentene skal oppnå læringsutbyttet for utdanningen (Krav § 3.4.1)
- beskrive undervisningsformer og læringsaktiviteter i studieplanen (Krav § 3.4.2)
- sikre at undervisningsformene og læringsaktivitetene er tilpasset læringsutbyttebeskrivelsene for de ulike emnene (Krav § 3.4.2)
- korrigere kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet på *maskinteknikk* (Krav § 3.5.1)
- utforme en instruks for den pedagogisk ansvarlige (Krav § 3.5.1)
- utpeke faglig ansvarlige for *maskinteknikk* (Krav § 3.5.4)
- utarbeide en instruks for faglig ansvarlig (Krav § 3.5.4)
- sikre at eksamens- og vurderingsordningene er beskrevet riktig og likt i reglementet og studieplanen (og eventuelt andre dokumenter) (Krav § 3.6.1)

- tydeliggjøre hvor stor del av mappeinnleveringene som inngår i vurderingsgrunnlaget for hvert emne (Krav § 3.6.1)
- sikre at elementer som faglig interesse eller aktivitet i timene ikke påvirker emnekarakter (Krav § 3.6.1)
- utarbeide rutiner for oppnevning av sensorer
- vurdere å bruke lærere fra andre fagskoler som eksterne sensorer
- utarbeide rutiner for oppfølging av samlings- og nettbaserte studier med hensyn til bruk av fagskolens infrastruktur som IKT tjenester, programvare og bruk av fagskolens utstyr

Tilbyder bør

- særlig benytte bedrifter der studentene har utført hovedprosjekt til å gi tilbakemeldinger på utdannings innhold og kvalitet (Krav § 3.1.2)
- få tilbakemeldinger fra bedrifter/bransjer som har ansatt tidligere studenter cirka ett år etter endt utdanning (Krav § 3.1.2)
- justere sine læringsutbyttebeskrivelser i tråd med nasjonale planer når disse foreligger (Krav § 3.2)
- gjøre emnet «Styringsteknikk- Hydraulikk/Pneumatikk» obligatorisk (Krav § 3.3.2)
- gjøre rede for hvor store ressurser som er avsatt til veiledning og oppfølging for alle studieoppleggene (Krav § 3.4.1)
- beskrive omfanget av bruk av eksterne forelesere i årsrapporten for kvalitet for å synliggjøre fagskolens kontakt med lokalt næringsliv (Krav § 3.4.2)
- dokumentere undervisningspersonalets størrelse og stabilitet i forhold til fastsatte læringsaktiviteter (Krav § 3.5.3)
- utarbeide rutiner for oppnevning av sensorer (Krav § 3.6.2)
- utarbeide rutiner for oppfølging av samlings- og nettbaserte studier med hensyn til bruk av skolens infrastruktur som IKT-tjenester, programvare og bruk av fagskolens utstyr. (Krav § 3.7)

5 Sakkyndig vurdering av fagskoleutdanningen *elkraft*

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

5.0 Oppsummering

Sakkyndig utvalg har vurdert *elkraft*-utdanningen ved Fagskolen i Sogn og Fjordane og funnet følgende:

Studenter, ansatte og samarbeidspartnere gir fagskolen utelukkende positive tilbakemeldinger. Dette gjelder både faglig kvalitet og miljø. Vi tolker det til at fagskolens studier er tilpasset næringslivets behov for kompetanse, at studentene er fornøyd med den faglige kvaliteten og at de ansatte og studentene trives.

Vi har imidlertid funnet en rekke avvik når det gjelder de formelle krav for godkjenning og drift av fagskoleutdanning. Fagskolens hovedutfordring synes primært å være forankret i fagskolens kvalitetssikringssystem og de ansattes forhold til dette.

Fagskolen i Sogn og Fjordane, avdeling Førde har adoptert et kvalitetssikringssystem som fagskolens maritime avdeling bruker. Dette er et stort og detaljert kvalitetssikringssystem som er tilpasset av den maritime avdelingens krav til ISO sertifisering. Vi vurderer ikke dette kvalitetssikringssystemet som optimalt for en liten avdeling som i Førde, da vi ser at kvalitetssikringssystemets størrelse og detaljeringsgrad gjør at systemet ikke er tilstrekkelig implementert i den daglige driften. Dette gjelder for både ledelsen, administrasjonen og undervisningspersonalet.

Fagskolens drift og undervisning er i vesentlig grad forankret i de ansattes erfaring og at de gjør som forrige år. Fagskolen har rutiner for innsamling av tilbakemelding fra ulike grupper. I kvalitetssikringssystemet til Fagskolen i Sogn og Fjordane er det rutiner for hvordan innsamlede data skal benyttes som grunnlag for å forbedre utdanningen. Data blir samlet inn, men blir i liten grad brukt videre i arbeidet med å forbedre utdanningen.

Eksempler på dette er at kvalitetssikringssystemet beskriver krav til årlige oppdateringer av studieplaner, men de studieplanene som ligger til grunn for studietilbudene er ikke oppdatert de siste årene. Det samme gjelder samarbeidsavtaler med næringslivet. Ulike dokumenter knyttet til gjennomføringen av *elkraft*-utdanningen er ikke samordnet. Rutiner for varsling og oppfølging av avvik blir ikke fulgt opp slik kvalitetssikringssystemet beskriver.

Studieplanene som er lagt frem er ikke endret siden utdanningene ble godkjent i 2006, og disse planene tilfredsstiller ikke NOKUTs krav. I tillegg til studieplanene opererer skolen med en rekke årsplaner for emner som utarbeides og oppdateres av lærere som underviser i det emnet. Årsplanene er lagt opp etter samme mal, de er likevel svært forskjellige. Det fremkommer ikke om det har vært et samarbeid mellom lærerne for å utarbeide årsplanene. Det blir også vanskelig for både lærere og studenter å se helheten i utdanningene, dersom lærerne opererer med egne planer for de enkelte emnene. Tilbyder må utarbeide studieplaner som tilfredsstiller NOKUTs krav.

Det er krav om at læringsutbyttebeskrivelser skal være implementert i all fagskoleutdanning innen 31. desember 2014. Fristen for å få plass pedagogisk og faglig ansvarlig er 14. desember 2014. Vi har ikke

vurdert kravene som omhandler dette som tilfredsstillende, da dette skal være implementert før fristen for tilsvarende går ut. Tilbydere må i sitt tilsvarende dokumentere at kravene er innfridd.

Vi vurderer at fagskolen har kompetanse og kapasitet til å tilby en god fagskoleutdanning i overensstemmelse med gjeldende krav. Utvalget finner imidlertid mange og store avvik med hensyn til gjeldende kvalitetskrav, og anbefaler at fagskolen utarbeider et enkelt kvalitetssikringssystem, som er godt tilpasset en liten fagskole som Førde. Kvalitetssikringssystemet må tilpasses nye læringsutbyttebeskrivelser, og det må tas i aktiv bruk av ledelse, ansatte og samarbeidspartnere.

5.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

5.1.1 Opptak

(1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:

- b) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Opptak er beskrevet i egenrapporten med henvisning til skolereglementet § 3. Kriterier er der beskrevet som «gammel» ordning med henvisning til bestått relevant videregående utdanning.

For *elektro* kreves fagbrev i elektro eller tilsvarende. Med tilsvarende vises til retningslinjer for realkompetansevurdering som er beskrevet i skolereglementet.

Kriterier for realkompetansevurdering er beskrevet som dokumentert kompetanse i felles allmenne fag tilsvarende nivå i relevante læreplaner. Det kreves i tillegg fem års dokumentert praksis som er relevant for valgt fagretning. Det kan gjennomføres intervju i de tilfellene dokumentasjonen ikke gir tilfredsstillende informasjon. Dette vurderes som tilfredsstillende kriterier.

Søkere med fagbrev/svennebrev før Reform -94 eller bare praksis må i tillegg ha realkompetanse i allmenne fag ikke eldre enn ti år, tilsvarende VK1 nivå. Beskrivelsen av relevant realkompetanse i studieplan og skolereglementet er ikke helt samsvarende.

Opptakskravene til fagskolen tilfredsstiller krav i fagskoleloven.

Det mangler en beskrivelse av hvordan realkompetanse blir vurdert og av hvem. Ut fra innsendt egenrapport ser det ut til at fagskolen ikke tar opp studenter på bakgrunn av realkompetanse. Ved institusjonsbesøket kom det imidlertid frem at de har tatt opp studenter på bakgrunn av realkompetanse. De som har blitt tatt opp på grunnlag av realkompetanse har hatt fem års praksis, og fagskolen har kun vurdert praksisens relevans. Søkerne har ikke vært nødt til å levere dokumentasjon på at de har realkompetanse i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i grunnkurs/VG1 og videregående kurs 1/VG2 i yrkesfaglige studieprogram/programområde, slik det står i reglementet. Fagskolen har heller ikke intervjuet søkerne i forbindelse med vurdering av realkompetansen. I studieplanen for elektro står det også at realkompetansen i de allmenne fag ikke skal være eldre enn ti år. Det fremgår ikke om dette kravet blir fulgt.

Fagskolen har ingen ordning for å registrere hvem og hvor mange som tas opp på grunnlag av realkompetanse.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at bestemmelsene rundt opptak på grunnlag av realkompetanse er det samme i reglementet og studieplanene (§ 3-1 (1))
- benytte reglementet ved opptak av søkere på grunnlag av realkompetanse (§ 3-1 (1))
- dokumentere bruk av realkompetansekriterier for den enkelte student (§ 3-1 (1))
- registrere hvor mange studenter som tas opp på grunnlag av realkompetanse (§ 3-1 (1))

5.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

I egenrapporten skriver fagskolen at den har samarbeidsavtaler med ulike bedrifter og aktører i bransjen. Vedlagte mal for partnerskapsavtale vurderes som generell, men tilfredsstillende. Vedlegg 9 viser til sammen seks avtaler for elektro. Alle vedlagte avtaler er av foreldet dato. Den nyeste avtale gikk ut på dato 31.juli 2013. Fagskolen dokumenterer derfor ikke gyldige samarbeidsavtaler med næringslivet.

Tilbyder skriver at de samarbeider med bransjen og at de har en utdanning som elektrobransjen gjennom NELFO har ønsket. Det er ikke vedlagt dokumentasjon eller nærmere beskrivelser av slikt samarbeid.

Samarbeid med lokalt næringsliv skal sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet. Det fremkommer ikke i oversendt dokumentasjon hvordan samarbeidet fungerer og hva som i praksis blir gjort. Dersom samarbeidet fungerer slik det er beskrevet i avtalene vurderes samarbeidet som faglig tilfredsstillende.

Ved institusjonsbesøket snakket vi med to av samarbeidspartnerne til fagskolen. Disse hadde et udelt positivt inntrykk av fagskolen, fagskolens arbeid og studenter. Samarbeidspartnerne uttrykte at de samarbeider med fagskolen om studentenes hovedprosjekter, og diverse ad hoc aktiviteter som for eksempel åpen dag og bedriftsbesøk. De har ikke gitt direkte innspill til innholdet i utdanningen. Samarbeidspartnerne understreket at Førde er en liten by og at de har mye uformell kontakt med fagskolens ansatte. På spørsmål om de ønsket å ha formell kontrakt med fagskolen om samarbeid var svaret at de i så fall ønsket en «lett» formell kontrakt.

Av kvalitetssikringssystemet fremgår det at fagskolen skal innhente tilbakemeldinger fra eksterne interessenter hvert annet år, og fra kandidater ett år etter endt utdanning. Det kom frem ved

institusjonsbesøket at fagskolen hadde sendt ut over hundre henvendelser til eksterne interessenter for å få tilbakemeldinger, men kun fått en håndfull tilbakemeldinger.

Ved institusjonsbesøket kom det også frem at fagskolen har mer samarbeid enn det som fremgår av skriftlig dokumentasjon. Samarbeidet er imidlertid basert på uformelle personlige kontakter. Fagskolen må formalisere sitt samarbeid med næringslivet, og sørge for at de benytter samarbeidspartnerne til å verifisere at utdanningen er i tråd med næringslivets behov. Det vil være hensiktsmessig å få tilbakemeldinger fra de bedriftene som har ansatt studenter etter endt utdanning, og fra de bedriftene der studentene har utført hovedprosjekter.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- ha oppdaterte formelle samarbeidsavtaler (§ 3-1 (2))
- dokumentere hvordan samarbeidet fungerer og resultatet av samarbeidet (§ 3-1 (2))
- bruke samarbeidspartnerne aktivt til å forbedre utdanningene (§ 3-1 (2))

Tilbyder bør

- særlig benytte bedrifter der studentene har utført hovedprosjekt til å gi tilbakemeldinger på utdannings innhold og kvalitet (§ 3-1 (2))
- få tilbakemeldinger fra bedrifter/bransjer som har ansatt tidligere studenter cirka ett år etter endt utdanning (§ 3-1 (2))

5.1.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillere kravene i disse.

Det foreligger ingen nasjonale krav og eller internasjonale forpliktende avtaler som er førende for utdanningen.

5.1.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Utdanningen inneholder ikke praksis.

5.1.5 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

I studieplanen er det beskrevet at studiet har et omfang på 120 fagskolepoeng. I egenrapporten, avsnitt 5.1.4, er det gitt en kort beskrivelse av arbeidsmengden til studentene. Timeplanen til fagskolen har 35 timer hver uke. Dette blir 1330 timer på et skoleår med styrt aktivitet. Skolen har lagt opp til ca. 10 timer hver uke med egenstudier, noe som utgjør ca. 400 timer. Den totale arbeidsmengden til studentene inklusiv egenstudier blir da ca. 1700 timer per skoleår. Dette er i tråd med kravet om at arbeidsmengden skal ligge mellom 1500–1800 timer per år.

I studieplanen er utdanningen delt inn i moduler og fag slik det er brukt i nasjonal plan fra 2005. Moduler er det samme som emner i de nyere nasjonale planer, og vi vil i denne rapporten benytte emner for det fagskolen kaller moduler. I tillegg til studieplanen som beskriver emner og fag var det laget årsplan for de fleste fag. Fordeling av fagene kan vi kun lese ut fra antall fagskolepoeng for hvert emne/fag i studieplanen. Det er et krav om at arbeidsbelastningen for hvert fag skal oppgis, inkludert fordeling mellom egeninnsats og undervisning. Dette er ikke gjort for noen av emnene. I studie-/opplæringsplanene er det for enkelte emner/fag gitt en beskrivelse av arbeidsformer for emnet/fag og krav til obligatoriske innleveringer og øvinger. For de fleste er det kun listet opp pensum og oppgaver som skal løses.

Fagskolen har heller ikke beskrevet antall arbeidstimer eller fordelingen av styrte aktiviteter og egenarbeid for den samlingsbaserte utdanningen som går over tre år eller fire år på deltid. På hjemmesidene til Fagskolen i Sogn og Fjordane oppgir fagskolen at de kan tilpasse et treårig opplegg for de som ønsker det. Dette er ikke beskrevet noen annen plass.

De ansatte beskrev ved institusjonsbesøket at den treårige utdanningen har tre samlinger i semesteret à tre dager, hvorav undervisningen varer i ti timer. Fagskolen mente at den treårige utdanningen var mer hensiktsmessig enn den fireårige, da studentene mistet motivasjonen når det gikk over så lang tid. Det er for tiden ingen studenter på den fireårige utdanningen.

Det foreligger ikke studieplan for det treårige opplegget eller noen annen informasjon om opplegget i tilsendt informasjon.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive omfanget og arbeidsmengden for hvert emne som inngår i studiet og hvordan arbeidstimene er fordelt mellom undervisning/veiledning og egenarbeid (§ 3-1 (5))
- beskrive hvordan den samlingsbaserte utdanningen er lagt opp, inkludert fordelingen av arbeidstimer for studentene (§ 3-1 (5))

5.2 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vurdering

Kravet om at utdanningene skal beskrives med læringsutbyttebeskrivelser gjelder fra 31. desember 2014. Studieplanen for *elkraft* mangler imidlertid også beskrivelse av læringsmål, noe som har vært et krav siden 2009. Både i denne planen og i planen for *maskinteknikk* står det under mål med utdanningen at «*studiet skal utvikle studentene til reflekterte yrkesutøvere. Studentene skal etter gjennomført utdanning ha lagt et grunnlag for livslang læring og kontinuerlig omstilling.*» Det kommer noe bedre frem i beskrivelsen av hvorfor tilbudet er etablert hva studentene skal kunne arbeide med etter endt utdanning. Det er imidlertid ikke formulert som læringsmål eller læringsutbytte.

I noen av årsplanene for *elkraft* kommer det frem hva læringsmålene for hvert emne er. Mange av årsplanene er imidlertid kun en beskrivelse av hvilke tema som skal gjennomgås og hvilke kapitler studentene skal lese.

I egenrapporten og ved institusjonsbesøket kom det frem at fagskolen er i dialog med NUTF om fremdriften i arbeidet med de nasjonale planene. De ønsker å bruke de nasjonale planene, og venter på at disse skal bli klare. Rektor understreket at de ville bruke de nasjonale planene som utgangspunkt og gjøre lokale tilpasninger.

Kravet om å beskrive utdanninger med læringsmål har vært gjeldende siden 26. januar 2009. Ettersom fagskolen ikke har beskrivelser av læringsmål for *elkraft*-utdanningen, og kravet om at utdanningen skal beskrives med læringsutbytte gjelder fra 31. desember 2014, må fagskolen nå utarbeide læringsutbyttebeskrivelser. For at fagskolen skal tilfredsstille kravet om læringsutbyttebeskrivelser innen nyttår anbefales det at fagskolen ikke venter på nye nasjonale planer, men at de selv utarbeider læringsutbyttebeskrivelser for utdanningene som i ettertid kan tilpasses de nasjonale planene. Læringsutbyttebeskrivelsene må utformes enhetlig for alle utdanningene og den skal komme tydelig frem i studieplanen for hver enkelt utdanning.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- utarbeide læringsutbyttebeskrivelse i henhold til NKR (§ 3-2)
- sikre at fremstillingen av læringsutbytte er enhetlig for alle utdanningene (§ 3-2)

Tilbyder bør justere sine læringsutbyttebeskrivelser i tråd med nasjonale planer når disse foreligger (§ 3-2)

5.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

5.3.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Fagskolen er ikke konsekvent i bruk av navn på utdanningen.

I egenrapporten beskriver fagskolen utdanningens navn som «To-årig teknisk fagskuleutdanning innan elkraft».

Studieplanen som er vedlagt er datert året 2006/2007 (vedlegg 10). Navnet på utdanningen der er: «Teknisk fagskule – linje for elektro».

Fagskolen i Sogn og Fjordane tilbyr ifølge sine hjemmesider linje for elektro – fordypning elkraft. Dette er i overensstemmelse med navnebetegnelse i nasjonal plan, der linje elektro har fordypningene *elkraft, elektronikk og automatisering*.

De ulike navnebetegnelser vurderes alle å være etablert i fagskole og arbeidsliv som rekrutterer utdanningen. De er dekkende for innholdet i studieplanene og den kompetansen studiene gir. Studieplanene følger nasjonale planer, som gir en generell undervisning innen et bredt elkraftområde som dekker både høy- og lavspenning. Elkraft er et generelt begrep som vurderes å være i tråd med betegnelser i aktuelle regelverk og nasjonale planer.

NOKUT tillater ikke bruk av navn som inneholder elementer som beskriver utdanningen, slik som utdanningens lengde og at det er en teknisk fagskoleutdanning. I NOKUTs oversikt over godkjente utdanninger er utdanningens navn «Elkraft». Tilbyder må benytte det navnet som er godkjent hos NOKUT.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- benytte navnet *elkraft* i de ulike dokumentene som omhandler utdanningen og på fagskolens hjemmesider (§ 3-3 (1))
- fjerne beskrivelse av utdanningens lengde i navnet

5.3.2 Utdanningens innhold

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

Vurdering

Etttersom det ikke foreligger læringsmål eller læringsutbytte for alle emnene, er det vanskelig å vurdere om dette kravet er tilfredsstillende oppfylt eller om utdanningens innhold er egnet til at studentene kan nå læringsutbytte. Temaene i opplæringsplanene følger de nasjonale planene, og det er derfor rimelig å anta at innholdet er tilfredsstillende.

Utdanningen bygger på fagbrev elektrofag, den er yrkesteoretisk og tilrettelagt på nivå over videregående utdanning, og tilegnet kompetanse bør være egnet for direkte bruk i arbeidslivet.

Elkraft-utdanning skal tilfredsstillende forskriftsmessige kvalifikasjonskrav. Det kommer ikke frem i fagskolens dokumentasjon at utdanningens innhold ivaretar slike krav. Ved institusjonsbesøket kom det frem at formelle krav til sikkerhet og internkontroll ikke var tilstrekkelig ivare tatt. Det er viktig at

studentene som skal ut i mellomlederstillinger behersker arbeids- og sikkerhetskrav relatert til elektriske arbeid.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive læringsutbytte for utdanningen slik at komiteen kan vurdere om innholdet er egnet for å nå læringsutbyttet (§ 3-3 (2))
- sikre og dokumentere at *elkraft*-utdanningen ivaretar formelle krav til elsikkerhet (§ 3-3 (2))

Tilbyder bør synliggjøre at eventuelle forskriftsmessige kvalifikasjonskrav (FEK) er ivaretatt (§ 3-3 (2))

5.3.3 Utdanningens emner

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.
--

Vurdering

Studieplanens emner følger i hovedsak moduloppbygging og faglig inndeling i nasjonal plan fra 2005.

Hvert emne beskrives med en årsplan og «vurdering i modul». Det er lærerne for det enkelte emnet som reviderer emnets årsplan. Alle lærerne benytter samme skjema, men det er svært ulikt hvordan skjema er utfyllt. I noen årsplaner er det kun henvisning til lærebøker og kapitler, i noen er det temaer og lærebokhenvisninger, mens andre har formuleringer som grenser mot beskrivelse av læringsmål. I noen av årsplanene er det henvist til mål 1 og 3, og så videre. Det fremgår ikke hvor disse målene er angitt. De fleste årsplanene angir uker for innleveringer og prøver, og noen har også en beskrivelse av hvilke arbeidsformer som skal benyttes. Ved institusjonsbesøket kom det frem at årsplanene stort sett blir revidert før semesterstart, mens andre blir justert i løpet av første semester. Lærerne ga uttrykk for at årsplanene justeres underveis i året for å tilpasses reell fremdrift i undervisningen.

Studieplanen, årsplaner og vurdering i modul gir lite grunnlag for å vurdere om de ulike emnene bidrar til at studentene kan oppnå utdanningens totale læringsutbytte, da det ikke er beskrevet læringsmål eller læringsutbytte for utdanningen som helhet eller for de ulike emnene.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at studentene ikke vet hva de skal kunne etter endt utdanning eller etter endt emne. De forholder seg kun til det de får presentert av læreren i klasserommet, og årsplanene som viser hva de skal gjennom de ulike ukene. Eksempelvis svarte studentene på spørsmål om de hadde hatt undervisning i sikkerhetskrav at de ikke hadde det, og at de regnet med at det kanskje kom i andre året.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive læringsutbytte for hvert emne på en enhetlig måte (§ 3-3 (3))
- beskrive faglig innhold for hvert emne (§ 3-3 (3))
- sikre at læringsmål og faglig innhold for emnene bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte for utdanningen som helhet (§ 3-3 (3))

5.3.4 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Informasjon om utdanningens innhold og oppbygning er spredt mellom studieplanen (godkjent i 2006), årsplaner og vurdering i modul. Studieplaner og årsplaner skal alltid være oppdatert og skal være skrevet slik at studentene kan kontrollere at de får det tilbudet som de er lovet. Disse planene er ikke oppdatert.

Årsplanene viser hvilke tema og kapitler som det skal undervises i de ulike ukene, og er det verktøyet studentene benytter for å orientere seg om utdanningens fremdrift. Studieplanen som er lagt frem benytter ikke en enhetlig terminologi. Begrepene tema, studieenhet, modul og emne benyttes om hverandre. I studieplanene står det noen steder at studentene skal få studiepoeng, mens andre steder står det fagskolepoeng. Fagskoleutdanning gir ikke studiepoeng. Studentene omtales også enkelte steder som elever. I tertiær utdanning benyttes betegnelsen studenter.

Det foreligger altså ingen enhetlig studieplan for utdanningen som viser utdanningens innhold og oppbygning. Studieplanen som er lagt ved tilfredsstillende ikke NOKUTs krav til utforming.

Det må utarbeides studieplan som inneholder:

- utdanningens navn
- opptakskrav
- omfang (fagskolepoeng) og forventet arbeidsmengde (for utdanningen som helhet og for hvert emne)
- oppbygning/organisering av utdanningen
- læringsutbyttebeskrivelser og faglig innhold for utdanningen som helhet
- læringsutbytte og faglig innhold for hvert emne, inkludert eventuell praksis (se § 3-4(2))
- beskrivelse av den indre sammenhengen i utdanningen (se § 3-3 (3))
- undervisningsformer og læringsaktiviteter (se § 3-4)
- arbeidskrav og vurderingsordninger
- litteraturliste/læremidler

Studieplanen skal ifølge merknaden til dette kravet vise utdanningens innhold og gjennomføring. Studieplanen som er levert viser kun hvordan fulltidsutdanningene på to år skal gjennomføres.

Det er ikke lagt frem dokumentasjon som viser hvordan de treårige og fireårige samlingsbaserte utdanningene gjennomføres. På fagskolens hjemmesider står det at fagskolen tilbyr en nettbasert utdanning innen elektro. På institusjonsbesøket kom det frem at dette viser til det samlingsbaserte

tilbudet. Tilbyder må være konsekvent i benevnelsen av de ulike tilbudene, og beskrive i studieplanen hvordan utdanningene gjennomføres.

Konklusjon

Tilbyder må

- utarbeide studieplan for utdanningen i tråd med NOKUTs krav (§ 3-3 (4))
- beskrive gjennomføringen av de treårige og fireårige utdanningsløpene i studieplanen (§ 3-3 (4))
- definere hvilke typer gjennomføring de kan tilby, og kommunisere dette entydig (§ 3-3 (4))
- sikre at studieplanene for fagskolens utdanninger er utformet på en enhetlig form, med konsistente og korrekte betegnelser (studieplaner, årsplaner, emner og fag) (§ 3-3 (4))

5.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

5.4.1 Det pedagogiske opplegget

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

I egenrapporten er det en kort beskrivelse av det pedagogiske opplegget for *elkraft*-utdanningen. Studentene får undervisning på skolen, de arbeider med oppgaver i grupper og individuelt, og har prosjektarbeid og problembasert læring. Fagskolen har mappevurdering i alle emner. Studentene får jevnlig oppfølging og veiledning av lærerne.

I egenrapporten skriver fagskolen at de evaluerer undervisningen med studentene. Det foreligger ingen informasjon om hvordan denne evalueringen blir brukt i etterkant.

Det pedagogiske opplegget skal være utformet for at studentene oppnår læringsutbytte for utdanningen. Studieplanen gir liten innføring i det pedagogiske opplegget og den er ikke oppdatert. Ettersom opplæringsplan og årsplaner i liten grad beskriver læringsutbytte for de ulike emnene, er det vanskelig å vurdere om det pedagogiske opplegget sikrer god veiledning og oppfølging.

Det er på hjemmesiden til fagskolen sagt at fagskolen tilbyr treårig deltidsstudium. Det pedagogiske opplegget for deltidsstudiet er ikke nevnt i studieplanen eller beskrevet i egenrapporten.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at de små klassene på *elkraft* gjør at studentene får mye individuell veiledning og oppfølging. Både lærere og studenter er opptatt av at fremdriften i utdanningen skal tilrettelegges med utgangspunkt i hele klassens nivå, og begge parter var fornøyd med hvordan dette fungerer i praksis. Hver fredag er det studiedag, og studentene sitter enten alene eller i grupper og jobber med fagene. Tidligere fikk de egne oppgaver som skulle løses på fredagene, men nå kan de arbeide med de fagene de ønsker. Fagskolen har en plan for hvilke lærere som er tilgjengelige for studentene på de ulike studiedagene.

I praksis ser det ut til at studentene får tilstrekkelig veiledning og oppfølging. Dette kommer imidlertid ikke frem i fagskolens dokumentasjon. Vi anser det som særlig viktig at det pedagogiske opplegget og den veiledning og oppfølging som tilbys er beskrevet i studieplanen, ettersom fagskolen også tilbyr samlingsbaserte studier der studentene ikke har daglig kontakt med lærerne.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive i studieplanen det pedagogiske opplegget for veiledning og oppfølging som fagskolen allerede har (§ 3-4 (1))
- beskrive hvordan veiledning og oppfølging av studentene som går 3-årig deltidsstudium blir gjort (§ 3-4 (1))
- sikre at det pedagogiske opplegget er egnet for at studentene skal oppnå læringsutbyttet for utdanningen

Tilbyder bør gjøre rede for hvor store ressurser som er avsatt til veiledning og oppfølging for alle studieoppleggene (§ 3-4 (1)).

5.4.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Studieplanen mangler beskrivelse av undervisningsformer og læringsaktiviteter for nesten alle fag. Det er i starten på studieplanen gitt en veldig kortfattet og generell beskrivelse av undervisningsopplegget.

Det er for enkelte emner beskrevet at arbeidsformer består av blant annet undervisning, oppgaveløsning, innlevering, praktiske oppgaver og Fronter. Studentene mener undervisningsopplegget er godt tilrettelagt i forhold til deres behov.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås. Dette kan vi ikke vurdere, ettersom beskrivelse av læringsutbytte for hele studiet mangler.

Det er nevnt i egenrapporten at fagskolen benytter seg av eksterne forelesere, uten at det fremgår noe mer om omfang og til hvilke fag eller deler av fag disse benyttes. Ved institusjonsbesøket kom det frem at personer fra næringslivet gjerne stiller opp som vikar eller gjesteforelesere i undervisningen. Det fremgår ikke at fagskolen har noen plan for systematisk bruk av eksterne forelesere.

Det foreligger ingen informasjon om fagskolen bruker læringsplattformer som It's Learning eller Fronter til læringsaktiviteter. På institusjonsbesøket kom det frem at Fronter kun benyttes til å dele informasjon. Studentene nevnte at forelesninger som ble gjennomgått på Smartboard er tilgjengelig på Fronter. Dette er en fin ordning, særlig for de studentene som har et spesielt tilrettelagt utdanningsløp. Studentene synes også at det er lett å finne den informasjonen de trenger på Fronter.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive undervisningsformer og læringsaktiviteter i studieplanen
- sikre at undervisningsformene og læringsaktivitetene er tilpasset læringsmålene/ læringsutbyttebeskrivelsene for de ulike emnene (§ 3-4 (2))

Tilbyder bør beskrive omfanget av bruk av eksterne forelesere i årsrapporten for kvalitet for å synliggjøre fagskolens kontakt med lokalt næringsliv (§ 3-4 (2))

5.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

5.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- e) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- f) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- g) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- h) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Tabell for undervisningspersonell som var vedlagt egenrapporten var ikke tilfredsstillende utfylt, og det var vanskelig å se ut fra vedlagte CV om NOKUTs krav var oppfylt. Før institusjonsbesøket ettersendte fagskolen imidlertid en ny tabell for undervisningspersonalet. Denne viser at NOKUTs krav til undervisningspersonalet er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyders kravspesifikasjon for lærernes kompetanse er derimot ikke tilfredsstillende, og må korrigeres. Kravspesifikasjonen viser til opplæringsloven. Opplæringsloven gjelder ikke for fagskoleutdanning, men de faglige og pedagogiske kravene som stilles kan være relevante for ansettelse i fagskolen også. Kravspesifikasjonen sier ikke noe om krav til relevante yrkeserfaring og digital kompetanse. Kravspesifikasjonen skal sikre at nyansatte tilfredsstillende gjeldende krav til kompetanse, og må være utformet for hver enkelt utdanning.

Kravet til at alle utdanningene skal en pedagogisk ansvarlig gjelder fra 12. desember 2014. Fagskolen har identifisert at pedagogisk ansvarlig skal være avdelingsleder for avdeling Førde. Tilbyder må lage en instruks for den pedagogisk ansvarlige før fristen utløper.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- oppdatere kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet på *elkraft*-utdanningen (§ 3-5 (1))
- utforme en instruks for den pedagogisk ansvarlige (§ 3-5 (1))

5.5.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Utdanningen inneholder ikke praksis

5.5.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Fagskolen dokumenterer fem ansatte i 100 % stilling i fag knyttet til *elkraft*. Det er kort listet opp hvilke emne disse underviser i og hvilken yrkeserfaring lærerne har. Det mangler imidlertid en oversikt som viser stillingsprosent til hver av lærerne, både hos tilbyder og i utdanningen.

Fagskolen har ikke beskrevet hvordan fagskolen tar høyde for sykdom blant lærerne. Det fremgår ingen plass i den oversendte dokumentasjonen om fagskolen har tilgang på vikarer med nødvendig kompetanse ved sykdom. Det kom frem på institusjonsbesøket at det er god overlapp av kompetanse blant lærerne, og at tilbyder henter hjelp fra næringslivet ved behov.

I samtaler med fagskolens ledelse og undervisningspersonale ble undervisningspersonalets størrelse drøftet. Ut fra informasjonen som fremkom på institusjonsbesøket, anser vi at undervisningspersonalets størrelse og stabilitet er tilstrekkelig til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter. Tilbyder bør likevel dokumentere at undervisningspersonalet er stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør dokumentere undervisningspersonalets størrelse og stabilitet i forhold til fastsatte læringsaktiviteter (§ 3-5 (3)).

5.5.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Fagskoletilsynsforskriften har krav om at utdanningen skal ha faglig ansvarlig som skal være ansatt hos tilbyder i minimum 50 % stilling. Dette gjelder ikke som krav før 12. desember 2014.

Fagskolen rapporterer at de ikke har på plass faglig ansvarlig for *elkraft*. Videre skriver de at de har hatt en funksjon der en lærer har hovedansvar for elektro og at denne har hatt hovedansvaret for koordinering i elektrofagene. Avdelingsleder har hatt det pedagogiske ansvaret.

Fagskolen skriver videre at faglig ansvarlig vil være på plass innen fristen 12. desember 2014.

Kravet om å ha faglig ansvarlig gjelder fra 12. desember 2014. Tilbyder må utpeke en faglig ansvarlig for *elkraft*, og beskriver stillingens ansvar og oppgaver i en instruks.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- utpeke faglig ansvarlig for *elkraft* (§ 3-5 (4))
- utarbeide en instruks for faglig ansvarlig (§ 3-5 (4))

5.6 Eksamen og sensur (§ 3-6)

5.6.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.
--

Vurdering

I egenrapporten er det en god beskrivelse av vurderingsordning for fagskolen. Det blir brukt mappevurdering for hvert emne i tillegg til fast eksamen i to emner. Minst ett emne blir trukket ut til eksamen i tillegg. Mappevurdering er godt beskrevet i egenrapporten. Mappevurderingen består av vurdering av prøver, innleveringer, refleksjonsnotat og annet som er med på å belyse studentens helhetlige kompetanse. Studieplanen for *elkraft* har også beskrivelse av vurdering for hvert emne.

Det synes å være lite samsvar mellom beskrivelser av vurdering i fagskolens reglement, studieplan for *elkraft* og egenrapporten. I «vurdering i modul»-dokumentene står det at studentene skal få standpunktkarakter, og at vurderingen blant annet skal inkludere faglig interesse og aktivitet i timene. Dette fremgår ikke av reglementet, der det står at studentene skal få en emnekarakter i tillegg til eventuell eksamenskarakter. Hensikten med emnekarakterene er å vise hva studentene kan når de avslutter et emne. Vurdering av elementer som faglig interesse, aktivitet i timene, og så videre, skal ikke påvirke denne karakteren. Emnebegrepet som er brukt i egenrapporten er ikke brukt i studieplanen. Det er derfor uklart hvilke vurderingsordninger som faktisk benyttes ved fagskolen. Fagskolen må bestemme seg for hvilke vurderingsordninger de vil benytte, og sikre at skolereglement og studieplanen samsvarer med beskrivelsen i egenrapporten.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at studentene får emnekarakterer. Lærerne benyttet imidlertid også begrepet standpunktkarakter. Det kom også frem at lærerne til en viss grad vurderer elementer som faglig interesse og aktivitet i timene når de setter emnekarakterene. Standpunktkarakter er et

begrep som benyttes i videregående skole, og tidligere var innsats i timene et element som ble vurdert i forbindelse med standpunktkarakterer. Det hører imidlertid ikke hjemme i fagskoleutdanning. Vi mener det er viktig at vurderingene måler studentenes oppnåelse av læringsutbyttet, og ikke hvorvidt de deltar aktivt i timene. Dette er særlig viktig der klassene er små, slik det er ved Fagskulen i Sogn og Fjordane.

Ettersom det ikke er identifisert læringsutbyttebeskrivelser eller læringsmål for utdanningen som helhet og for de ulike emnene, er det vanskelig å se om eksamens- og vurderingsordningene er egnet til å vurdere om dette er oppnådd.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at eksamens- og vurderingsordningene er beskrevet riktig og likt i reglementet og studieplanen (og eventuelt andre dokumenter) og er egnet for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd
- kunne vurdere studentenes oppnåelse av læringsutbytte, og fjerne betegnelsen «standpunktkarakterer» og vurdering av faglig interesse og aktivitet i timene

5.6.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Krav til sensorene er beskrevet i avsnitt 5.6.2 i egenrapporten. Dette avsnittet henviser også til skolereglementet § 25. Vedlegg 18 viser CV til sensorer som er benyttet ved fagskolen.

Interne sensorer er lærere som underviser i emnet på fagskolen. Eksterne sensorer skal ikke være knyttet til fagskolen i vesentlig grad eller ha hatt undervisningsoppgaver i vesentlig grad ved fagskolen. Kvalifikasjonene til eksterne sensorer er vurdert til å være oppfylt. Det er ikke et krav at fagskoletilbydere benytter eksterne sensorer. Vi anser det likevel som positivt at fagskolen benytter eksterne sensorer.

Ved institusjonsbesøket kom det frem at det i hovedsak blir brukt eksterne sensorer som kommer fra andre høyskoleinstitusjoner, og at fagskolen i liten grad bruker sensorer fra lokalt næringsliv. Fagskolen har ikke dokumenterte rutiner for oppnevning av eksterne sensorer og de har ikke har vurdert å bruke lærere fra andre fagskoler som sensorer. De nåværende kravene utelukker også å bruke lærere fra andre fagskoler som eksterne sensorer. Dette vurderer vi som lite hensiktsmessig.

Det er vanskelig å vurdere kompetanse til de interne sensorene, ettersom det er uklart hvilke lærere som underviser i flere av fagene. Ettersom kompetansen til lærerne ansees som tilfredsstillende, mener vi imidlertid at de interne sensorene også har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder bør:

- utarbeide rutiner for oppnevning av sensorer
- vurdere å bruke lærere fra andre fagskoler som eksterne sensorer

5.7 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

I egenrapporten til skolen er det gitt beskrivelse av rom og romstørrelse. Det henvises også til søknaden fra 2005. Fagskolen opplyser at den holder til på samme plass og i samme lokaler som i 2005. Det er oppgitt i egenrapporten at tilgang til byggene er tilpasset rullestolbruker.

Det er også opplyst om IKT-tjenester og at fagskolen har en egen IT-ansvarlig i 48 % stilling. Det opplyses at all programvare er etter dagens standard. Det er ingen beskrivelse av hvordan nett-/samlingsbasert undervisning ivaretas med tanke på infrastruktur, programvare og fjernundervisning.

Institusjonsbesøket viste at elektrolaboratoriet er tradisjonelt og tilfredsstillende utfyllt med instrumenter og utstyr. Fagskolen har i tillegg en spesialutrustning for høyspenning i elektrolaboratoriet. Dette er gitt av samarbeidende bedrift. Det er uklart hvem som har ansvar for oppdatering og vedlikehold av elektrolaboratoriet. Fagskolen har prøvestasjon for elektrikerfagprøver som også kan disponeres til prosjekter for studenter i fagskolen.

Studietilbudene, spesielt de samlings- og nettbaserte, er tilrettelagt slik at lærerne er lett tilgjengelige. Vi vurderer at dette er en god støttefunksjon ved utstrakt bruk av Fronter og e-post. Fagskolens lærere og studentens tilbakemeldinger beskriver et lærerteam som er tilgjengelig langt utover de ansattes arbeidsdag gjennom telefon, Fronter og e-post. En dag i uka er fast studiedag med tilstedeværelse for lærere. Studentene gav uttrykk for at de får god oppfølging.

Arbeidsrommet til lærerne er lite, enkelte lærere har til dels liten arbeidsplass ut fra sine behov. Oppholdsrommet er også i minste laget når alle lærerne er på jobb.

Fagskolen jobber med å få ande lokaler. Flere alternativer er under vurdering, men ingenting er avklart enda.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder bør

- utarbeide eier og brukeransvar for elektro laboratorium (§ 3-7)
- utarbeide rutiner for oppfølging av samlings- og nettbaserte studier med hensyn til bruk av fagskolens infrastruktur som IKT tjenester, programvare og bruk av fagskolens utstyr (§ 3-7)

5.8 Konklusjon etter sakkyndige vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent. Tilbyder må gjøre omfattende utbedringer i utdanningen.

Tilbyder må

- sikre at bestemmelsene rundt opptak på grunnlag av realkompetanse er det samme i reglementet og studieplanene (§ 3-1 (1))
- benytte reglementet ved opptak av søkere på grunnlag av realkompetanse (§ 3-1 (1))
- dokumentere bruk av realkompetansekriterier for den enkelte student (§ 3-1 (1))
- registrere hvor mange studenter som tas opp på grunnlag av realkompetanse (§ 3-1 (1))
- ha oppdaterte formelle samarbeidsavtaler (§ 3-1 (2))
- dokumentere hvordan samarbeidet fungerer og resultatet av samarbeidet (§ 3-1 (2))
- bruke samarbeidspartnerne aktivt til å forbedre utdanningene (§ 3-1 (2))
- beskrive omfanget og arbeidsmengden for hvert emne som inngår i studiet og hvordan arbeidstimene er fordelt mellom undervisning/veiledning og egenarbeid (§ 3-1 (5))
- beskrive hvordan den samlingsbaserte utdanningen er lagt opp, inkludert fordelingen av arbeidstimer for studentene (§ 3-1 (5))
- utarbeide læringsutbyttebeskrivelse i henhold til NKR (§ 3-2)
- sikre at fremstillingen av læringsutbytte er enhetlig for alle utdanningene (§ 3-2)
- benytte navnet *elkraft* i de ulike dokumentene som omhandler utdanningen og på fagskolens hjemmesider (§ 3-3 (1))
- fjerne beskrivelse av utdanningens lengde i navnet
- beskrive læringsutbytte for utdanningen slik at komiteen kan vurdere om innholdet er egnet for å nå læringsutbyttet (§ 3-3 (2))
- sikre og dokumentere at *elkraft*-utdanningen ivaretar formelle krav til elsikkerhet (§ 3-3 (2))
- beskrive læringsutbytte for hvert emne på en enhetlig måte (§ 3-3 (3))
- beskrive faglig innhold for hvert emne (§ 3-3 (3))
- sikre at læringsmål og faglig innhold for emnene bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte for utdanningen som helhet (§ 3-3 (3))
- utarbeide studieplan for utdanningen i tråd med NOKUTs krav (§ 3-3 (4))
- beskrive gjennomføringen av de treårige og fireårige utdanningsløpene i studieplanen (§ 3-3 (4))
- definere hvilke typer gjennomføring de kan tilby, og kommunisere dette entydig (§ 3-3 (4))
- sikre at studieplanene for fagskolens utdanninger er utformet på en enhetlig form, med konsistente og korrekte betegnelser (studieplaner, årsplaner, emner og fag) (§ 3-3 (4))
- beskrive i studieplanen det pedagogiske opplegget for veiledning og oppfølging som fagskolen allerede har (§ 3-4 (1))
- beskrive hvordan veiledning og oppfølging av studentene som går 3-årig deltidsstudium blir gjort (§ 3-4 (1))
- sikre at det pedagogiske opplegget er egnet for at studentene skal oppnå læringsutbyttet for utdanningen
- beskrive undervisningsformer og læringsaktiviteter i studieplanen
- sikre at undervisningsformene og læringsaktivitetene er tilpasset læringsmålene/læringsutbyttebeskrivelsene for de ulike emnene (§ 3-4 (2))
- oppdatere kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet på *elkraft*-utdanningen (§ 3-5 (1))

- utforme en instruks for den pedagogisk ansvarlige (§ 3-5 (1))
- utpeke faglig ansvarlig for *elkraft* (§ 3-5 (4))
- utarbeide en instruks for faglig ansvarlig (§ 3-5 (4))
- sikre at eksamens- og vurderingsordningene er beskrevet riktig og likt i reglementet og studieplanen (og eventuelt andre dokumenter) og er egnet for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd
- kunne vurdere studentenes oppnåelse av læringsutbytte, og fjerne betegnelsen «standpunktkarakterer» og vurdering av faglig interesse og aktivitet i timene
- utarbeide rutiner for oppnevning av sensorer
- vurdere å bruke lærere fra andre fagskoler som eksterne sensorer
- utarbeide eier og brukeransvar for elektro laboratorium (§ 3-7)
- utarbeide rutiner for oppfølging av samlings- og nettbaserte studier med hensyn til bruk av fagskolens infrastruktur som IKT tjenester, programvare og bruk av fagskolens utstyr (§ 3-7)

Tilbyder bør

- særlig benytte bedrifter der studentene har utført hovedprosjekt til å gi tilbakemeldinger på utdannings innhold og kvalitet (§ 3-1 (2))
- få tilbakemeldinger fra bedrifter/bransjer som har ansatt tidligere studenter cirka ett år etter endt utdanning (§ 3-1 (2))
- justere sine læringsutbyttebeskrivelser i tråd med nasjonale planer når disse foreligger (§ 3-2)
- synliggjøre at eventuelle forskriftsmessige kvalifikasjonskrav (FEK) er ivaretatt (§ 3-3 (2))
- gjøre rede for hvor store ressurser som er avsatt til veiledning og oppfølging for alle studieoppleggene (§ 3-4 (1))
- beskrive omfanget av bruk av eksterne forelesere i årsrapporten for kvalitet for å synliggjøre fagskolens kontakt med lokalt næringsliv (§ 3-4 (2))
- dokumentere undervisningspersonalets størrelse og stabilitet i forhold til fastsatte læringsaktiviteter (§ 3-5 (3))

6 Tilsvarsrunden og tilleggsvurderingene

Dette kapittelet består av:

- 6.1 Tilsvar og tilleggsvurdering: NOKUTs innledende vurdering
- 6.2 Tilsvar og tilleggsvurdering: Elkraft
- 6.3 Tilsvar og tilleggsvurdering: Maskinteknikk

Disse har blitt utformet på følgende måte, for å gjøre kapittelet oversiktlig og lettlest: Først presenteres relevante krav i lov og forskrift etterfulgt av forholdene som tilbyder har fått beskjed om å rette opp. Punktene og tilsvarstekst har blitt nummerert for å lett koble tilhørende tekst. Teksten under «Tilbyders tilsvar» er slik den ble mottatt av NOKUT. Dette innebærer at teksten er uendret, med unntak av punktnummereringen. Teksten under «NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon» er gjort av NOKUTs saksbehandlere. Teksten under «Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon» er gjort av den sakkyndige komiteen. Forekomster av «vi» er altså henholdsvis NOKUTs saksbehandlere og de sakkyndige.

6.1 Tilsvar og tilleggsvurdering: NOKUTs innledende vurdering

6.1.1 Tilbyders hjemmeside og tabell om opptak og gjennomføring

Tilbyder må

1. sørge for at informasjonen om opptakskrav på hjemmesidene samsvarer med opptakskravene i skolereglementet
2. forklare hva tallene som presenteres i tabellen om opptak og gjennomføring for hver av utdanningene betyr

Tilbyders tilsvar

1. Både heimesidene og opptakskrava er revidert og informasjonen på heimesidene er i samsvar med regleverket.

2. Tabellane er omarbeid slik at dei er lettare å forstå. Årstalet viser til året studentane blei tatt opp. Opptak viser på kva grunnlag studentane blei tatt opp. Under gjennomføring viser aktive studentar talet som fortsatt er aktive, fråfall viser studentar som har slutta (eler ikkje møtt) og uteksaminert viser talet som har tatt eksamen etter normert tid. Gjennomstrøyming syner talet som har gått gjennom på normert tid. Frå neste år vil ein også måle talet studentar som ikkje gjennomfører på normert tid. Vi har også skilt ordinært og samlingsbasert for elkraft slik at den skal bli lettare å lese. Frå 2014 er elkraft samlingsbasert 3-årig. Før det var den 4-årg.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Informasjonen på hjemmesidene samsvarer nå med reglementet.

I tilsvaret la tilbyder ved en omarbeidet tabell som tydeliggjør hvor mange studenter som ble tatt opp hvert år til *maskinteknikk* og *elkraft*, og på hvilket grunnlag studentene ble tatt opp. Det fremgår også tydelig hvor mange fra årskullene som fortsatt er aktive studenter, har falt fra eller fullført utdanningen.

Vi anser punktene som oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.1.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- h) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - i) System for kvalitetssikring
 - j) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - k) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - l) Vitnemål.
 - m) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - n) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Opptak

Tilbyder må

1. sikre at bestemmelsene rundt opptak på grunnlag av realkompetanse er det samme i reglementet, studieplanen og på hjemmesidene
2. legge inn en bestemmelse om betinget opptak i reglementet, dersom tilbyder ønsker å benytte dette
3. angi hvem som vurderer realkompetanse og hvordan dette foregår i reglementet
4. dokumentere bruk av realkompetansekriterier for den enkelte student
5. registrere hvor mange studenter som tas opp på grunnlag av realkompetanse

Tilbyders tilsva

1. Reglementet er revidert og godkjent av styret på styremøtet for Fagskulen i Sogn og Fjordane 23. januar. Revidert reglement ligg ved som vedlegg 1. I reglementet rundt opptak er det klargjort på kva grunnlag ein blir realkompetansevurdert. Heimesidene og studieplanane viser no til gjeldane regelverk og er i samsvar med kvarandre.
2. Reglementet (sjå vedlegg 1, §3.1 opptakskrav) har fått med eit ekstra punkt om at «Søkjarar som kan dokumentere at dei skal gjennomføre fagbrev/sveinebrev etter opptaksfristen, kan tildelast plass på vilkår om greidd fagprøve»
3. Rektor vurderar realkompetanse. Dette er omhandla i revidert regelverk under §3.1.1 og §3.1.2 i vedlegg 1
4. Det er laga ei prosedyre på å handtere realkompetansekriterier for den enkelte student. Denne er lagt ved som vedlegg 2.
5. Dette blir no registrert i SATS av kontorphersonell. Ein kan då enkelt finne ut kor mange som blir tatt opp på grunnlag av realkompetanse. Dette punktet er også med i prosedyren som er med i vedlegg 2. Alle som blir tatt opp på grunnlag av realkompetanse blir også registrert i det elektroniske arkivet.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyder har korrigert informasjon om opptak på sin nettside, reglement og studieplan. Det er tydelig nå at rektor foretar realkompetansevurderingen, og detaljer om denne prosessen finnes i reglementet og en prosedyre. Fremtidige opptak på realkompetanse vil registreres i tilbyders system.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Styrevedtektene

Tilbyder må vise i styrevedtektene

1. at styret har ansvar for studieplanen som ligger til grunn for godkjenningen hos NOKUT
2. vise i styrevedtektene at styret er ansvarlig for at utdanningen gjennomføres som forutsatt
3. vise i styrevedtektene at det er styret som er ansvarlig for å bestemme hvem som skal behandle klager

Tilbyders tilsvar

1. Nye styrevedtekter blei vedtatt av Fylkestingsutvalet 28 januar. Fylkestinget delegerte i sak 52/2014 den 9 desember myndet til å endre styrevedtekter for Fagskulen i Sogn og Fjordane til fylkestingsutvalet. Dette blei gjort då ein ikkje har nytt møte i Fylkestingsutvalet før i mars. Reviderte vedtekter, godkjent av Fylkestingsutvalet 28 januar sak 6/2015, ligg ved som vedlegg 3. I dei reviderte vedtektene står det at styret er ansvarleg for studieplanane og at ein bruker den studieplanen som ligg til grunn for godkjenninga hos NOKUT.

2. Dette er gjennomført og vedtatt av Fylkestingsutvalet 28 januar. Sjå vedlegg 3.

3. Dette er gjennomført og vedtatt av Fylkestingsutvalet 28 januar. Sjå vedlegg 3.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

§ 8 i de nye styrevedtektene fastsetter at styret har ansvaret for studieplanen og at gjennomføringen av utdanningen er i tråd med NOKUTs godkjenning.

§ 6 fastsetter at styret velger mellom å selv behandle klager eller oppnevne en klagenemnd.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

Vitnemålet

Tilbyder må sikre at vitnemålet inneholder nødvendig informasjon og tilfredstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter

Tilbyders tilsvar

Vitnemålet som blir skreve ut i juni skal innehalde

- *Det overordna læringsutbyttet*
- *Emne og eventuell praksis*
- *NKR-nivå og kvalifikasjonen som blir oppnådd (fagskule 2)*
- *Karaktersystemet som blir brukt(A-F)*
- *Tal fagskulepoeng*
- *Karakterar*

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Som vi skrev tidligere i vår vurdering: «I reglementet er det beskrevet hva vitnemålet skal inneholde. Dersom vitnemålsmalen hadde vært i tråd med denne beskrivelsen hadde vitnemålets innhold vært tilfredsstillende.» Vi bemerker oss at reglementet er her uendret og dermed tilfredsstillende, men vi har nå en anbefaling å komme med.

Ja, hvis vitnemålet som skrives ut i juni er utformet i henhold til informasjonen i reglementet eller tilsvaret, vil dette kravet være oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Anbefaling

§ 20 3-d i reglementet fastsetter at vitnemålet skal gi opplysninger om: «namn, fagskulepoeng, læringsutbyttebeskriving og karakter for emne eller tema som er gjeve avsluttande vurdering og som går inn i studiet». Dette kan forstås som at vitnemålet skal inneholde læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå. Vitnemålet skal presentere utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelse, ikke for hvert emne. Vi anbefaler å tydeliggjøre dette.

Reglementet

Tilbyder må

1. henwise til de til enhver tid gjeldende bestemmelser
2. sørge for at det kommer tydelig frem at det også stilles faglige krav til søkere med utenlandsk utdanning
3. gjøre det klart hvilke disiplinære sanksjoner som benyttes ved brudd på reglementet og når disse benyttes
4. klargjøre bestemmelsene om fritak og innpass
5. fjerne alle henvisninger til «studiepoeng» i reglementet
6. sørge for at reglementet stemmer overens med virkeligheten når det gjelder bestemmelsene om hvilken informasjon som gis i studieplanen.
7. sikre at henvisningene i reglementet er riktige
8. være konsekvente med begrepsbruken i reglementet og skolens andre dokumenter
9. klargjøre hvilke disiplinære sanksjoner som benyttes dersom en student tas i fusk
10. sikre at det fremgår i reglementet at studentene har klagerett på alle enkeltvedtak, også på disiplinære sanksjoner ved fusk
11. vise i reglementet at studentene har rett til å forklare seg før vedtak om disiplinære sanksjoner fattes
12. informere om hvilken rett til hjelp og støtte en student har ved klage på vedtak om disiplinære sanksjoner

Tilbyders tilsvar

1. Regleverket for Fagskulen i Sogn og Fjordane viste til NOKUT sine retningslinjer og ikkje til fagskulelova og fagskuletilsynsforskrifta. I regleverket viser ein no til fagskulelova og ikkje til NOKUT. Sjå vedlegg 1.
2. Det er lagt inn fylgjande tekst i revidert regelverk (vedlegg 1 §3.1.3) «Den faglige opplæringa må gje relevant opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarende krava til fagskuleutdanning i Noreg.»
3. Utvisning er ein disiplinær sanksjon som kan brukast dersom ein student opptrer på ein måte som verkar grovt forstyrrande på medstudentar sitt arbeid eller for verksamheita ved skulen elles. Dette er

no tatt med under § 6 Utvisning i revidert regelverk, vedlegg 1. I tillegg så omhandlar også regelverket sanksjonar ved fusk i § 18 fusk eller forsøk på fusk.

4. Dette er klargjort i § 8 Fritak og innpass i revidert regelverk, sjå vedlegg 1 for detaljar.

5. Alle referansar til studiepoeng er fjerna i revidert reglementet. Ein har no konsekvent brukt fagskulepoeng, sjå vedlegg 1 for detaljar

6. Reglementet er revidert og godkjent av styret og stemmer no med verkelegheita. Studieplanane er også revidert og informasjonen i studieplanane samsvarar no med regelverket. Studieplan for Maskinteknikk er vedlegg 4 og studieplan for Elkraft er vedlegg 5.

7. Referansane i reglementet viste til feil avsnitt og paragrafer. Dette er no retta opp i. Sjå vedlegg 1 for detaljar.

8. Alle referansar til studentorgan er no fjerna frå både reglement, styrevedtekter og studieplanar. Ein brukar no konsekvent studentråd i alle dokument. Ein har også fjerna alle referansar til kandidat og elev og brukar no konsekvent student i alle dokument. Ein har også fjerna alle omgrep som studiar og linjer og brukar no utdanning om kvar utdanning.

9. Dette er no klargjort i § 18 Fusk eller forsøk på fusk i revidert regelverk som ligg ved som vedlegg 1.

10. Dette ligg no som eige punkt under kvart underpunkt som er eit enkeltvedtak (som formelle feil, opptak, realkompetansevurdering, innpass, fritak, samla mappekarakter og bortvisning). I tillegg så omfattar §19 Klager rettar og plikter ein har ved klaging op enkeltvedtak, eksamenskarakter og formelle feil ved eksamen. Sjå vedlegg 1

11. Dette ligg no tatt med i revidert regelverk i § 6 Utvisning i vedlegg 1.

12. Dette ligg no tatt med i revidert regelverk i § 6 Utvisning i vedlegg 1.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyder har rettet opp i alle de påpekte forholdene: Bestemmelsene om opptak, fritak og innpassing og disiplinære sanksjoner er nå tilfredsstillende. Tilbyder har også korrigert feil og forbedret utformingen av reglementet.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

Anbefalinger

NOKUT stiller ikke krav om at det skal fremgå av et reglement hvor det hjemles, men dersom det gjøres henvisninger skal de være korrekte. Tilbyder har nå korrigert dette ved å fjerne det utgåtte elementet: «NOKUT sine retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskuleutdanning». Vi anbefaler at fagskoletilsynsforskriften legges til, som et selvstendig element, eller som tillegg til fagskoleloven: «Lov om fagskoleutdanning (fagskoleloven) **med forskrifter**».

Bestemmelsene om innpassing og fritak i § 8 er tydelige og gode. Vi anbefaler å informere om at minst 30 av en utdannings fagskolepoeng, må være avlagt ved fagskolen, for at fagskolen skal kunne utstede vitnemål (jf. forskrift om fagskoleutdanning § 2).

Klagebehandling

Tilbyder må

1. ha klagebestemmelser som omfatter mer enn klage på karakterfastsetting
2. beskrive hvordan klager på enkeltvedtak behandles
3. endre sammensetningen av klagenemnden slik at den inkluderer en studentrepresentant med personlig vara
4. utarbeide en rutine for klagebehandling ved skolen

Tilbyders tilsva

1. Styret for Fagskulen i Sogn og Fjordane er klagenemnd for enkeltvedtak fatta av fagskulen i Sogn og Fjordane. Regelverket omfattar no også klageføresegn for enkeltvedtak og ikkje berre på karakterfastsetting. Dersom det er klage på karakterfastsetting er reglane uendra. Ved klage på karakterfastsetting vil studenten få ny sensur av ny sensor. Sjå revidert regelverk i § 19 Klage i vedlegg 1. Det er også lagt inn under kvart punkt som er eit enkeltvedtak at studenten kan klage på vedtaket.

2. § 19 Klage i revidert regelverk vedlegg 1 skildrar korleis ein klagar på enkeltvedtak. Rutine for klagehandsaming (prosedyre 5.3.1.1. Klagehandsaming, vedlegg 6) er revidert og oppdatert i samsvar med reglement og rutinar for Fagskulen i Sogn og Fjordane. Styret behandlar alle klager på enkeltvedtak. Styret behandla rutine for klagehandsaming og vedtok at styret sjølv skal behandle klagesaker i styreskal 4/15 på styremøtet for Fagskulen i Sogn og Fjordane 2015.

3. Styret for fagskulen i Sogn og Fjordane behandlar klagar på enkeltvedtak. Styret består av to politikarar, to representantar frå næringslivet, ein representant frå fylkesrådmannen sin administrasjon, ein tilsettrepresentant og ein studentrepresentant. Alle styremedlemmar har personleg vara, dette gjeld også for studentrepresentanten.

4. § 19 Klage i revidert regelverk vedlegg 1 skildrar korleis ein klagar på enkeltvedtak. Ein hadde rutine for klagebehandling ved skulen. Dette var prosedyre «Rutine for klagehandsaming (prosedyre 5.3.1.1 versjon 1)». Denne er revidert og oppdatert i samsvar med reglement og rutinar for Fagskulen i Sogn og Fjordane og heiter no «Rutine for klagehandsaming (prosedyre 5.3.1.1 versjon 2)» Dette er vedlegg 6, Klagehandsaming. Styret behandlar alle klager på enkeltvedtak.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

I tilsvaret med vedlegg har tilbyder utbedret og tydeliggjort sine klagebestemmelser. Det fremgår tydelig, av styrevedtektene og prosedyren for klagehåndtering, at studentrepresentanten i klageinstansen har personlig vara.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.1.3 System for kvalitetssikring

Systembeskrivelse

(1) Tilbyder skal ha en systembeskrivelse som består av de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og viser sammenhengen mellom disse. Beskrivelsen skal omfatte

ansvarsforhold og rapporteringslinjer, og det skal fremgå hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene.

Tilbyder må lage et årshjul som på en tydelig måte beskriver når informasjon hentes inn, ansvarsfordelingen i kvalitetsarbeidet, når ulike fora behandler kvalitetsinformasjon og følger opp tiltak og hvordan dette inngår i annet planarbeid.

Tilbyders tilsvar

Det er no utarbeida eit årshjul som på ein tydelig måte beskriver når informasjon blir henta inn og kven som har ansvaret for å evaluere informasjonen. Årshjulet er med som vedlegg 7. Årshjulet blei godkjent av styret for Fagskulen i Sogn og Fjordane på styremøtet 23 januar 2015. I tillegg er systembeskriving (vedlegg 8) revidert i forhold til det som tidlegare har blitt sendt inn til NOKUT. Her er det tydeliggjort i kva fora informasjonen blir behandla og korleis ein følgjer opp tiltak og korleis dette inngår i planarbeidet. Prosedyre for årsrapport 2.1.7.5 (vedlegg 9) er revidert. I tillegg er aller prosedyrar som omhandlar evalueringar (5.1.2.2.1.1-5.1.2.2.1.7) revidert slik at ansvaret er tydlegare. Dette er vedlegg 11-17.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Det vedlagte årshjulet beskriver tydelig hvem som er ansvarlig for sentrale momenter i kvalitetsarbeidet og når disse skal gjennomføres. Vi anser prosedyren for årsrapport og prosedyrene for evalueringene som meget gode.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Anbefalinger

Årshjulet er spesifisert for skoleåret 2015–2016. Tilbyder bør vurdere å bytte ut de spesifikke datoene med for eksempel ukenummer, fjerne personnavn fra dokumentet og legge årshjulet inn i systembeskrivelsen (tilbyders vedlegg 8) som et generelt verktøy.

Det bør fremgå av systembeskrivelsens førsteside hvilken dato den er godkjent av styret. Vi anbefaler for øvrig å sette inn sidetall i dokumentet.

Mål for kvaliteten

(2) Tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningene. Kvantitativ informasjon skal indikere om målene er nådd.

Tilbyder må

1. la det fremgå av systembeskrivelsen hvordan de kvantitative indikatorene for kvalitet i utdanningen fastsettes
2. tydeliggjøre hvilke kvantitative indikatorer som benyttes for å se om målene er nådd
3. tydeliggjøre hvilke mål de kvantitative indikatorene belyser

Tilbyders tilsvar

1. Systembeskriving (vedlegg 8) beskriv no korleis dei kvantitative indikatorane for kvalitet i utdanninga blir fastsatt. Styret fastset dei kvantitative indikatorane kvart år. Styret vedtok dei kvantitative indikatorane på styremøtet i november 2015 i sak 35/14. Avdelingane set så måla til dei kvantitative indikatorane kvart år. Dette blir gjort på personalmøter innan 27 januar. Avdelingsleiar er ansvarleg for at avdelingane set mål for dei kvantitative indikatorane som styret har fastsatt.

2. Kvantitative indikatorar som er brukt står i systembeskrivinga. Dei kvantitative indikatorane er opptak, eksamenskarakter/sluttkarakter, gjennomføring/fråfall og sysselsetjing. Desse blir brukt til å sjå om kvalitetsmåla er nådd. Desse 4 kvantitative indikatorane blei faststatt av styrt i november og datagrunnlaget er såleis litt tynt, men dette vil bli betre og betre år for år. Fagskulen Sogn og Fjordane har også tidlegare hatt kvantitative indikatorar, men desse har ikkje vore tydleg kva indikatorar som er blitt brukt for å sjå om måla var nådd. Ein har heller ikkje hatt tydlege og målbare mål. Dette er framleis eit svakt punkt i årsrapporten, men vil bli betre for årsrapporten 2015. Systembeskrivinga ligg som vedlegg 8 og utkast til årsrapporten er vedlegg 19.

3. Dei kvantitative indikatorane indikerer om den generelle måloppnåinga er god nok. Kvar avdeling fastset måltala for kvar indikator. Opptak måler kan seie noko om inntakskvaliteten ref avsnitt 5.2 i systembeskriving og hovudmål 1 og 2 i strategidokumentet. Eksamenskarakter måler resultat kvalitet ref. avsnitt 5.4 i systembeskrivinga og hovudmål 1 og 2 i strategidokumentet. Gjennomføring og fråfall måler hovudmål 1 og 2 i strategidokumentet og studiekvalitet, ref. avsnitt 5.1 og resultat kvalitet, ref avsnitt 5.4 begge i systembeskrivinga. Sysselsetjing gir et mål på hovudmål 1, 2 og 3 i strategidokumentet og måler studiekvaliteten ref avsnitt 5.1 i systembeskrivinga. Ein har ingen kvantitativ indikator som viser til Læringsmiljøkvaliteten, (ref 5.3 i systembeskrivinga) men dette blir fanga opp av student og tilsett evalueringane som blir gjennomført kvart år. Sjå vedlegg 8 systembeskriving for detaljar.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Det fremgår tydelig av systembeskrivelsen at styret vedtar felles kvantitative indikatorer for fagskolens to avdelinger, mens avdelingene vedtar sine egne mål. Det opplyses videre om hva de kvantitative indikatorene er, hvorfor de ble valgt og det er beskrevet hva de skal måle.

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

Tilbakemeldinger om kvaliteten

(3) Tilbyder skal innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra:

- e) Studenter.
- f) Undervisningspersonalet.
- g) Sensorer.
- h) Aktører i yrkesfeltet.

Tilbyder må

1. sørge for at informasjonen i systembeskrivelsen er konsekvent
2. organisere innhenting av tilbakemeldinger fra næringslivet og tidligere studenter, slik at det hvert år kommer tilbakemeldinger fra minst én av grupperingene
3. tydeliggjøre hvordan tilbakemeldingene innhentes
4. kunne dokumentere at de har innhentet tilbakemeldinger fra de ulike gruppene slik det er beskrevet i rutinene i kvalitetssikringssystemet

Tilbyders tilsvar

1. I prosedyrane 5.1.2.2.1.1-7 blir ansvar og utføring brukt om kvarandre.

No er prosedyrane 5.1.2.2.1.1-7 alle oppdatert og revidert. Ein brukar no ansvarleg om i alle desse prosedyrane og det er i samsvar med systembeskrivinga. Sjå vedlegg 11-17 som omhandlar prosedyrane 5.1.2.2.1.1-7 og vedlegg 8 som er systembeskrivinga. Sidan ein i 2014 fekk inn fagleg

ansvarleg har det gått ein del oppgåver frå avdelingsleiar og over på fagleg ansvarleg. Dette er også oppdatert i både prosedyrar og systembeskrivinga.

2. Tilbakemeldingane frå næringslivet og tidlegare studentar er så viktig for Fagskulen i Sogn og Fjordane at det blir innhenta tilbakemeldingar frå begge gruppene kvart år. Dette er no spesifisert i prosedyre 5.1.2.2.1.1 Rutine for tilbakemelding næringsliv (vedlegg 11) og 5.1.2.2.1.2 Rutine for tilbakemelding tidlegare studentar (vedlegg 12)

3. Tilbakemeldingane blir innhenta via spørjeskjema i Fronter og Questback. Dette er beskrive i prosedyrane 5.1.2.2.1.1-7 og i systembeskrivinga. I tillegg blir det henta inn tilbakemeldingar frå møter med næringslivet. Dette er definert i partnerskapsavtalane. Fagskulen i Sogn og Fjordane skal i 2015 dokumentere møta med næringslivet i møtereferat og forbetningsarbeidet skal inn i årsrapporten og ein skal ta med tilbakemeldingane frå næringslivet i arbeidet med revidering av studieplanar.

4. Fagskulen i Sogn og Fjordane har ei rekke uformelle samarbeidspartnarar som ein har møter med. Desse møta blir ikkje dokumentert. Alle gjennomførte questback undersøkingar skal nå lagrast på en server som alle tilsette har tilgang til. Det skal utarbeidast ein rapport frå kvar undersøking i tillegg til at avvik og tiltak skal blir tatt vidare inn i leinga sin gjennomgang, revisjonar av studieplanar og årsrapporten. Det skal i tillegg blir utarbeida møtereferat frå møter mellom Fagskulen i Sogn og Fjordane og samarbeidspartnarar. Rektor kjem til å etterspørje møtereferat frå møter til rutinen er på plass.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Det fremgår tydelig av systembeskrivelsen og prosedyrene hvordan tilbakemeldingene fra de ulike gruppene skal innhentes. Tilbyder har også gjort endringer i systemet slik at det nå er konsekvent begrepsbruk, oppdaterte ansvarsroller og tilfredsstillende ordning for innhenting av tilbakemeldinger fra aktører i yrkeslivet.

Av utkastet til årsrapporten for 2014 fremgår det at tilbakemeldinger har blitt innhentet fra studenter, undervisningspersonell og sensorer. Det nevnes vedlegg i utkastet, men de er ikke lagt ved. Vi behøver imidlertid ikke se disse vedleggene, ettersom resultater blir tydelig presentert og grundig analysert. Det blir også fremsatt enkelte tiltak som skal videreutvikle kvaliteten i utdanningen eller kvaliteten på systemet for kvalitetssikring.

Det ble ikke innhentet tilbakemeldinger fra aktører i yrkeslivet i 2014, ettersom det kun ble gjort annethvert år. Imidlertid, i henhold til systemet vil det fra 2015 innhentes hvert år. Tilbyder har lagt frem formelle samarbeidsavtaler med aktører i næringslivet. Disse sannsynliggjør tilbakemeldinger på utdanningenes kvalitet, og vi anser dette som tilfredsstillende.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Vurdering av utdanningskvaliteten

(4) For hver utdanning skal tilbyder årlig gjennomgå utdanningskvaliteten basert på den informasjonen som fremkommer gjennom kvalitetssikringssystemet. Tilbyder skal også vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter.

Tilbyder må

1. sikre at ledelsen årlig foretar en gjennomgang av utdanningskvaliteten i de enkelte utdanningene på bakgrunn av informasjonen som er innhentet gjennom kvalitetssikringssystemet
2. vise at gjennomgangen danner grunnlag for forslag til tiltak for forbedring av utdanningene
3. vise hvordan skolen vurderer om utdanningene tilfredsstillende gjeldende krav i lov og forskrifter

Tilbyders tilsvar

1. Dette har ein hatt rutinar på. For Maritim avdeling Måløy har ein dokumentert leiinga sin gjennomgang. I avdeling Førde er ikkje denne dokumentert. Gjennom prosedyre 2.1.4.2 Prosedyre for leiinga sin gjennomgang (vedlegg 18) samt prosedyre for årsrapport 2.1.7.5 (vedlegg 9) skal en sikre at leiinga tar en årlig gjennomgang av utdanningskvaliteten. Maritim avdeling Måløy har kvart år internrevisjon som fangar opp slike avvik. Det har ikkje vore krav til internrevisjon ved avdeling Førde. Frå 2015 blir det også gjennomført internrevisjon ved avdeling Førde. Maritim avdeling Måløy vi i oktober gjennomføre internrevisjon på avdeling Førde. Denne internrevisjonen skal avdekke om ein følgjer KS-systemet og avvik skal rapporterast. Styret er også meir bevist på sitt ansvar når det gjelder utdanningskvaliteten og på styremøtet 23.01 2015 ble det vedtatt at styret saman med leiinga skal bruke en hel dag kor leiinga informerer om kvalitetsarbeidet siste året og kor styret og leiinga saman lagar tiltak for ytterligere å forbetre kvaliteten. Leiinga er ansvarleg for at leiinga sin gjennomgang blir gjennomført og styret og internrevisjon skal kontrollere at det er blitt gjennomført. Årsrapporten og rapport frå leiinga sin gjennomgang blir synlege bevis på at ein jobbar systematisk med å forbetre kvaliteten på utdanninga.

2. Både leiinga sin gjennomgang og årsrapporten skal gå gjennom tiltak og avvik frå året før som er gjennomført og lukka. Dersom det er avvik eller tiltak som ikkje er lukka eller gjennomført skal dette kommenterast. Ein skal også komme med nye tiltak i leiinga sin gjennomgang og årsrapporten. Dette skal følgjast opp med ansvarleg og frist for gjennomføring i egne handlingsplanar. Tiltaka i årsrapporten skal godkjennast av styret og styret kan komme med egne tiltak om det er behov for dette. Gode og spissa tiltak er den beste reiskapen til å forbetre utdanningane. Det blir også viktig for Fagskulen i Sogn og Fjordane å kommunisere ut kva tiltak ein har gjennomført og kva tiltak ein planlegg å gjennomføre slik at ein ikkje dreper engasjementet til dei som kjem med gode og konkrete forbettringsforslag.

3. Styret er ansvarlig for at utdanningane fyller krava for godkjenning av fagskuleutdanning i lov og forskrifter. Styret og leiinga ved fagskulen i Sogn og Fjordane har i 2014 fatt opplæring av NOKUT i styret sitt ansvar og plikter. Styremedlemmar har saman med leiinga deltatt på årsmøtet til RFF og NOKUT sin fagskulekonferanse. Det er no styrevedtak på at styret i fagskulen i Sogn og Fjordane skal oppdatere seg på gjeldane krav i lov og forskrifter. Når ein skiftar leiing eller styret skal fagskulen i Sogn og Fjordane alltid ha seminar der ein fokusera på kva ansvar leiinga og styret har i ein fagskule. Leiing ved fagskulen i Sogn og Fjordane pliktar å opplyse styret i fagskulen når det blir endring på lover og forskrifter, og kva konsekvensar det får for Fagskulen i Sogn og Fjordane. Fagskulen i Sogn og Fjordane har ikkje hatt rutinar på at styret godkjenner studieplanane. No har ein innført rutinar på at styret skal godkjenne studieplanane kvart år. Styret skal kjenne til kva som ligg til grunn for godkjenning av utdanninga og skal vurdere om studieplanane er i samsvar med godkjenninga. Dersom styret vedtar at studieplanane ikkje er i samsvar med godkjenning må styret sørge for at studieplanane blir i samsvar med studieplanane. Om ein meiner at utdanninga må endrast må styret søke NOKUT om å få endra utdanninga slik at utdanninga og studieplanen er i samsvar med godkjenning og krava frå næringslivet.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyder gjør i tilsvaret rede for at ledelsens gjennomgang vil heretter dokumenteres også for avdelingen på Førde. Det fremgår tydelig hvordan denne gjennomgangen vil gjøres og hva de vil ta for seg i den. Tilbyders tilsvarende prosedyrer gir inntrykk av at må-punktet er oppfylt. Jamfør for øvrig vår vurdering av årsrapporten og vårt krav til fremtiden.

Vi er godt fornøyde med hvordan tilbyder vil sikre at utdanningene deres tilfredsstillende gjeldende krav i lov og forskrifter.

Ja, kravet er – foreløpig – tilfredsstillende oppfylt

Årsrapport

(5) Ledelsen skal årlig utarbeide en rapport til styret med en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene.

Tilbyder må

1. sikre at årsrapporten i større grad viser ledelsens analyse av de tilbakemeldingene som er innhentet om utdanningskvaliteten
2. se tilbakemeldingene fra de ulike gruppene i sammenheng når ledelsen vurderer utdanningskvaliteten
3. vise at kvalitetsarbeidet danner grunnlag for forslag til tiltak, og vise hvilke tiltak ledelsen vil sette i gang for å forbedre utdanningenes kvalitet
4. skille mellom tilbakemeldingene på de ulike utdanningene, slik at det kommer frem hvordan kvaliteten i de ulike utdanningene er
5. vise i årsrapporten hva som er iverksatt av tiltak for forbedring av kvaliteten i utdanningene i året som har gått
6. skille tilbakemeldingene fra studentgruppene mellom studiestedene dersom studentenes tilbakemeldinger ikke samsvarer

Tilbyders tilsvarende

1. Eit utkast til årsrapport 2014 er laga og ligg ved som vedlegg 19. I denne årsrapporten har ein i større grad enn tidlegare fokusert på å analysere tilbakemeldingane som er innhenta om utdanningskvaliteten. Fleire av tilbakemeldingane er frå perioden april-juni 2014 og ein har i dei undersøkingane ikkje fokusert på utdanningskvaliteten. Utkastet til årsrapporten er såleis fortsatt ikkje god, og ein vil bruke 2015 til å spisse undersøkingane slik at dei seier noko om kvaliteten, og leiinga sin analyser av tilbakemeldingane skal også spissast. Dette arbeidet vil som sagt gå for seg i 2015, og ved å arbeide gjennom tilbakemeldingane i ulike forum som f.eks i avdelingsmøter, revisjon av studieplanar, planeggingsdagar og rapportar frå undersøkingane får ein fleire innfallsvinklar på utdanningskvaliteten som leiinga kan analysere i årsrapporten.

2. Ein har i utkastet til årsrapport 2014 freista å sjå tilbakemeldingane får dei ulike gruppene i samanheng når leiinga vurderer utdanningskvaliteten. Som i punktet over ser ein at undersøkingane ikkje er spissa mot utdanningskvaliteten. Dette gjere det utfordrande å analysere tilbakemeldingane. Ytterligere forbetringar på årsrapporten vil skje i 2015.

3. I utkast til årsrapport er forslag til tiltak diskutert gjennom heile rapporten og oppsummert i ein tabell kapittel 4 Tiltak for å forbetre kvaliteten på utdanninga. Utkastet til årsrapport blei lagt fram for styret i Fagskulen i Sogn og Fjordane 23 januar 2015. Styret sa seg nøgde med utkastet. Styret har

fram til neste styremøte 27 februar til å komme med innspel på tiltaka. Styret skal på møtet 27 februar godkjenne årsrapporten og tiltaka for å forbetre kvaliteten i 2015.

4. Spørjeundersøkingane har ikkje skilt mellom ulike avdelingar og ulike utdanningar. Sidan undersøkingane stort seg skjer i april-juni har ein i årsrapporten for 2014 ikkje klart å skilje utdanningane frå kvarandre, unntaket ser undersøkinga blant avgangstudentar som ser på sysselsetjing. Denne undersøkinga blir gjennomført i desember og her skil ein på utdanningane. Skilje tilbakemeldingane på dei andre undersøkingane er ført opp som eit tiltak i årsrapporten og vil bli gjennomført i 2015. Dermed vil ein kunne spisse tiltaka for kvar enkelt utdanning og dermed forbetre kvar utdanning der desse treng det, i staden for generelle tiltak som kanskje ikkje treff dei konkrete manglane på utdanningane.

5. Tiltak som er iverksatt i 2014 for å forbetre kvaliteten er gjenngitt under kvart avsnitt i årsrapporten. Sidan møtereferat og oppsummeringar er svært mangelfulle har det vore ei utfordring å få med alle tiltaka. Førre årsrapport har ikkje lista opp tiltak for forbetringar som skulle gjennomførast. For årsrapporten som kjem i 2015 blir dette betre. Ein vil for 2015 dokumentere tiltak gjennom året i møtereferat slik at ein på slutten av året kan dokumentere kva som er gjennomført og kortid tiltaka blei gjennomført. Når årsrapporten skal skrivast for 2015 vil ein ta føre seg tiltaka som er lista i kapittel 4 og sjå på kva som er gjennomført og kva som ikkje er gjennomført. I årsrapporten vil ein då kommentere avvika på tiltak som ikkje er gjennomført.

6. Dette er gjort for undersøkinga som går på tilbakemeldingar frå avgangstudentar som blei gjennomført i desember. Dette er lagt inn i rutine for undersøkingar som skal gjennomførast i 2015 og vil bli del av årsrapporten for 2015.

NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyder har med tilsvaret dokumentert en klar bedring i arbeidet med kvalitetssikring av utdanningene og deres planer for hvordan å bedre dette ytterligere.

Utkastet til årsrapporten for 2014 er – som tilbyder selv skriver – ikke fullgod, men vi vurderer det som et stort steg i riktig retning. Tilbyder har også beskrevet hvordan arbeidet i 2015 vil ta flere steg i riktig retning. Vi anser utkastet og beskrivelsen av prosessen videre som lovende, til den grad at vi nå anser kravet som tilfredsstillende oppfylt. Tilbyder vil imidlertid måtte dokumentere i 2016 at de har implementert det de har beskrevet i tilsvaret.

Ja, kravet er – foreløpig – tilfredsstillende oppfylt

6.1.4 NOKUTs oppsummering og konklusjon

Revidering, eller tilsyn, med eksisterende virksomhet skal innebære vurdering av dokumenterte resultater hvor det skal fremgå hvordan fagskolen og dens utdanningstilbud oppfyller gjeldende bestemmelser. Resultatene som kom frem i den foreløpige rapporten var ikke tilfredsstillende: Vi anså ikke de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning som oppfylt på en tilfredsstillende måte, og de sakkyndige anså ikke alle de faglige kravene som oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen i Sogn og Fjordane har i sitt tilsvaret lagt frem dokumentasjon og redegjørelser som er tilfredsstillende så langt det lar seg gjøre. Revideringsprosessen har vist at fagskolen tidligere ikke har etterfulgt de krav som ligger til grunn for en godkjenning. Dokumentasjon på om fagskolen denne

gangen følger opp kravene som ligger i en godkjenning vil først kunne foreligge når årsrapporten for 2015 foreligger. Det vil si første kvartal 2016.

Godkjenningen av de reviderte utdanningene opprettholdes foreløpig, men NOKUT kan ikke avslutte revideringsprosessen helt før fagskolen dokumenterer at endringene faktisk er implementert.

Ja, de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning er tilfredsstillende oppfylt.

Konklusjonen kan endres hvis fagskolen i løpet av første kvartal 2016 ikke kan vise at endringene er implementert.

6.2 Tilsvar og tilleggsvurdering: Maskinteknikk

6.2.1 Oppsummering

Tilbyder har rettet opp i feilene og manglene som vi påpekte i vår rapport. Vi påpekte i vår rapport at manglende bruk av eksisterende prosedyrer og noen manglende prosedyrer var en gjennomgående svakhet. I tilsvar fra Fagskulen i Sogn og Fjordane så er nye prosedyrer laget. I tillegg er det lagt opp til aktiv bruk av både gamle og nye prosedyrer. Bruk av disse har vi ikke kunnet vurdere, da dette ligger inn i fremtiden. Ut i fra tilsvaret ser det imidlertid ut til at dette er noe Fagskulen i Sogn og Fjordane aktivt vil bruke fremover. Dette anser vi som svært positivt da dette vil være med på å utvikle studietilbudet.

Tilbyder informerer at de har lagt nasjonale planer til grunn for sine studieplaner. De nasjonale planene er laget i samarbeid mellom fagskolen og bransjer i næringslivet og beskriver bransjens kompetansebehov på overordnet og nasjonalt nivå. De nasjonale planene er frivillig å bruke, men vi ser at tilbyder har valgt å gjøre en del endringer i forhold til nasjonale planer. Disse endringer kan svekke kompetansenivået som er beskrevet i nasjonale planer. Flere av våre anmerkninger er i hovedsak referert til slike endringer i forhold til de nasjonale planene.

6.2.2 Opptak

(1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:

c) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Tilbyder må

1. sikre at bestemmelsene rundt opptak på grunnlag av realkompetanse er det samme i reglementet og studieplanene
2. benytte reglementet ved opptak av søkere på grunnlag av realkompetanse
3. dokumentere bruk av realkompetansekriterier for den enkelte student
4. registrere hvor mange studenter som tas opp på grunnlag av realkompetanse

Tilbyders tilsvar

1. Dette er utført. Regelverket er revidert og godkjent av styret og studieplanen er oppdatert med dette regelverket for opptak. Dermed er opptak på grunnlag av realkompetanse lik i regelverk og studieplan for Maskinteknikk. Revidert regelverk er vedlegg 1 og studieplan Maskinteknikk er vedlegg 4.

2. Reglementet for opptak av søkjarar på grunnlag av realkompetanse er endra og studieplanen er oppdatert med dei nye reglane. Rektor har ansvaret for at reglementet blir brukt og at ein får inn den dokumentasjonen som blir kravd får å få opptak på bakgrunn av realkompetanse. Det er utarbeida ei prosedyre for opptak av søkjarar på grunnlag av realkompetanse som skal sikre at opptaket skjer på bakgrunn av reglementet og blir dokumentert . Dette er vedlegg 2.

3. Det er laga ei prosedyre på å handtere realkompetansekriterier for den enkelte student. Denne er lagt ved som vedlegg 2. Enkeltvedtaket på opptak på grunnlag av realkompetanse blir laga i det elektroniske arkivet saman med dokumentasjonen på realkompetansen.

4. Dette blir no (frå opptak 2014) registrert i SATS. Administrasjonen har ansvaret for å registrerer dette. I tillegg blir talet studentar som kjem inn på grunnlag av realkompetanse registrert og evaluert i årsrapporten. Samt at alle enkeltvedtak av studentar som blir tatt opp på bakgrunn av realkompetanse blir registrert i det elektroniske arkivet.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at tilbyder har revidert reglementet og studieplanen og tilrettelagt for ny praksis i henhold til de avvikspunktene som ble avdekket i 4.1.1 Opptak. Tilbyders tilsvar beskriver hvordan avvikene er rettet. Nye prosedyrer for dokumentert bruk av realkompetansekriteriet er på plass.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.2.3 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Tilbyder må

1. ha oppdaterte formelle samarbeidsavtaler
2. dokumentere hvordan samarbeidet fungerer og resultatet av samarbeidet
3. bruke samarbeidspartnere aktivt til å forbedre utdanningene

Tilbyder bør

1. særlig benytte bedrifter der studentene har utført hovedprosjekt til å gi tilbakemeldinger på utdanningens innhold og kvalitet
2. få tilbakemeldinger fra bedrifter/bransjer som har ansatt tidligere studenter ca. Ett år etter endt utdanning

Tilbyders tilsvar

1. Dette arbeidet er i gang. Fagskulen i Sogn og Fjordane har mange samarbeidspartnerar som ein har samarbeida godt med og som ein har hatt uformelle avtalar med. Gjennom 2015 vil ein formalisere og konkretisere desse. Ein har inngått formel partnerskapsavtale med Maritim Foreining Sogn og Fjordane og NCE Subsea (vedlegg 20) og Hellenes vedlegg (21). Ein har i tillegg eit utkast til partnerskapsavtale med Havyard ute på høyring (vedlegg 22). Det er bekrefta eit møte med Havyard onsdag 25 februar kor ein skal konkretisere avtalen og signere avtalen. Samarbeidsavtalane spesifiserer kva samarbeidet går ut på og kor lenge samarbeidet skal vare. Ein har i avtalane fokusert på å ha konkrete avtalar med få aksjonspunkt. Ein skal revidere avtalane minimum kvart år.

Partnerskapsavtalane skal vere dynamiske dokument kor ein oppdaterer handlingsplanen etter kvart som samarbeidet utviklar seg og nye behov dukkar opp eller forsvinn. Ein har pr 05.02. 2015 inngått 2 gjeldande avtalar for maskinteknikk og har ein ute på høyring. Målet er 6 signerte og oppdaterte avtalar ved utgangen av året for maskinteknikk.

2. Dokumentasjon av korleis samarbeidet fungerer og resultat av samarbeidet blir dokumentert gjennom møtereferat, questback og tiltak i årsrapporten. Det er spesielt møtereferat frå revideringa av partnerskapsavtalane som blir viktig for å evaluere korleis partnerskapet har fungert og kva resultatet av det har blitt.

3. Samarbeidspartnarane skal aktivt inngå i å forbetre utdanningane. Dette skal gjerast ved at to samarbeidspartnarar for kvar utdanning skal inngå i gruppa til fagleg ansvarleg som revidera studieplanane. Samarbeidspartnarane skal komme med tilbakemeldingar i questback på korleis dei oppfatar kvaliteten på Fagskulen i Sogn og Fjordane. Det er spesielt viktig å få informasjon om korleis kvaliteten er på dei studentane som dei har hatt inne på praksisplass, som har skrevet prosjekt for dei, eller som dei har tilsett siste året, og kva tiltak ein kan gjennomføre for å betre eller tilpasse utdanninga til det næringslivet treng.

Tilsvar på Tilbyder bør

1. Sjå punkt over

2. Dette blir gjennomført allereie. Rutinar for tilbakemelding næringsliv blir sendt ut til alle bedrifter som har tilsett studentar frå Fagskulen i Sogn og Fjordane. Det blei tidlegare sendt ut til studentar og næringsliv annakvart år. Får 2015 vil ein hente inn informasjon frå begge gruppene kvart år. Dokumentasjonen på innsamla data skal bli betre og tilbakemeldingane vil bli brukt i leiinga sin gjennomgang, revisjon av studieplanar og i årsrapporten.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at tilbyder har revidert og oppdatert formelle samarbeidsavtaler og tilrettelagt for ny praksis i henhold til de avvikspunkt som ble avdekket i 4.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet. Tilbyders tilsvar beskriver hvordan avvikene er rettet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.2.4 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Tilbyder må

1. beskrive omfanget av arbeidsmengden for hvert emne som inngår i studiet og hvordan arbeidstimene er fordelt mellom undervisning/veiledning og egenarbeid
2. beskrive hvordan den samlingsbaserte utdanningen er lagt opp, inkludert fordelingen av arbeidstimer for studentene

Tilbyders tilsvar

1. Dette er spesifisert i ny studieplan. Sjå vedlegg 4.

2. Maskinteknikk har ikkje hatt tilbod om samlingsbasert utdanning. Dette vil ein freiste å starte opp våren 2015 for første gang. Ein vil då nytte same opplegget som for bygg og elkraft. Der har ein 6 samlingar kvart år. Samlingane går frå måndag-onsdag. Kvar samling er på 30 timar, ti timar kvar dag. Samanlagt 180 timar med samlingsbasert undervisning. Studiet er lagt opp til omfattande sjølvstudie. Undervisningsmengda er redusert til 25 % i forhold til ordinært studium og sjølvstudiumet er på 75 %. Ny studieplan (vedlegg 4) beskriv korleis dette er tenkt gjennomført for dei som startar i 2015. Det kan bli endringar før oppstarten i 2015. Ein vil i spørjeundersøkinga til dei som tar samlingsbasert elkraft og bygg fokusere på om det er ok med 10 timar undervisning kvar dag og om det er måndag-onsdag som er beste løysinga eller om ein heller bør legge meir av undervisninga over på helg.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Studieplanene for maskinteknikk er omarbeidet og skrevet som læringsutbytte. Vi vurderer at tilbyder har revidert studieplan og tilrettelagt for ny praksis i henhold til de avvikspunkt som ble avdekket i 4.1.5 Arbeidsmengde for studentene. Tilbyders tilsvar beskriver hvordan avvikene er rettet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.2.5 Læringsutbytte

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Tilbyder må

1. utarbeide læringsutbyttebeskrivelsene i henhold til NKR
2. sikre at fremstillingen av læringsmål eller læringsutbytte er enhetlig for alle utdanningene

Tilbyder bør

1. justere sine læringsutbyttebeskrivelser i tråd med nasjonale planer når disse foreligger

Tilbyders tilsvar

1. Fagskulen i Sogn og Fjordane har utarbeida læringsutbyttebeskrivingar (LUB) i samsvar med NKR innanfor fristen 31.12 2014. LUB-ane for Maskinteknikk skal ligge på nivå 5.2 i NKR sidan det er ei to-rig fagskuleutdanning. Fagskulen i Sogn og Fjordane nyttar nasjonale planar godkjent av NUTF i Maskinteknikk. Det er i haust blitt køyrt eit systematisk opplegg der samtlege nasjonale planer er blitt behandla av plangrupper med tanke på å utvikle LUB, dette arbeidet kom diverre ikkje i mål innanfor fristen. For utdanninga Maskinteknikk fikk ikkje Fagskulen i Sogn og Fjordane plass på seminaret som nasjonal fagskulekoordinator og NOKUT arrangerte i november. Fagskulen i Sogn og Fjordane har derimot deltatt på LUB-seminar arrangert av NOKUT og har etter beste evne laga egne overordna-LUB'ar og emne-LUB'ar. Fagskulen i Sogn og Fjordane nyttar som sagt nasjonale planar i utdanninga og når dei overordna-LUB'ane og og emne-LUB'ane er på plass vil vi nytte desse om dei blir godkjent av NOKUT. Fram til desse er på plass vil vi undervise ut frå våre egne LUB'ar som er utarbeida her. Studieplanen for maskinteknikk inneheld overordna- og emne-LUB'ar.

2. Undervisningspersonell, faglig ansvarlig og pedagogisk ansvarlig har jobba på tvers av utdanningane for å sikre at framstillinga av læringsutbytte er samsvarande for alle utdanningane. Oppbygging og struktur skal vere lik på alle utdanningane.

Tilsvar på Tilbyder bør

1. Fagskulen i Sogn og Fjordane held seg til Nasjonal Fagskulekoordinator sin plan for å få overordna- og emne-LUB for nasjonale planar på plass innan 15 mai. Om desse kjem på plass og blir godkjent så vil Fagskulen i Sogn og Fjordane justere sine i tråd med disse. Dersom dei på overordna nivå avviker frå Fagskulen i Sogn og Fjordane sine, og våre blir godkjent for Maskinteknikk, vil Fagskulen i Sogn og Fjordane kontakte NOKUT og rådføre oss med NOKUT om ein skal søke om vesentleg endring av studiet eller om ein kan justere utan å søke eller behalde dei som vi har utarbeida.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyder har utarbeidet nye studieplaner med læringsutbyttebeskrivelser. Tilbyders tilsvaret beskriver hvordan avvikene er rettet. Vi vurderer at læringsutbyttebeskrivelsene i studieplanen er noe overordnet og generelle og anbefaler at det utarbeides fag-/undervisningsplaner for de enkelte emnene. Vi er enig med tilbyder i at studieplanen bør revideres på nytt når de nye nasjonale planene med læringsutbyttebeskrivelser er godkjent og anbefaler at dette arbeidet blir prioritert i 2015.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør utarbeide fag-/undervisningsplaner for de enkelte emnene og gjøre de tilgjengelige sammen med studieplanene.

6.2.6 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Tilbyder må

1. konsekvent bruke *maskinteknikk* som navn på utdanningen

Tilbyders tilsvaret

1. Dette er blitt gjennomført i studieplaner, på heimeside og alle andre plasser.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Det påpekte avviket i forbindelse med utdanningens navn er rettet som beskrevet i tilbyders tilsvaret.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.2.7 Utdanningens innhold

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

Tilbyder må

1. beskrive læringsutbytte for utdanningen slik at komiteen kan vurdere om innholdet er egnet til å nå læringsutbyttet

Tilbyder bør

1. gjøre faget «Styringsteknikk- Hydraulikk/Pneumatikk» til en del av hovedutdanningen ved linjen

Tilbyders tilsvaret

1. Dette er nå på plass i studieplanene sammen med indre struktur slik at komiteen kan vurdere innholdet. Fagskolen i Sogn og Fjordane nyttar seg som sagt av dei nasjonale planane. For desse er ikkje læringsutbytta på plass innan fristen så fagskolen i Sogn og Fjordane har laga sine egne.

Innholdet i utdanninga er fagskulen i Sogn og Fjordane ikkje nøgd med. Nasjonal plan for Maskinteknikk blei lagt ut 15.07 2014 på fagskulen.info sine sider som godkjent. Alle nasjonale planar skal være godkjent av NUTF. Det eksisterer ikkje vedtak i styremøte i NUTF der denne planen er godkjent. Denne planen blei i følge Nasjonal Fagskolekoordinator trekt tilbake frå plangruppa med grunngjeving at den ikkje vil fungere. Likevel ligg den ute på fagskolen.info sine nettsider som godkjent, og fagskulen i Sogn og Fjordane nyttar denne for studentar som tok til hausten 2014. Tilbakemelding frå undervisningspersonale så langt er at emna ikkje heng saman og som plangruppa seier, dette går ikkje an å gjennomføre i praksis. Fagskulen i Sogn og Fjordane vil derfor i revisjon av studieplanar bevege seg vekk frå nasjonale planar for Maskinteknikk for studentar som startar hausten 2015 dersom dei nasjonale planane ikkje blir revidert. For 2015 vil ein også arbeide for å differensiere læringsåter i emnebeskrivelsane slik at dei er meir tilpassa emne og meir variert. Pr no så er læringsmåtane like i grunnlagsemne og tekniske emne. Så blir det opp til styret om dei vil godkjenne det nye forslaget til studieplan (som skal vere innanfor godkjenninga ein har frå NOKUT) eller om ein skal behalde studieplanar som fylgjer nasjonale planar slavisk. Læringsutbytte for Maskinteknikk som bygger på nasjonal plan «godkjent» 15.07 2014 ligg som vedlegg 4.

Tilsvaret på Tilbyder bør

1. Dette heng igjen i ein gammal studieplan. Fagskulen i Sogn og Fjordane har sendt inn gamle utdanningsplanar frå då studiet blei starta opp. Dette faget var igjen frå den tida. Fagskulen i Sogn og Fjordane har sidan ein fekk godkjenninga følgd dei nasjonale planane, lokale tilpassingar har ein gjort i årsplanane når det gjeld arbeidskrav og kva arbeid som skal inngå i arbeidsmappa samt rekkjefølgja på kva fag (no tema) ein skal undervise kor tid. Fagskulen i Sogn og Fjordane har ikkje valfag. Alt som no står i studieplanen er obligatorisk. Ein følgjer dei nasjonale planane på emne og temanivå. Ein har eit lokalt tilpassa emne der ein styrer emne fritt. Styringsteknikk – hydraulikk/pneumatikk er inne i eit av emna allereie.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyder har utarbeidet nye studieplaner med læringsutbyttebeskrivelser. Disse beskrivelsene er utformet i henhold til NKR og vi kan nå vurdere om studentene kan oppnå læringsutbyttet som er beskrevet. Det er listet overordnet læringsutbytte for studiet som er inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. I tillegg så er det beskrevet læringsutbytte for hvert enkelt emne som inngår i studiet. Dette gir et godt grunnlag for å vurdere om innholdet er egnet til å nå læringsutbytte.

I emne 6, 00TT04F Elektro og automatisering med dokumentasjon, synes emnenavnet å være noe misvisende i forhold til innholdet i emnet og læringsutbyttet av emnet. Sett i forhold til lærebøker som skal brukes vurderer vi at emnenavnet ikke samsvarer. Læringsutbyttebeskrivelsen og lærebøker retter seg i all hovedsak mot tilvirkingsteknikk og verkstedsteknikk med litt elektro/automasjon. Emnenavnet gir inntrykk av at Elektro og automasjon er hovedinnholdet i emnet. Vi vurderer at det ikke samsvarer med LUB og lærebøker som skal brukes.

Slik studieplanen i maskinteknikk er skrevet har den et relativt stort omfang av opplæring som skal kvalifisere til arbeid med elektriske og automatiserte systemer. HMS og elsikkerhet er lite ivarettatt i forhold til krav fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), som årlig opplæring i henhold til sikkerhetsforskriften (FSE) og til dokumentert relevant kompetanse (FEK).

Tilbyder har valgt å bygge sine studieplaner på samme lest som de nasjonale planene. Ved siste revisjon av de nasjonale planene valgte NUTF å styrke ledelsesfaget ved å sette større fokus på faglig ledelse. Dette ble gjort ved å flytte 2 av 12 fagskolepoeng fra LØM-faget (ledelse, økonomi og markedsføring) over til de tekniske emnene og beskrive krav til temaet faglig ledelse i respektive

tekniske emner. Vedlagte studieplan har lagt inn 10 fagskolepoeng i LØM, men har ikke tatt med faglig ledelse i de tekniske emnene. Vi anbefaler å ta inn faglig ledelse i de tekniske emnene.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- få en bedre beskrivelse av HMS og elsikkerhet under kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i de tekniske emnene
- synliggjøre relevante lover, forskrifter og regelverk som fagressurser for elsikkerhet
- Forbedre emne 6 slik at det blir samsvar mellom navn på emnet, LUB, faglig innhold og læremidler som brukes. Elsikkerhet må med i den grad det har relevans for emnet. ta inn faglig ledelse i tekniske emner for å ivareta behovet for lederkompetanse og følge kriterier i nasjonal plan.

6.2.8 Utdanningens emner

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Tilbyder må

1. beskrive læringsutbytte for hvert emne på en enhetlig måte
2. beskrive faglig innhold for hvert emne
3. sikre at læringsutbytte og faglig innhold for emnene bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte for utdanningen som helhet

Tilbyders tilsvar

1. Dette er blitt gjort sjå kommentar under 4.2 og studieplan vedlegg 4 for meir informasjon.

2. Dette er gjort i studieplanen, sjå vedlegg 4. Fagskulen i Sogn og Fjordane held seg til nasjonale planar. Dersom fagleg ansvarleg vurderer at nasjonale planar ikkje er gode nok kan ein avvike frå nasjonale planar. Dette er nytt frå 2015. Dette vil i så fall ha ei fagleg grunngeving og ein underbyggjer dette med tilbakemeldingar frå studentar, undervisningspersonell, sensorar og næringsliv. Studieplanane skal opp til behandling i styret før dei blir godkjent og avvik frå nasjonale planar blir merka og styret får grunngeving på kvifor endringane er foreslått, så blir det opp til styret å forkaste eller vedta endringane.

3. Dette er freista gjennomført innanfor rammene til dei nasjonale planane. Sidan ein har følgd nasjonale planar slavisk der både LUB (som blir implementert) og fagleg innhald og vurderingsform er definert har dette fråtatt pedagogisk og fagleg ansvarleg mogelighet til å påverke det fagleg innhald i det heile. Ein har kunna tilpassa pedagogisk opplegg slik at studentane kan oppnå læringsutbytte. Frå hausten 2014 har pedagogisk ansvarlig saman med fagleg ansvarleg fått ansvaret for at emna bidrar til at studentane oppnår læringsutbytte for utdanninga som heilhet. Ein har i 2014 ikkje gått vekk frå dei nasjonale planane sjølv om tilbakemeldingane på den nasjonale planen er dårleg.

Undervisningspersonalet saman med pedagogisk ansvarleg og fagleg ansvarleg har gått gjennom indre struktur for å sikre at studentane oppnår læringsutbytte for utdanninga. Fagskulen i Sogn og Fjordane er ikkje fornøgd med dei nasjonale planane og heller ikkje våre egne studieplanar. Ein har derfor

tilsett ein prosjektleiar som skal sjå på utdanninga som heilhet og utvikle denne i positiv retning. Sjå studieplanane for meir informasjon om utdanninga som heilhet.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at læringsutbyttet for hvert emne er beskrevet på en enhetlig måte og at faglig innhold i hvert emne er beskrevet. Tilbyder har rettet opp de påpekte forholdene på en tilfredsstillende måte. Emne 6 Elektro og automasjon må imidlertid sees i forbindelse med justeringer i foregående punkt «Utdanningens innhold», slik at det blir samsvar.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sørge for samsvar med rettingene som gjøres i det foregående punktet, «Utdanningens innhold».

6.2.9 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Tilbyder må

1. utarbeide studieplan for *maskinteknikk* i tråd med NOKUTs krav
2. beskrive gjennomføringen av de treårige og fireårige utdanningsløpene i studieplanen
3. definere hvilke typer gjennomføring de kan tilby, og kommunisere dette entydig
4. konsekvent bruke maskinteknikk som navn på utdanningen

Tilbyders tilsvar

1. Fagskulen i Sogn og Fjordane har nytta nasjonal plan for Maskinteknikk saman med årsplan for kvart tema som studieplan. Dette kom ikkje godt nok fram i revisjonen. Desse to dokumenta inneheldt saman alle krava for ein studieplan. Årsplanen med arbeidskrav, omfang, undervisningsform, litteraturliste og vurderingsformer har blitt revidert kvart år. Dei nasjonale planane har ein endra når dei nasjonale planane har blitt revidert. For 2014/2015 er det utarbeida ein studieplan i tråd med NOKUTs krav og inneheld :

- Utdanninga sitt namn
- Opptakskrav
- Omfang (fagskulepoeng) og forventa arbeidsmengde (for utdanninga som heilhet, og for kvart emne)
- Oppbygging/ Organisering av utdanninga
- Læringsutbyttebeskrivingar og faglig innhald for utdanninga som heilhet
- Læringsutbytte og faglig innhald for kvar emne
- Skildring av den indre samanhengen i utdanninga
- Undervisningsformer og læreaktivitet
- Arbeidskrav og vurderingsformer
- Litteraturliste/læremidla.

Studieplanen bygger framleis på den nasjonale planen for Maskinteknikk, men frå august 2014 erstattar studieplanen dei nasjonale planane. Ein vil framleis ha årsplanar i kvart tema med detaljert plan for undervisninga. Studieplan for Maskinteknikk er gitt som vedlegg 4.

2. Fagskulen i Sogn og Fjordane har ikkje hatt treårig eller fireårig utdanningsløp i Maskinteknikk. Fagskulen i Sogn og Fjordane planlegg å starte treårig utdanningsløp i 2015. Fordelinga av emna over dei tre åra er vist i studieplanen. Dersom tilbakemeldingane på bygg og elkraft er gode vil ein nytte same opplegget for maskinteknikk frå 2015 med 3 samlingar pr semester (totalt 18 samlingar på 3 år).. Kvar samling er på 30 timar fordelt på tre dagar. Eksamen kjem i tillegg til samlingane. Gjennomføringa av denne er gitt i studieplanen i vedlegg 4.

3. Studieplanen for Maskinteknikk og nettsidene skal kommunisere at frå 2015 vil Fagskulen i Sogn og Fjordane tilby Maskinteknikk på heiltid (ordinært studium) og Maskinteknikk på deltid over tre år (samlingsbasert utdanning).

4. Dette er gjennomført. Maskinteknikk er no brukt i studieplanar, årsplanar, nettsider, årsrapport og alle andre dokument.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 4.3.4 Studieplanen er gjennomført på tilfredsstillende måte; studieplanen viser nå tydelig utdanningens innhold og oppbygning.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.2.10 Det pedagogiske opplegget

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Tilbyder må

1. beskrive det pedagogiske opplegget for veiledning og oppfølging som fagskolen allerede har i studieplanen
2. beskrive hvordan veiledning og oppfølging av studentene som går 3-årig deltidsstudium blir gjort
3. sikre at det pedagogiske opplegget er egnet for at studentene skal oppnå læringsutbyttet for utdanningen

Tilbyders tilsvar

1. Alt utdanningspersonalet ved utdanninga maskinteknikk har pedagogisk utdanning eller er i gang med pedagogisk utdanning. Pedagogisk ansvarleg er ansvarleg for det pedagogiske opplegget i utdanningane og dette er skildra i studieplanen. Dei aller fleste emna byggjer på mapeinnleveringar der studentane får kontinuerlige tilbakemeldingar på arbeida sine og gode høve til å forbetre seg gjennom studiet. Dette er skildra i studieplanen, sjå vedlegg 4

2. Dette er lagt inn i studieplanen, sjå vedlegg 4. Ca 75 % av utdanninga er basert på sjølvstudie. Studentane får oppgåver på læringsplattforma Fronter. Studentane leverer inn oppgåvene på Fronter og får tilbakemeldingar på oppgåvene på Fronter. Undervisningspersonalet har store ressursar til å

følgje opp studentane som går på 3-årig samlingsbasert utdanning, og responstida er innan 24 timar måndag-fredag. Undervisningspersonalet er også tilgjengelig på telefon i tillegg til Fronter. På samlingane fokuserer ein på tema som ein har sett at studentane ikkje har fått til på øvingane og går gjennom det pensumet som ein erfaringsvis veit studentane vil finne utfordrande på neste øving. Dette tilbodet blir starta opp 2015 dersom ein får nok søkjarar.

3. Pedagogisk ansvarleg er ansvarleg for at opplegget er eigna for at studentane skal oppnå læringsutbyttet for utdanninga. Fagskulen i Sogn og Fjordane har fokusert på at alt undervisningspersonell skal ha pedagogisk utdanning. Dette er ikkje med i kravspesifikasjonen for utdanningspersonell, men pr dags dato har alle som underviser på Maskinteknikk pedagogisk utdanning eller er i gang med å ta det. Fagskulen i Sogn og Fjordane innhentar tilbakemeldingar frå studentar, undervisningspersonell, sensorar og næringsliv som vurderer om læringsutbyttet er oppnådd. Det blir opp til pedagogisk ansvarleg å finne tiltak om læringsutbytta ikkje er oppnådd ut frå pedagogisk erfaring og tilbakemeldingar. Dersom ein får tilbakemeldingar på at det pedagogiske opplegget ikkje er godt nok skal ein ta med tilbakemeldingane inn i neste års revisjon av studieplanane. Tiltaka skal også bli med som ein del av leiinga sin gjennomgang, og tiltaka skal med i årsrapporten.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 4.4.1 Det pedagogiske opplegget er gjennomført på tilfredsstillende måte; vi anser nå det pedagogisk opplegget som dekkende for god veiledning og oppfølging av studentene.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.2.11 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Tilbyder må

1. beskrive undervisningsformer og læringsaktiviteter i studieplanen
2. sikre at undervisningsformene og læringsaktivitetene er tilpasset læringsutbyttebeskrivelsene for de ulike emnene

Tilbyders tilsvar

1. Dette er gjennomført i studieplanen. Ein nyttar i stor grad tradisjonell tavleundervisning i alle emne. Frå 2015 vil studieplanane legge vekt på at undervisningspersonalet skal tilpasse både undervisningsformer og læringsaktiviteter slik at utdanninga blir meir variert og tilpassa sjølvstendige studentar. Sjå vedlegg 4.

2. Dette er til ein viss grad gjennomført i studieplanen. Studieplanen beskriver undervisningsformene slik dei er i dag. Som ein peikar på i punktet over er ein ikkje nøgd med samansetninga av undervisningsformer og læringsaktiviteter. Pedagogisk ansvarleg skal revidere undervisningsformene og læringsaktivitetane som undervisningspersonalet foreslår i studieplanen. Undervisningsformene og

læringsaktivitetene blir evaluert av både studentar og undervisningspersonell på slutten av studieåret. Sjå vedlegg 4.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 4.4.2, Undervisningsform og læringsaktiviteter er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.2.12 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- i) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- j) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- k) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- l) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Tilbyder må

1. korrigere kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet på *maskinteknikk*
2. utforme en instruks for den pedagogisk ansvarlige

Tilbyders tilsvar

1. Den gamle kravspesifikasjonen var ikkje i samsvar med lovverket og viste til krav i grunnopplæringa og ikkje på tertiært nivå. Kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet på Maskinteknikk er revidert og korrigert slik at den er i tråd med gjeldene lover og regler. Gamal prosedyre 2.6.1.1 Kompetansekrav som blei sendt inn til NOKUT er no erstatta med 2.6.1.1 Kravspesifikasjon Maskinteknikk. Det er laga ein kravspesifikasjon for kvar utdanning. Kravspesifikasjonen for Elkraft er vedlegg 23. Kravspesifikasjonen definerer minimumskravet. For Maskinteknikk har alle som underviser pedagogikk og yrkeserfaring. Dei har også minimum bachelor som minste utdanning.

2. Pedagogisk ansvarleg for Maskinteknikk er avdelingsleiar. Det er utforma ein instruks for den pedagogisk ansvarlige. Dette er vedlegg 24.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 4.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.2.13 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Tilbyder må

1. utpeke faglig ansvarlig for *maskinteknikk*
2. utarbeide en instruks for faglig ansvarlig

Tilbyders tilsvar

1. Det er utpekt faglig ansvarleg på Maskinteknikk. Dette ble gjort 1 aug 2014. Faglig ansvarleg på Maskinteknikk er Kjell Åsen
2. Det er utarbeidet en instruks for fagleg ansvarlig. Denne ble utarbeidet i juni 2014. Den er nå revidert og ligg som vedlegg 25.

Sakkyndiges tillegsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 4.5.4 Faglig ansvarlig er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.2.14 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Tilbyder må

1. sikre at eksamens- og vurderingsordningene er beskrevet riktig og likt i reglementet og studieplanen (og eventuelt andre dokumenter)
2. tydeliggjøre hvor stor del av mappeinnleveringene som inngår i vurderingsgrunnlaget for hvert emne
3. sikre at elementer som faglig interesse eller aktivitet i timene ikke påvirker emnekarakter

Tilbyders tilsvar

1. Reglementet er revidert og godkjent av styret. Endringane som er gjort i reglementet er no tatt med i studieplane. Vurdering i modul er eit gamalt dokument som ikkje lenger inngår i utdanningane. Vurderingskriteria i kvart emne skal gå fram av studieplanane for kvar utdanning. Det skal ikkje vere andre vurderingsdokument.
2. Dette er no definert i studieplanane under kvart emne.
3. Vurdering i modul-dokumenta er no utfasa. Element som faglig interesse eller aktivitet i timane skal ikkje påverke emnekarakter. Vurderingskriteria skal vere lista i studieplanen. Desse er konkrete og

målbare. Dersom ein student meiner at fagleg interesse eller aktivitet i timane har påverka emnekarakteren skal dette påklagast. Sjå studieplan, vedlegg 4 for å sikre at fagleg interesse og aktivitet ikkje lenger påverkar emnekarakteren.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 4.6.1 Eksamens- og vurderingsordningene er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.2.15 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Tilbyder bør

1. utarbeide rutiner for oppnevning av sensorer
2. vurdere å bruke lærere fra andre skoler som eksterne sensorer

Tilbyders tilsvar

1. Dette vil bli laga i 2015 i forbindelse med prosjektet med å betre kvaliteten ved fagskulen i Sogn og Fjordane.
2. Fagskulen i Sogn og Fjordane ønskjer å opprette eit eksamenssamarbeid med andre fagskular på same måte som Maritim avdeling, Måløy har fått til . Ein ønskjer primært å starte i det små med eksterne sensorar frå andre skular. Det har vore uformelle samtalar med rektorar på andre fagskular ang eksamenssamarbeid. Målet er å formalisere desse samtalen i 2015 og starte opp eit samarbeid i 2016.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at bør-punktene som ble bemerket i punkt 4.6.2 Sensorenes kompetanse er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.2.16 Komiteens endelige konklusjon

Utdanningen *maskinteknikk* oppfyller ikke kravene for fagskoleutdanning.

Tilbyder må

- få en bedre beskrivelse av HMS og elsikkerhet under kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i de tekniske emnene
- synliggjøre relevante lover, forskrifter og regelverk som fagressurser for elsikkerhet

- Forbedre emne 6 slik at det blir samsvar mellom navn på emnet, LUB, faglig innhold og læremidler som brukes. Elsikkerhet må med i den grad det har relevans for emnet. ta inn faglig ledelse i tekniske emner for å ivareta behovet for lederkompetanse og følge kriterier i nasjonal plan.

Tilbyder bør

- utarbeide fag-/undervisningsplaner for de enkelte emnene og gjøre de tilgjengelige sammen med studieplanene
- se vår anbefaling i punkt, «Utdanningens innhold»

6.3 Tilsvar og tilleggsvurdering: Elkraft

6.3.1 Oppsummering

Tilbyder har rettet opp i feilene og manglene som vi påpekte i vår rapport. Vi påpekte i vår rapport at manglende bruk av eksisterende prosedyrer og noen manglende prosedyrer var en gjennomgående svakhet. I tilsvar fra Fagskulen i Sogn og Fjordane så er nye prosedyrer laget. I tillegg er det lagt opp til aktiv bruk av både gamle og nye prosedyrer. Bruk av disse har vi ikke kunnet vurdere, da dette ligger inn i fremtiden. Ut i fra tilsvaret ser det imidlertid ut til at dette er noe Fagskulen i Sogn og Fjordane aktivt vil bruke fremover. Dette anser vi som svært positivt da dette vil være med på å utvikle studietilbudet.

Tilbyder informerer at de har lagt nasjonale planer til grunn for sine studieplaner. De nasjonale planene er laget i samarbeid mellom fagskolen og bransjer i næringslivet og beskriver bransjens kompetansebehov på overordnet og nasjonalt nivå. De nasjonale planene er frivillig å bruke, men vi ser at tilbyder har valgt å gjøre en del endringer i forhold til nasjonale planer. Disse endringer kan svekke kompetansenivået som er beskrevet i nasjonale planer. Flere av våre anmerkninger er i hovedsak referert til slike endringer i forhold til de nasjonale planene.

6.3.2 Opptak

(1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav: d) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Tilbyder må

1. sikre at bestemmelsene rundt opptak på grunnlag av realkompetanse er det samme i reglementet og studieplanen
2. benytte reglementet ved opptak av søkere på grunnlag av realkompetanse
3. dokumentere bruk av realkompetansekriterier for den enkelte student
4. registrere hvor mange studenter som tas opp på grunnlag av realkompetanse

Tilbyders tilsvar

1. Dette er utført. Regelverket er revidert og godkjent av styret og studieplanen er oppdatert med dette regelverket for opptak. Dermed er opptak på grunnlag av realkompetanse lik i regelverk og studieplan for Elkraft. Revidert regelverk er vedlegg 1 og studieplan Elkraft er vedlegg 5.
2. Reglementet for opptak av søkjarar på grunnlag av realkompetanse er endra og studieplanen er oppdatert med dei nye reglane. Rektor har ansvaret for at reglementet blir brukt og at ein får inn den dokumentasjonen som blir kravd får å få opptak på bakgrunn av realkompetanse.
3. Det er laga ei prosedyre på å handtere realkompetansekriterier for den enkelte student. Denne er lagt ved som vedlegg 2. Dokumentasjonen blir lagra i det elektroniske arkivet.
4. Dette blir no (frå opptak 2014) registrert i SATS. Administrasjonen har ansvaret for å registrerer dette. I tillegg blir talet studentar som kjem inn på grunnlag av realkompetanse registrert og evaluert i årsrapporten.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at tilbyder har revidert reglementet og studieplanen og tilrettelagt for ny praksis i henhold til de avvikspunktene som ble avdekket i 5.1.1 Opptak. Tilbyders tilsvar beskriver hvordan avvikene er rettet. Nye prosedyrer for dokumentert bruk av realkompetansekriteriet er på plass.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.3.3 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Tilbyder må

4. inngå oppdaterte formelle samarbeidsavtaler
5. dokumentere hvordan samarbeidet fungerer og resultatet av samarbeidet
6. bruke samarbeidspartnere aktivt til å forbedre utdanningene

Tilbyders tilsvar

1. Dette arbeidet er i gang. Fagskulen i Sogn og Fjordane har mange samarbeidspartnerar som ein har samarbeida godt med og som ein har hatt uformelle avtalar med. Gjennom 2015 vil ein formalisere og konkretisere desse. Ein har inngått formel partnerskapsavtale med NELFO (vedlegg 26) og Høgskulen i Sogn og Fjordane (vedlegg 30). Ein har hatt møte med Normatic og utarbeida utkast til partnerskapsavtale. Normatic har deltatt på open dag på Fagskulen i Sogn og Fjordane (vedlegg 28). Ein har også utforma eit utkast til partnerskapsavtale med Sogn og Fjordane Energi (SFE) for Elkraft (vedlegg 27). Samarbeidsavtalane spesifiserer kva samarbeidet går ut på og kor lenge samarbeidet skal vare. Ein har i avtalane fokusert på å ha konkrete avtalar og så er målet å revidere desse ofte og fylle på etter kvart samarbeidet utviklar seg. Ein har per 04.02. 2015 inngått 2 gjeldande avtalar for Elkraft og har to ute på høyring. Målet er 6 signerte avtalar ved utgangen av året. Gjennom NELFO vil ein få delta på fagnettverk og treffe hovudvekta av aktuelle samarbeidspartnerar. Ein vil også jobbe tett med NHO for å kartlegge behovet for ulike utdanningar i Sogn og Fjordane.

2. Dokumentasjon av korleis samarbeidet fungerer og resultat av samarbeidet blir dokumentert gjennom møtereferat, questback og tiltak i årsrapporten. Det er spesielt møtereferat frå revideringa av partnerskapsavtalane som blir viktig for å evaluere korleis partnerskapet har fungert, og kva resultatet av det har blitt.

3. Samarbeidspartnarane skal aktivt inngå i å forbetre utdanningane. Dette skal gjerast ved at to samarbeidspartnarar for kvar utdanning skal inngå i gruppa til fagleg ansvarleg som revidera studieplanane. Samarbeidspartnarane skal komme med tilbakemeldingar i questback på korleis dei oppfatar kvaliteten på Fagskulen i Sogn og Fjordane. Det er spesielt viktig å få informasjon om korleis kvaliteten er på dei studentane som dei har hatt inne på praksisplass, som har skrevet prosjekt for dei, eller som dei har tilsett siste året og kva tiltak ein kan gjennomføre for å betre eller tilpasse utdanninga til det næringslivet treng.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at tilbyder har inngått formelle og relevante samarbeidsavtaler med aktører i yrkesfeltet. Tilbyders tilsvar beskriver hvordan de videre har tenkt å formalisere flere samarbeid og hvordan de vil dokumentere og bruke samarbeidene for å aktivt sikre og forbedre utdanningen. Vi anser avvikspunktene, som ble avdekket i 5.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet, som rettet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.3.4 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Tilbyder må

1. beskrive omfanget av arbeidsmengden for hvert emne som inngår i studiet og hvordan arbeidstimerne er fordelt mellom undervisning/veiledning og egenarbeid
2. beskrive hvordan den samlingsbaserte utdanningen er lagt opp, inkludert fordelingen av arbeidstimer for studentene

Tilbyders tilsvar

1. Dette er spesifisert i ny studieplan. Sjå vedlegg 5.
2. Den samlingsbaserte utdanning for 3-årig løp er skildra i studieplanen. Denne ordninga starta ein med i 2014 og erstattar den 4-årige løpet som hadde svært dårleg gjennomstrømming. Det 3-årige løpet består av 3 samlingar per semester, totalt 18 samlingar på tre år. Kvar samling består av 10 timar fordelt på tre dagar, måndag-onsdag. Undervisningsmengda er redusert til ca 25 % av ordinær utdanning og det er ca 75 % sjølvstudie. Sjå studieplanen for Elkraft, vedlegg 5, for detaljar.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at tilbyder har revidert studieplanen slik at den nå dekker de avvikspunktene vi påpekte i 5.1.5 Arbeidsmengde for studentene.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.3.5 Læringsutbytte

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Tilbyder må

3. utarbeide læringsutbyttebeskrivelse i henhold til NKR
4. sikre at fremstillingen av læringsutbytte er enhetlig for alle utdanningene

Tilbyders tilsvar

1. Fagskulen i Sogn og Fjordane har utarbeida læringsutbyter (LUB) i samsvar med NKR innanfor fristen. Fagskulen i Sogn og Fjordane nyttar nasjonale planar i utdanninga, og når dei overordna-LUB'ane og emne-LUB'ane er på plass vil vi nytte desse om dei blir godkjent av NOKUT. Fram til desse er på plass vil vi undervise ut frå våre eigne LUB'ar som er utarbeida her. Studieplanen for Elkraft inneheld overordna- og emne-LUB'ar. Sjå vedlegg 5 for læringsutbytter for Elkraft.

2. Undervisningspersonell, faglig ansvarlig og pedagogisk ansvarlig har jobba på tvers av utdanningane for å sikre at framstillinga av læringsutbytte er samsvarande for alle utdanningane. Oppbygging og struktur skal vere lik på alle utdanningane.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyders tilsvar beskriver hvordan avvikene er rettet: Tilbyder har utarbeidet nye studieplaner med læringsutbyttebeskrivelser. Vi vurderer at læringsutbyttebeskrivelsene i studieplanen er noe overordnet og generelle og anbefaler at det utarbeides fag-/undervisningsplaner for de enkelte emnene. Vi er enig med tilbyder i at studieplanen bør revideres på nytt når de nye nasjonale planene med læringsutbyttebeskrivelser er godkjent og anbefaler at dette arbeidet blir prioritert i 2015.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør utarbeide fag-/undervisningsplaner for de enkelte emnene og gjøre de tilgjengelige sammen med studieplanene.

6.3.6 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Tilbyder må

2. benytte navnet *elkraft* i de ulike dokumentene som omhandler utdanningen og på fagskolens hjemmesider
3. fjerne beskrivelse av utdanningens lengde i navnet

Tilbyders tilsvar

1. Dette er blitt gjennomført i studieplanar, på heimeside og alle andre plassar.

2. Dette er blitt gjennomført. Ein nyttar no berre namnet Elkraft i studieplanar, på heimeside og alle andre plassar.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

De påpekte avvikene i forbindelse med utdanningens navn er rettet som beskrevet i tilbyders tilsvar.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.3.7 Utdanningens innhold

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

Tilbyder må

2. beskrive læringsutbytte for utdanningen slik at komiteen kan vurdere om innholdet er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet
3. sikre og dokumentere at *elkraft*-utdanningen ivaretar formelle krav til elsikkerhet.

Tilbyders tilsva

1. Dette er no på plass i studieplanane saman med indre struktur slik at komiteen kan vurdere innhaldet. Studieplanane bygger på nasjonale planar og der er ikkje læringsutbytte på plass. Når nasjonale planar får læringsutbytte på plass vil fagskulen i Sogn og Fjordane justere sine slik at dei samsvarar. Sjå vedlegg 5

2. Dette går no fram av studieplanen for elkraft. Sjå vedlegg 5.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyder har utarbeidet nye studieplaner med læringsutbyttebeskrivelser. Disse beskrivelsene er utformet i henhold til NKR og vi kan nå vurdere om studentene kan oppnå læringsutbyttet som er beskrevet. Krav til kunnskap om elsikkerhet er tatt inn i den overordnede beskrivelsen, samt under ferdigheter og generell kompetanse i emnet Elektrisk kraftproduksjon og -distribusjon. Dette anses å være et minimum for å ivareta krav til elsikkerhet som overordnet mål i elektrofagene.

Vi vurderer at det er spesielt viktig å fokusere på helse, miljø og sikkerhet i alle temaene i elektrofagene og at HMS og elsikkerhet bør være med under kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i alle de tekniske emnene. Videre er det viktig å synliggjøre relevante lover, forskrifter og regelverk som fagressurser. Dette må forbedres.

Vi observerer videre at elektroteknikk ikke er nevnt som tema i overordnet LUB for elkraft.

Tilbyder skriver at de bygger sine studieplaner på samme lest og innhold som de nasjonale planene. De nasjonale planene har 10 fagskolepoeng på LØM og beskriver krav til faglig ledelse under de tekniske emnene. Studieplanene har 10 fagskolepoeng i LØM-fagene, det samme som de nasjonale planene, men beskriver ikke faglig ledelse som tema i de tekniske emnene slik det er gjort i de nasjonale planene. Denne reduksjon av ledelsesfaget i forhold til de nasjonale planene kan ha betydning overfor krav til kvalifikasjoner til mesterbrevordning og til FEK og bør vurderes på nytt.

I studieplanens innledningen skriver tilbyder at utdanningen kvalifiserer til FEKs krav til faglig leder og kvalifiserende prøve for elektroinstallatør. Med de endringene som tilbyder har gjort i forhold til til de nasjonale planene er det viktig at tilbyder har sikret seg at disse krav til utdanning og kompetanse er ivaretatt.

I emne 6, Installasjonssystemer og automatiserte anlegg, er det skrevet inn relativt detaljerte punkt på programmerbare logiske styringer mens energikretsen, med ulike start- og driftsutstyr ikke er nevnt. Dette bør nevnes da det er en viktig del av faget som elsikkerhetsmessig berører både maskinforskriften og FEL.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- få en bedre beskrivelse av HMS og elsikkerhet under kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i de tekniske emnene
- synliggjøre relevante lover, forskrifter og regelverk som fagressurser for elsikkerhet
- ta med elektroteknikk under overordnet læringsutbyttebeskrivelse
- ta inn faglig ledelse i tekniske emner for å ivareta elektrobransjens og mesterbrevordningens krav til faglig ledelse slik at studieplanen samsvarer med nasjonal plan som det er informert om
- sikre at emnebeskrivelsene er i samsvar med tekst i innledningen som sier at FEKs krav til utdanning for å fremstille seg til kvalifiserende prøve er ivaretatt

Tilbyder bør lage beskrivelsen slik at energikrets og start- og driftsutstyr kommer med

6.3.8 Utdanningens emner

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Tilbyder må

1. beskrive læringsutbytte for hvert emne på en enhetlig måte
2. beskrive faglig innhold i hvert emne
3. sikre at læringsutbytte og faglig innhold for emnene bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte for utdanningen som en helhet

Tilbyders tilsvar

1. Dette er blitt gjort sjå kommentar under 5.2 og studieplan vedlegg 5 for meir informasjon.

2. Dette er gjort i studieplanen, sjå vedlegg 5. Fagskulen i Sogn og Fjordane held seg til nasjonale planar. Dersom fagleg ansvarleg vurderer at nasjonale planar ikkje er gode nok kan ein avvike frå nasjonale planar. Dette vil i så fall ha ei fagleg grunngeving og ein underbyggjer dette med tilbakemeldingar frå studentar, undervisningspersonell, sensorar og næringsliv.

3. Pedagogisk ansvarlig saman med fagleg ansvarleg har ansvaret for at emna bidrar til at studentane oppnår læringsutbytte for utdanninga som heilhet. Undervisningspersonalet saman med pedagogisk ansvarleg og fagleg ansvarleg har gått gjennom indre struktur for å sikre at studentane oppnår læringsutbytte for utdanninga. Fagskulen i Sogn og Fjordane er ikkje fornøgd med dei nasjonale planane og heller ikkje våre eigne studieplanar. Ein har derfor tilsett ein prosjektleiar som skal sjå på utdanninga som heilhet og utvikle denne i positiv retning.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Studieplanen bygger på nasjonal plan fra NUTF som er en overordnet beskrivelse av næringslivets kompetansebehov på fagskolenivå. Studieplanens emner er satt opp som i nasjonal plan og anses tilfredsstillende.

I innholdsfortegnelsen vises emnene bare med nummer. Navn på emnene må også med.

Vi vurderer at læringsutbyttet for hvert emne er beskrevet på en enhetlig måte og at faglig innhold i hvert emne er beskrevet. Disse forholdene anses som tilfredsstillt. Se for øvrig vår anbefaling i foregående punkt, «Utdanningens innhold».

Vi vurderer at faglig læringsutbytte og faglig innhold for temaet elektriske installasjoner, i emnet «Installasjonssystemer og automatiserte anlegg», er lite prioritert i forhold til FEK-forskriftens krav til faglig leder og de kompetansekravene som DSB prøver ved den kvalifiserende prøven.

Vi vurderer at tilbyder på en tilfredsstillende måte har rettet opp de forholdene vi påpekte i vår tidligere vurdering. I forhold til de nasjonale planene bør imidlertid tilbyder vurdere følgende:

Studieplanen har ikke synliggjort Emne 8, Spesialisering / valgbare emner, som valgfritt slik det står i nasjonale planer, men tatt inn emnet Ekom som obligatorisk emne. Dette for å kvalifisere til autorisasjonskrav for Ekom-installatør. Dette er ikke i tråd med retningslinjene i de nasjonale planene, der Emne 8 fremstilles som spesialisering / valgbart emne. Denne løsning er ikke i strid med tilbyders kriterier for drift, men vi anbefaler å gi studentene bedre informasjon om eventuelle muligheter til å velge alternativer på emne 8.

Vi anbefaler at tilbyder i samarbeid med regionale samarbeidspartnere gjør revisjoner i studieplanen slik at den i større grad blir tilpasset DSBs og myndighetenes krav til kompetanse gjennom FEK, kombinert med behovet for den kompetanse som regionalt næringsliv har behov for.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sette inn navn på emnene i innholdsfortegnelsen i studieplanen
- gjøre studieplanen bedre tilpasset nasjonal plan og de kravene myndighetene setter for å kvalifisere til kravet til faglig leder i FEK, kombinert med behovet for den kompetanse som regionalt næringsliv har behov for
- sørge for samsvar med rettingene som gjøres i det foregående punktet, «Utdanningens innhold»

6.3.9 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Tilbyder må

1. utarbeide studieplan for utdanningen i tråd med NOKUTs krav
2. beskrive gjennomføringen av de treårige og fireårige utdanningsløpene i studieplanen
3. definere hvilke typer gjennomføring de kan tilby, og kommunisere dette entydig
4. sikre at studieplanene for fagskolens utdanninger er utformet på en enhetlig form, med konsistente og korrekte betegnelser (studieplaner, årsplaner, emner og fag)

Tilbyders tilsva

1. For Elkraft gjeld same tilbakemelding som på Maskinteknikk under punkt 4.3.4. Ein har nytta nasjonale planar og årsplanar som til saman hadde same innhald som studieplanar. Årsplanane blei revidert kvart år og ein etterlevde nasjonale planar til punkt og prikke. Frå 2014/2015 er det uforma studieplan for Elkraft som er utforma i tråd med NOKUT sine krav, og inneheld:

- Utdanninga sitt namn
- Opptakskrav

- Omfang (fagskulepoeng) og forventa arbeidsmengde (for utdanninga som heilhet og for kvart emne)
- Oppbygging/ Organisering av utdanninga
- Læringsutbyttebeskrivingar og faglig innhald for utdanninga som heilhet
- Læringsutbytte og faglig innhald for kvar emne
- Skildring av den indre samanhengen i utdanninga
- Undervisningsformer og læreaktivitet
- Arbeidskrav og vurderingsformer
- Litteraturliste/læremidlar.

Studieplanen for Elkraft er gitt som vedlegg 5.

2. Fagskulen i Sogn og Fjordane har avslutta det fireårige utdanningsløpet grunna dårleg gjennomstrømming. Tilbakemeldingar frå studentar og næringsliv var at det tok for lang tid å gjennomføre. Det er no tre år sidan siste opptak på det fireårige løpet. Fireårig løp bestod av helgesamlingar, med samling fredag ettermiddag, laurdag og søndag. Det fireårige løpet blei starta då ein framleis hadde modular og fag. Dei siste studentane på 4 års løp blei tatt opp i 2012 og blir ferdige i 2016. Løpet blir avslutta med modular og fag etter gamal studieplan.

Gjennomføringa for 4 årig utdanningsløpet var lagt opp slik:

<i>Første år</i>	<i>Modul 2 Realfag</i>	<i>10 fp</i>
	<i>Modul 5 Grunnlagsemne med måleteknikk og teikning/dokumentasjon</i>	<i>9 fp</i>
	<i>Modul 9 lokalt tilpassa modul</i>	<i>8 fp</i>
<i>Andre år</i>	<i>Modul 1 Kommunikasjonsfag</i>	<i>12 fp</i>
	<i>Modul 4 Grunnlagsfag, nettverkskom, elektroteknikk og elektroniske system</i>	<i>19 fp</i>
<i>Tredje år</i>	<i>Modul 3 LØM</i>	<i>14 fp</i>
	<i>Modul 6 fordjupingsfag energi prod og distribusjon</i>	<i>16 fp</i>
<i>Fjerde år</i>	<i>Modul 7 Fordjupingsfag prosj. Av el. Anlegg og el.maskiner og omformere</i>	<i>24 fp</i>
	<i>Modul 8 Hovudprosjekt</i>	<i>6 fp</i>
	<i>Modul 9 lokalt tilpassa modul</i>	<i>2 fp</i>

3. For treårig utdanningsløp blei dette starta hausten 2014. Dette utdanningsløpet er skildra i utdaningsplanen for elkraft, sjå vedlegg 5.

4. Studieplanen for Elkraft og nettsidene skal kommunisere at Fagskulen i Sogn og Fjordane tilbyr Elkraft på heiltid (ordinær utdanning) og Elkraft på deltid over tre år (samlingsbasert utdanning). Det fireårige nettstudiet er avslutta og dei siste studentane for dette løpet fullfører våren 2016.

5. Dette er gjennomført. Undervisningspersonell, faglig ansvarlig og pedagogisk ansvarlig har jobba på tvers av utdanningane for at studieplanane skal bli utforma likt på tvers av utdanningane. I tillegg har ein tilsett ein prosjektleder som skal utvikle kvaliteten på utdanninga vidare. Prosjektleder får ansvaret for å utvikle studieplanane vidare saman med fagleg ansvarleg. Mandatet til prosjektet er vedlegg 10. Ein brukar no korrekte omgrep som studieplanar, årsplanar, emne og tema. Modular og fag høyrer til gamle planar. Unntaket er fireårig utdanningsløp for Elkraft som fullfører gammal plan med modular og fag.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 5.3.4 Studieplanen er gjennomført på en tilfredsstillende måte; studieplanen viser nå tydelig utdanningens innhold og oppbygning.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.3.10 Det pedagogiske opplegget

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Tilbyder må

1. beskrive i studieplanen det pedagogiske opplegget for veiledning og oppfølging som fagskolen allerede har
2. beskrive hvordan veiledning og oppfølging av studentene som går 3-årig deltidstudium blir gjort
3. sikre at det pedagogiske opplegget er egnet for at studentene skal oppnå læringsutbyttet for utdanningen

Tilbyders tilsvar

1. Dette er skildra i studieplanen i vedlegg 5. Det pedagogiske opplegget er likt som for Maskinteknikk sjå kommentarar til punkt 4.4.1

2. Dette er lagt inn i studieplanen, sjå vedlegg 5. Ca 75 % av studiet er basert på sjølvstudie. Studentane får oppgåver på læringsplattforma Fronter. Studentane leverer inn oppgåvene på Fronter og får tilbakemeldingar frå undervisningspersonell på Fronter. Undervisningspersonalet har store ressursar til å følge opp studentane som går på 3-årig samlingsbasert nettstudie, og responstida er innan 24 timar måndag-fredag. Undervisningspersonalet er også tilgjengelig på telefon i tillegg til Fronter. På samlingane fokuserer ein på tema som ein har sett at studentane ikkje har fått til på øvingane og går gjennom det pensumet som ein erfaringsvis veit studentane vil finne utfordrande på neste øving.

3. Pedagogisk ansvarleg er ansvarleg for at opplegget er egna for at studentane skal oppnå læringsutbyttet for utdanninga. Fagskulen i Sogn og Fjordane innhentar tilbakemeldingar frå studentar, undervisningspersonell, sensorar og næringsliv som vurderer om læringsutbyttet er oppnådd. Det blir opp til pedagogisk ansvarleg å finne tiltak om læringsutbytta ikkje er oppnådd ut frå pedagogisk erfaring og tilbakemeldingar. Dersom ein får tilbakemeldingar på at det pedagogiske opplegget ikkje er godt nok skal ein ta med tilbakemeldingane inn i neste års revisjon av studieplanane. Tiltaka skal også bli med som ein del av leiinga sin gjennomgang og tiltaka skal med i årsrapporten.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 5.4.1 Det pedagogiske opplegget er gjennomført på tilfredsstillende måte; vi anser nå det pedagogisk opplegget som dekkende for god veiledning og oppfølging av studentene.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.3.11 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Tilbyder må

1. beskrive undervisningsformer og læringsaktiviteter i studieplanen
2. sikre at undervisningsformene og læringsaktivitetene er tilpasset læringsutbyttene/læringsutbyttebeskrivelsene for de ulike emnene

Tilbyders tilsva

1. Dette er gjennomført i studieplanen. Sjå vedlegg 5.
2. Dette er gjennomført i studieplanen, vedlegg 5. Pedagogisk ansvarleg for elkraft er avdelingsledar. Pedagogisk ansvarleg er ansvarleg for at undervisningsformene og læringsaktivitetane er tilpassa LUB-ane for dei ulike emna. Sjå også tilsvarende punkt for maskinteknikk, punkt 4.4.2

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 5.4.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.3.12 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- m) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- n) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- o) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- p) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Tilbyder må

1. oppdatere kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet på *elkraft*-utdanningen
2. utforme en instruks for den pedagogisk ansvarlige

Tilbyders tilsvar

1. Som for Maskinteknikk var den gamle kravspesifikasjonen for Elkraft ikkje i samsvar med lovverket og viste til krav i grunnopplæringa og ikkje på tertiært nivå. Det var ein generell kravspesifikasjon til utdanningspersonalet, ikkje til kvar utdanning. Kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet på Elkraft er revidert og korrigert slik at den er i tråd med gjeldene lover og regler. Gamal prosedyre 2.6.1.1 Kompetansekrav som blei sendt inn til NOKUT gjeld ikkje lenger. Gamal prosedyre 2.6.1.1 Kompetansekrav er no erstatta med 2.6.1.1 Kravspesifikasjon Maskinteknikk. For Elkraft så er det laga ei ny prosedyre med namn 2.6.1.5 Kravspesifikasjon Elkraft. Det er laga ein kravspesifikasjon for kvar utdanning i staden for den generelle som blei sendt til NOKUT. Kravspesifikasjonen for Elkraft er vedlegg 29.

2. Pedagogisk ansvarleg for Elkraft er avdelingsleiar. Det er utforma ein instruks for den pedagogisk ansvarlige. Dette er vedlegg 24.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 5.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.3.13 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Tilbyder må

1. utpeke faglig ansvarlig for *elkraft*
2. utarbeide en instruks for faglig ansvarlig

Tilbyders tilsvar

1. Det er utpekt faglig ansvarleg på Elkraft. Dette ble gjort 1 aug 2014. Faglig ansvarleg på Elkraft er Frank Dubielzyk.

2. Det er utarbeidet en instruks for fagleg ansvarlig. Denne ble utarbeidet i juni 2014. Den er nå revidert og ligg som vedlegg 25.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 5.5.4 Faglig ansvarlig er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.3.14 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Tilbyder må

1. sikre at eksamens- og vurderingsordningene er beskrevet riktig og likt i reglementet og studieplanen (og eventuelt andre dokumenter) og er egnet for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd
2. kunne vurdere studentens oppnåelse av læringsutbytte, og fjerne betegnelsen «standpunkt karakterer» og vurdering av faglig interesse og aktivitet i timene

Tilbyders tilsva

1. Reglementet er revidert og godkjent av styret. Endringane som er gjort i reglementet er no tatt med i studieplan. Vurdering i modul er eit gammalt dokument som ikkje lenger inngår i utdanningane. Vurderingskriteria i kvart emne skal gå fram av studieplanane for kvar utdanning. Det skal ikkje vere andre vurderingsdokument.

2. Standpunkt karakterar er no utfasa frå både reglement og studieplanar. Element som faglig interesse eller aktivitet i timane skal ikkje påverke emne karakter. Vurderingskriteria er lista i studieplanen. Desse er konkrete og målbare. Dersom ein student meina at fagleg interesse eller aktivitet i timane har påverka emne karakteren, eller at ein på andre måtar ikkje har følgd vurderingskriteria skal dette påklagast. Sjå studieplan (vedlegg 5) for å sikre at fagleg interesse og aktivitet ikkje lenger påverkar emne karakteren.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at kravene som ble satt til oppretting i punkt 5.6.1 Eksamens- og vurderingsordningene er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.3.15 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Tilbyder bør

3. utarbeide rutiner for oppnevning av sensorer
4. vurdere å bruke lærere fra andre skoler som eksterne sensorer

Tilbyders tilsva

1. Dette vil bli laga i 2015 i forbindelse med prosjektet med å betre kvaliteten ved fagskulen i Sogn og Fjordane.

2. Fagskulen i Sogn og Fjordane ønskjer å opprette eit eksamenssamarbeid med andre fagskular på same måte som Maritim avdeling, Måløy har fått til . Ein ønskjer primært å starte i det små med eksterne sensorar frå andre skular. Det har vore uformelle samtalar med rektorar på andre fagskular

ang eksamenssamarbeid. Målet er å formalisere disse samtalen i 2015 og starte opp eit samarbeid i 2016.

Sakkyndiges tilleggsvurdering og konklusjon

Vi vurderer at bør-punktene som ble bemerket i punkt 5.6.2 Sensorenes kompetanse er gjennomført på tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på tilfredsstillende måte.

6.3.16 Komiteens endelige konklusjon

Utdanningen *elkraft* oppfyller ikke kravene for fagskoleutdanning.

Tilbyder må

- få en bedre beskrivelse av HMS og elsikkerhet under kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i de tekniske emnene
- synliggjøre relevante lover, forskrifter og regelverk som fagressurser for elsikkerhet
- ta med elektroteknikk under overordnet læringsutbyttebeskrivelse
- ta inn faglig ledelse i tekniske emner for å ivareta elektrobransjens og mesterbrevordningens krav til faglig ledelse slik at studieplanen samsvarer med nasjonal plan som det er informert om
- sikre at emnebeskrivelsene er i samsvar med tekst i innledningen som sier at FEKs krav til utdanning for å fremstille seg til kvalifiserende prøve er ivaretatt
- sette inn navn på emnene i innholdsfortegnelsen i studieplanen
- gjøre studieplanen bedre tilpasset nasjonal plan og de kravene myndighetene setter for å kvalifisere til kravet til faglig leder i FEK, kombinert med behovet for den kompetanse som regionalt næringsliv har behov for

Tilbyder bør

- utarbeide fag-/undervisningsplaner for de enkelte emnene og gjøre de tilgjengelige sammen med studieplanene
- lage beskrivelsen slik at energikrets og start- og driftsutstyr kommer med
- se vår anbefaling i foregående punkt, «Utdanningens innhold»

Vedlegg 1

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om tilbyder oppfyller kravene for å tilby fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

Gunnar Visnes, tidligere Fagsjef Norsk Teknologi

Visnes er utdannet ingeniør i elkraft og har i tillegg fagbrev som elektriker og energimontør. Han har lang arbeidserfaring fra installasjonsfirma, e-verk og industri, som faglærer elektro i videregående skole og kortere engasjement i fagskole- og høgskoleutdanning. Visnes ble ansatt i arbeidsgiverorganisasjonen NELFO i 1986 og arbeidet de 10 første årene med kursutvikling og -gjennomføring av tekniske kurs og lederkurs for elektroentreprenører (installatører). Han ble etterhvert heltidsengasjert i arbeid med faglige-, utdannings- og kompetansepoltiske rammebetingelser for elektrobransjen og har vært med i flere prosjekter for departementet, med utarbeiding av læreplaner i elektrofag for fagskolen. Han har også vært elektrobransjens representant i samarbeidet med høgskolen i utvikling av Y-veien, og samarbeider med fagskoler og høgskoler om studieplaner for elektrofagene. Fra 2014 er han pensjonist og fratrer stilling som fagsjef i Norsk Teknologi med ansvar for utdanning og kompetansepoltikk. Visnes har frem til pensjonist ivaretatt elektrobransjen i høringer i alt fra tekniske forskrifter til forskrifter om kvalifikasjonskrav og krav til utdanning, samt innhold i lære- og studieplaner. Han har vært vekselvis leder og nestleder i faglig råd elektro siden det ble opprettet av utdanningsdirektoratet i 2004 og før det i opplæringsrådet i cirka 10 år. Visnes har sittet i NOKUTs styre, og var NHOs representant og nestleder i Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning, NUTF. Visnes har vært sakkyndig for NOKUT i flere år.

Lektor Bjørn Engebretsen, Høgskolen i Oslo Akershus

Engebretsen er utdannet ingeniør innen reguleringsteknikk og sivilingeniør i teknisk kybernetikk fra NTH (nå NTNU). I tillegg har han tatt diverse videreutdanning og kurs innenfor prosjektledelse, ledelse, presentasjonsteknikk og høgskolepedagogikk. Han har siden 2001 jobbet ved Høgskolen i Oslo, der han både har undervist, utviklet nye studieprogrammer og videreutdanning, skrevet lærebøker og vært studieleder for bygg og elektro og maskin. I tillegg til å undervise på Høgskolen i Oslo Akershus underviser Engebretsen ved Fagskolen i Oslo. Engebretsen har også bred erfaring fra norsk og internasjonal industri. Han har etablert og ledet avdelinger for automatisering og instrumentering, utviklet databaserte verktøy og prosjektmodeller som er internasjonalt anerkjent, jobbet som markedsdirektør, med salg og design og som foredragsholder, og vært prosjektleder for en rekke store internasjonale prosjekter innen offshore og vannrenseanlegg. Engebretsen har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Daglig leder Kai Esten Dale, Zenit Engineering A/S

Dale har utdanning i maskinteknikk fra teknisk fagskole i tillegg til sin sivilingeniørgrad innen offshoreteknologi maskin fra Høgskolen i Stavanger (nå Universitetet i Stavanger). Dale har bred arbeidserfaring fra yrkesfeltet. Han har arbeidet som utviklingsingeniør hos ABB Robotics, hovedsakelig med utvikling og forbedring av lakkeringsroboter for bilindustri. Han har erfaring med analyser og styrkeberegninger gjennom arbeid hos JMC Engineering og Zenit Engineering. Han har også fungert som prosjektleder for omfattende byggeprosjekt. Dale har vært konsulent for Norsafe Årnes AS der han har arbeidet med design og styrkeanalyse av ulike davitkonstruksjoner. Han har også arbeidet som prosjektingeniør ved Maritim Service, hovedsakelig med arbeid rettet mot

seismikkindustrien. Dale har god kjennskap til ulike standarder og regelverk knyttet til offshoreindustrien. Dale har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Høgskolelektor Inger Vagle, Høyskolen i Oslo Akershus

Vagle er utdannet elektromontør, elektroinstallatør og har tatt teknisk fagskole innen elkraft. Videre har hun PPU, veiledningspedagogikk og hovedfag i yrkespedagogikk. Hun har jobbet i elektrobransjen i cirka 20 år, blant annet som selvstendig næringsdrivende elektroinstallatør. Samtidig som hun drev eget firma jobbet hun som lærer på elektrofag ved Etterstad videregående skole. Vagle har lenge vært engasjert for å rekruttere flere jenter til elektrofag, og har blant annet skrevet boka ”En av gutta”, og driver prosjektet ”Jenter i bil og elektro” som hun har fått LOs likestillingspris for. Hun er i ferd med å avslutte en doktorgrad ved Roskilde Universitet innen samme tema. De siste tre årene har hun også jobbet som høyskolelektor på Høyskolen i Oslo og Akershus. Vagle har vært med i diverse læreplangrupper på elektrofag, er medlem av prøvenemnden for fagprøven i elektrofag, og er medlem av nasjonalt faglig råd i elektro.

Studentrepresentant Thomas Arnesen Haugen, Fagskolen Innlandet

Haugen har fagbrev som motormekaniker, og er nå i ferd med å fullføre en toårig fagskoleutdanning i maskinteknikk ved Fagskolen Innlandet. Haugen har arbeidet som maskinpasser ved Ds Bjoren AS og Ds Turisten AS, samt som mekaniker ved Mantena AS. Haugen har deltatt og ledet prosjekter for restaurering av maskiner. Han har hatt verv i organisasjoner som arbeider med drift og vedlikehold av dampskip og damplokomotiver.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Tilbyder har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.